

DZIENNIK PRAW

N^{ro} 20.

Tom Piąty.

D-38/100.02.23

Ke

153669

z Bożej Łaski

My A L E X A N D E R I.
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski
etc. etc. etc.

*Wszem w obec i każdemu komu o tém wie-
dzieć należy, a mianowicie Obywatelom
Królestwa Naszego Polskiego wiadomo
czyniemy, iż Izba Senatorska i Izba Po-
selska stosownie do przedstawionego w
imieniu Naszém projektu i po wysłucha-
niu Mówców Rady Stanu i Kommissyów
Seymowych, uchwały co następuje:*

Prawo Kodexu karzącego dla
Królestwa Polskiego.

W s t ę p O g ó l n y.

Artykuł I.

O przestępstwie.

Każdy czyn wolny, niniejszém pra-
wem zakazany, iest przestępstwem

Artykuł 2.

Wolne opuszczenie czynu niniejszém prawem nakazanego jest równie przestępstwem.

Artykuł 3.

Skutek przestępstwa.

Przestępstwo pociąga za sobą karę i obowiązek wynagrodzenia szkód zrządzonych.

Artykuł 4.

Podział przestępstw.

Przestępstwa wszelkie dzielą się na trzy klasy: I. na zbrodnie; II. na występki; III. na przewinienia policyjne.

Zbrodnie są przestępstwa na które prawo przepisuje kary główne.

Występki są przestępstwa na które prawo wymierza kary poprawcze.

Przewinienia policyjne są, które pociągają kary policyjne.

Artykuł 5.

Rodzaje kar.

Kary główne są:

1. Śmierć.
2. Więzienie warowne na całe życie.
3. Więzienie warowne do czasu, to jest od lat 10 do lat 20.
4. Więzienie ciężkie od lat 3 do lat 10.

Kary poprawcze są:

1. Zamknięcie w domu poprawy, od dni 8. do lat 3.
2. Osadzenie w domu aresztu publicznego od dni 8 do lat 3.
3. Kary pieniężne od 40 do 2000 złotych polskich.
4. Kara cielesna od 16 do 120 razów, w oddziałach ar. 219 oznaczonych.

Kary policyjne są:

1. Kara pieniężna do 40 zł. polsk.
2. Aresztu policyjnego lub domowego do dni 8.
3. Kara cielesna do 16 razów.

Artykuł 6.

Prawne oznaczenie zbrodni, występków i przewinień.

Za zbrodnię, występpek, lub przewinienie policyjne, taki tylko czyn uważany i ukarany być powinien, który w niniejszym prawie za zbrodnię, występpek, lub przewinienie policyjne jest uznany.

Artykuł 7.

Podział prawa karnego.

Niniejsze prawo karne dzieli się na trzy części czyli księgi.

• Pierwsza obeymuje zbrodnie i ich kary; Druga występki i kary na nie; Trzecia przewinienia i kary policyjne.

Artykuł 8.

Niewiadomość prawa nie wymawia.

Niewiadomość niniejszego prawa, nikogo od odpowiedzialności i kary nie uwalnia.

Artykuł 7.

Kogo dotyka kara i wynagrodzenie szkód.

Kara dotyka tylko samą osobę przestępcy.

Kary pieniężne prawomocnymi wyrokami za życia obwinionego zasądzone, tudzież wynagrodzenia cywilne przechodzą do jego następców z pozostałego po nim majątku.

Artykuł 10.

O przestępstwach mieszkańców krajowych za granicą popełnionych.

Mieszkańcy krajowi, popełniający przestępstwa w krajach obcych, za ujęciem onych podług praw niniejszych sążeni i karani być mają, bez względu na prawa tego kraju, w którym zbrodnie popełnili.

Artykuł 11.

O przestępstwach cudzoziemców w kraju lub za granicą popełnionych.

Cudzoziemcy za popełnione w kra-

iach Polskich przestępstwa, podlegają karom niniejszém prawem przepisany.

Artykuł 12.

Jeżeli cudzozomiec popełnił za granicą zbrodnię, lub występki przeciwko Rządowi Królestwa Polskiego, lub tyczące się papierów publicznych i rzeczy mennicznéy kraju tutejszego, natenczas w razie ujęcia onegoż równie iak mieszkańcy tutejszo-kraiovi, podług niniejszego prawa sądzony i karany być winien.

Artykuł 13.

Gdyby zaś popełniona za granicą przez cudzoziemca zbrodnia lub występki nie tyczyły się przedmiotów dopiero wspomnianych, natenczas dostrzeżony przestępca obcy w kraju tutejszym, winien być przytrzymany,

i władzom kraju do którego należy wydany. Gdyby jednak odebranie onegoż nie nastąpiło, naówczas ma być sądzony podług praw kraju tego, w którym przestępstwo popełnił, jeżeli łagodniejszą przepisują karę; jeżeli zaś ostrzeyszą stanowią, sądzony i karany być ma podług prawa niniejszego.

Artykuł 14.

O przestępstwach wojskowych w służbie.

Woyskowi w czynnéy służbie zostający, co do przestępstw tyczących się służby wojskowej, podlegają wyłącznie przepisom kodexu wojskowego.

Co się zaś tyczy przestępstw ze służbą wojskową związku nie mających; względem tych, jeżeli są zbrodniami, lub takimi występkami, których kodex karzący wojskowy nie obeymuje, woyskowi pod

Sąd karzący cywilny przez najwyższą kommandę wojskową po wyroku i karę odesłani; jeżeli zaś są przewinieniami policyjnemi, podług praw wojskowych przez właściwą władzę wojskową sądzeni i karani będą.

Artykuł 15.

O przestępstwach osób Poselstwa zagraniczne składających;

Posłowie i osoby dyplomatyczne Mocarstw zagranicznych pod prawem narodów zostający, przepisom niniejszego prawa nie ulegają; osoby dwór lub orszak onychże składające, jeżeli do tego samego kraju należą z którego jest poselstwo, również od przepisów prawa niniejszego są wyjęte.

KSIĘGA PIERWSZA O zbrodniach.

D Z I A Ł I.

O zbrodniach w ogólności.

Artykuł 16.

O złym zamiarze.

Nie masz zbrodni bez złego zamiaru. Zły zamiar nietylko jest w tenczas, gdy zły skutek który z czynu nastąpił był przewidziany i zamierzony; ale i w tenczas, gdy w innym złym zamiarze czyn przedsięwzięty został, a inny zły skutek który z onegoż rzeczywiście wyniknął, podług naturalnego biegu rzeczy łatwo mógł być przewidziany.

Artykuł 17.

Przyczyny wymawiające zły zamiar.

Czyn lub opuszczenie, nie poczytuje się za zbrodnię; jeżeli

- a) Sprawca używania rozumu iest zupełnie pozbawiony.
- b) Jeżeli cierpi czasowe zmysłów pomieszanie, i w czasie takowym dopuścił się szkodliwego czynu.
- c) Jeżeli popełnił czyn szkodliwy w zupełném bez zamiaru iednak popełnienia zbrodni pijaństwie, albo w takowém zmysłów obłąkaniu, iż sam nie wiedział co czynił.
- d) Jeżeli sprawca przez przemoc lub obcą siłę, któręý żadną miarą oprzeć się nie zdołał, do popełnienia czynu szkodliwego był zmuszony.
- e) Jeżeli taki błąd zaszedł, który w uczynku nie dozwolił poznać zbrodni.
- f) Jeżeli czyn szkodliwy z samego trafu, bez wpływu woli sprawcy,

z niedbalstwa lub niewiadomości skutków onegoż wyniknął.

Artykuł 18.

Małoletni karom za zbrodnie nie podlegają aż po skończonym roku piętnastym wieku swego, gdy zbrodnia z czynu; a po skończonym roku ósmnastym, gdy zbrodnia z opuszczenia wynikła. Lecz karani bydz powinni poprawczo, podług przepisów księgi drugięý.

Artykuł 19.

Boiaźń pogrózek, których skutek za pomocą zwierzchności lub innych sposobem odwróconym bydz mógł, nie wymawia od kary sprawcę, ieżeli z umysłu zrządził szkodę.

Artykuł 20.

Zbrodnie popełniane na osobach złoczyńców, szalonych, i na takowych

k którzy sami żądają spełnienia, na sobie czynu zbrodniczego, lub nań zezwalaia, równie iak inne, podług praw karane bydz powinny.

Artykuł 21.

O współnikach zbrodni.

Za współnika zbrodni, uważany będzie każdy, który przed lub wśród wykonania takowey, przez dawanie rozkazu, rady, pogróżki, nauki, pochwały, przez czynne i umyślne danie pomocy lub środków do wykonania czynu potrzebnych, przez usunięcie przeszkód, dany przytułek i przechowywanie zbrodniarzy przed dopełnionym czynem, i tym podobnemi sposoby bezpośredniemu sprawcy z wiedzą o zamiarze do spełnienia zbrodni dopomaga.

Artykuł 22.

O uczestnikach zbrodni.

Uczestnikiem iest ten, który się z

przestępcą przed popełnionym czynem porozumiał względem udziału zysku albo korzyści, lub względem udzielenia mu pomocy lub przytułku po dopełnić się mającym czynie.

Artykuł 23.

O dających pomoc zbrodni.

Jeżeli pomoc dana była bez poprzedniego porozumienia się z sprawcą i po dokonanym już czynie, lub też jeżeli zyski i korzyści były szukane ze zbrodni późniéy wiadoméy, natenczas dający pomoc, uważany nie będzie wprawdzie za współnika lub uczestnika popełnionéy zbrodni, lecz za osobne przestępstwo staie się odpowiedzialnym.

Artykuł 24.

O hersztach zbrodni.

Jeżeli kto z pomiędzy sprawców wspólnie zbrodnię popełniających, in-

nym powagą rzeczywistą lub przywłaszczoną zwierzchności albo należnego mu z innych względów uszanowania do spełnienia zbrodni przewodził, lub za pomocą takowej powagi wykonaniem zbrodni kierował, ten uważany jest za *Dowódcę* czyli *Herszta* zbrodni.

Artykuł 25.

O usiłowaniu zbrodni.

Przedsięwzięcie przygotowawczych środków, czyli usiłowanie wykonania zbrodni, skoro przez zewnętrzne czyny objawione zostały, i jeżeli sprawca zbrodnie już wykonywać zaczął, lecz tylko niemoc, przypadek, lub nieprzewidziane obce przeszkody zupełnemu zbrodni spełnieniu tamę położyły, iako same dokonanie zbrodni uważane być powinny.

Artykuł 26.

O myśli złe, czyli o zły zamiar
bez

bez czynów zewnętrznych lub bez umyślnego opuszczenia tego co prawo przepisuje, nikt do odpowiedzialności pociągany być nie może: iednakowoż objawienie myśli w sposobie pogrozek, niespokojnością, szkodą lub zgorszeniem nabawić mogących, karę za sobą pociąga.

D Z I A Ł II.

O karach w ogólności.

Artykuł 27.

Kary śmierci.

Kara śmierci będzie przez ucięcie głowy, lub przez powieszenie na szubienicy wykonaną.

Artykuł 28.

Popelniający morderstwo na osobach, względem których szczególne mają obowiązki, prowadzeni być mają w ubiorach czarnych na miejsce śmierci.

Tom V. Do Nru 20.

153669

Artykuł 29.

Rozbóynicy, rabusie, podpalacze i złodzieie na śmierć skazani, na szubienicy wieszani byđź mają z wyłączeniem kobiet, na których kary śmierci zawsze przez ucięcie głowy wykonywane będą.

Artykuł 30.

Kary więzienia.

Więzenie za zbrodnie jest dwojakie: więzenie ciężkie i więzenie warowne; w pierwszém zbrodniarze od lat 3. do 10, w drugiem od lat 10. do 20. lub na całe życie zamykani będą.

Artykuł 31.

Kara więzienia warownego.

Skazani na więzenie warowne będą mieć głowy ogolone, nosić mają ciężkie kaydany, do tacek przykuci pod czas roboty, w ochydne ubiory przybrani, dwa dni ciepłą lecz nie-

mięsną potrawą, a trzeci dzień chlebem i wodą żywieni będą, łoże mieć mają z samych tarcic, bez żadnego pośłania, i użyci byđź powinni do prac nayprzykrzeyszych zewnętrnych lub wewnętrnych, ile ich stan zdrowia i sił dozwoli.

Artykuł 32.

Kara więzienia ciężkiego.

Skazani na zamknięcie w więzieniu ciężkiem, nosić będą na nogach mnięć ciężkie kaydany, ubiory proste, ile byđź może iednostayne, żywieni będą raz ieden na dzień ciepłą lecz niemęsną potrawą, a raz w tydzień, to jest dzień piątkowy chlebem i wodą; łoże mieć będą na słomie, bez żadnego innego pośłania, i użyci byđź mają do prac zewnętrnych lub wewnętrnych, ile ich stan zdrowia i sił dozwoli.

Artykuł 33.

O robotach kobiet.

Kobiety mają być także używane do prac, nie tylko wewnętrznych ale i zewnętrznych, siłom ich płci odpowiadających, lecz osobno od mężczyzn, i ze wszelką przeciw zgorszeniu ostrożnością.

Artykuł 34.

Zaostrzenia kary więzienia warownego.

Kara więzienia warownego może być zaostrzona:

- a. Pręgierzem.
- b. Piętnowaniem.
- c. Przykuciem na łańcuchu.
- d. Zamknięciem w miejscu, od wszelkiego społeczeństwa ludzi odrębnym; nakoniec
- e. Wygnaniem z kraju.

Artykuł 35.

Zaostrzenia kary więzienia ciężkiego.

Kara więzienia ciężkiego może być zaostrzona:

a. Przykuciem na łańcuchu.

b. Zamknięciem w miejscu od wszelkiego społeczeństwa ludzi odrębnym; nakoniec

c. Wygnaniem z kraju.

Artykuł 36.

Pręgierz.

Pręgierz jest wystawienie na widok publiczny skazanego, ciężkimi żelazami na rękach i nogach okutego, wśród straży w miejscu publicznym do tego przeznaczonym, na wyniesionym rusztowaniu, przez trzy po sobie następujące dni, co dzień po godzinie. Zbrodnia równie jak i wymierzona na nią kara, mają być na tablicy na słupie powieszony, krótko, wyraźnie i czytelnie opisane.

Zaostrzenie to w tych tylko przypadkach miejsce mieć powinno, na które wyraźnie prawem jest przepisane.

Artykuł 37.

Piętnowanie.

Piętnowanie ma być skuteczniane na lewé łopatce skazanego literą P. to jest w Polsce, i literą początkową miejsca Sądu wyrok wykonywającego. Zaostrzenie to tak na cudzoziemcach iako i na krajowych płci oboiędzy, tam tylko ma miejsce, gdzie prawem wyraźnie jest przepisane.

Artykuł 38.

Przykucie na łańcuchu.

Przykucie na łańcuchu, ma być skutecznione, nie inaczej iednak iak za rękę lub za nogę, do ściany, do kamienia, lub do pnia, tak iednak aby skazany mógł cztery kroki postąpić, stać, siedzieć, i leżeć.

Artykuł 39.

Zamknięcie w miejscu osobném.

Zamknięcie w miejscu od społeczeństwa ludzi odrębnem, na tém za-

leży, aby więzień sam ieden w więzieniu osobnem, kaydanami ciężkimi obciążony, i na łańcuchu przykuty, był zamknięty; aby prócz osób do dozoru należących, nikt z nim widzieć się i rozmawiać nie mógł. Robota i przechadzka wewnątrz tylko murów więzienia, i to samemu więźniowi pod ścisłą strażą może być dozwolona.

Artykuł 40.

Wygnanie z kraju.

Wygnanie z kraju może tylko przeciwko skazanym cudzoziemcom po wypełnionéj karze więzienia nastąpić.

Artykuł 41.

Skutki kar.

Kara więzienia warownego lub więzienia ciężkiego, pociąga za sobą iako skutek nieodłączny karę robot przymuszonych zewnętrznych lub wewnętrznych, w miarę sił fizycznych skazanego.

Artykuł 42.

Wyrok prawomocny na karę śmierci lub dożywotniego więzienia, pociąga za sobą śmierć cywilną, a zatem pozbawienie skazanego, wszelkiego używania praw cywilnych, praw politycznych, urzędów i zaszczytów obywatelskich *).

Artykuł 43.

Kary więzienia warownego na czas pewny, pociągają za sobą utratę na zawsze praw politycznych, urzędów, praw i zaszczytów obywatelskich, tudzież zawieszenie w prawach cywilnych przez czas uwięzienia.

Artykuł 44.

Śmierć cywilna, lub utrata praw politycznych i zaszczytów obywatelskich stosownie do art. 43. nie rozciąga

*) W niektórych exemplarzach już publikowanych, artykuły 41. i 42. mają sens mylny, który podług wydania niniejszego poprawić należy.

ga się ani do niewinnéj żony lub męża, ani do niewinnego potomstwa; tém mniéj do innych wstępnych lub pobocznych krewnych albo powinowatych skazanego. Wszystkie nawet czynności cywilne przed ogłoszeniem wyroku prawomocnego nastąpione, dla późniéj osądzonéj utraty lub zawieszenia praw cywilnych, ważności swéj nie utracają.

Artykuł 45.

Kary więzienia ciężkiego pociągają za sobą zawieszenie w prawach politycznych i cywilnych przez przeciąg kary. Co zaś do praw politycznych, naywięcéj na drugie tyle czasu, ile kara trwała; tudzież utratę zaszczytów osobistych, i urzędów krajowych.

Artykuł 46.

Skazani na więzienie warowne i na

zamknięcie w więzieniu ciężkiem, oddani będą po ukończeniu przez nich więzienia pod dozór policyi, najdłużey na drugie tyle czasu, ile kara więzienia trwała.

Artykuł 47.

Skazani na iakąkolwiek karę, ponosić będą koszta sądowe, sami lub wspólnie z innemi za też same zbrodnie osądzonemi, nie odwołuiąc się ieden do drugiego, stosownie do postanowienia sądu. Jednakowoż wynagrodzenia cywilne, mają pierwszeństwo przed kosztami sądowemi, gdyby majątek na zaspokojenie szkód i kosztów nie wystarczał.

Artykuł 48.

Ograniczenia samowolności Sędziego w wymiarze kar.

Kara za iakąkolwiek zbrodnię nie może być ani łagodniejszą, ani

ostrzeyszą nad taką, iaką prawo ninieysze wyraźnie przepisuje.

Artykuł 49.

Równie nie może żaden inny rodzaj kary być na winowaycę wymierzony, iak tylko ten, który ninieyszém prawem iest przepisany. Ugoda winowaycy z uszkodzonym, i przebaczenie obrazy nie znosi ani zmienia postanowionéy ninieyszém prawem kary.

Artykuł 50.

O zbiegu kilku zbrodni razem.

Jeżeli sprawca kilka rozmaitych zbrodni popełnił, kara na ten rodzaj zbrodni wymierzona być ma, który najsurowszą za sobą pociąga; uważając iednakowoż inne popełnione zbrodnie iako powody zaostrenia kary.

Artykuł 51.

O zbiegu zbrodni z występami.

Te same prawidło ma być zach-

wane, w przypadkach zbiegu zbrodni z iednym lub więcéy występками.

Artykuł 52.

Popelnienie zbrodni po występках.

Gdy skazany iuż raz za ieden lub więcéy występków, popełnił zbrodnie, w miarę wielkości poprzedzających występków, lub następnie popełnionéy zbrodni, zasłużył na zaostrenie kary.

Artykuł 53.

Powtórzenie zbrodni zasługujących na karę więzienia ciężkiego.

Gdy skazany iuż raz za zbrodnie, popełni potém drugą pociągającą za sobą więzienie ciężkie, skazany będzie na naydłuższe więzienie w stopniu kary na téż drugą zbrodnie przepisany. A gdyby taż druga zbrodnia naydłuższą karę w stopniu za sobą pociągała, dodane będą naysurowsze zaostrenia więzienia ciężkiego. Za popelnieniem trzeci raz

zbrodni pociągający za sobą karę więzienia ciężkiego, winowayca ma byđz skazany na więzienie warowne, do czasu pewnego. Za czwartym razem popełnionéy zbrodni zasługujący na karę więzienia ciężkiego, skazany będzie na więzienie na całe życie warowne. A gdyby z więzienia takowego umknąć potrafił i w czasie ucieczki zbrodni się dopuścił, skazany będzie na śmierć.

Artykuł 54.

Powtórzenie zbrodni zasługujących na karę więzienia warownego.

Gdy skazany iuż raz za zbrodnie, popełni drugą ściągającą nań karę więzienia warownego do czasu pewnego, zamknięty zostanie na całe życie w więzieniu warowném. Jeżeli druga zbrodnia podlega karze więzienia warownego na całe życie, śmiercią ukarany byđz powinien.

Artykuł 55.

Oprócz tego, zbrodniarze za powtarzanie zbrodni skazani, na plecach ubioru swego nosić mają przyszytą tablicę odmiennego koloru, z wyrazem liczby powtórzonego ukarania. Ci zaś co będą już dawniemy karanemi, następnie do więzienia warownego na całe życie skazani zostali, nosić będą przyszyty do ubioru swego powróż na szyi, iako znak, iż za dopuszczeniem się jeszcze raz zbrodni, śmierć ich czeka.

D Z I A Ł III.

O powodach zaostżenia kary.

Artykuł 56.

Powody zaostżenia kar w ogólności.

W ogólności; im dojrzałsza jest rozważa winowaycy, im rozmyślniejsze przygotowanie do zbrodni, im znaczniejsza z teyże wynika szkoda, im większe zagraża niebezpieczeństwo, im

mniéy ostrożności naprzeciw zbrodni użyć było można, im mniéy oporu ze strony uszkodzonego zbrodniarz obawiać się mógł, im więcéy nakoniec obowiązków zgwałcił; tém cięższa jest zbrodnia.

Artykuł 57.

Powody zaostżenia w szczególności.

W szczególności, powodem jest do zaostżenia kary:

- a. Kiedy złoczyńca więcéy zbrodni różnego rodzaju popełnił (iako się to już wyżej w art. 50. rzekło).
- b. Jeżeli innych do zbrodni uwiodł, lub jeżeli był hersztem albo podżegaczem zbrodni przez więcéy osób popełnionej.

D Z I A Ł IV.

O powodach złagodzenia kary.

Artykuł 58.

Powody łagodzenia kar.

Powody łagodzące kary, tak ze

względem na stan osoby obwinionego, iakoteż ze względu na istotę czynu, szczególniéy są następujące:

- a. Gdy sprawca lat 21. nie ukończył.
- b. Jeżeli z natury iest niedołęznego umysłu, lub gdy wychowanie iego moralne bardzo zaniedbane było.
- c. Gdy przed popełnieniem zbrodni życie nienagane prowadził.
- d. Gdy obwiniony, podżeganiem, boiaźnią lub posłuszeństwem uwiedziony, zbrodni się dopuścił.
- e. Gdy obwiniony, gwałtowném poruszeniem umysłu ze zwykłéy ludzkiej czułości pochodzącem, uniósł się do popełnienia zbrodni.
- f. Gdy bardziéy przez daną sobie niedbalstwem drugich sposobność do wykonania zbrodni zachęconym został, niżeli z poprzednio uło-

ułożonego zamiaru takowéy dopuścić się postanowił.

- g. Gdy sprawca z przyczyny dotkliwie dokuczaiący mu nędzy, fizycznéy niemocy, lub braku sposobu utrzymania życia, popełnił zbrodnię.
- h. Gdy obwiniony zrzadzoną szkodę wynagrodzić, lub dalsze onéyże złe skutki z czynną gorliwością odwrócić usiłował.
- i. Gdy mogąc łatwo uniknąć lub ukrytym zostawać, sam się pod Sąd oddał, i zbrodnię szczerze wyznał.
- k. Gdy zbrodnię odkrył, sprawców onéyże lub współników wydał, i do ujęcia onych środki wskazał.
- l. Jeżeli z przyczyny przedłużonego sądowego badania mimo własnéy winy, dłużéy w areszcie zostawał.
- m. Gdy od zamierzonego, usiłowanego, lub rozpoczętego iuż przez siebie

bie wykonania zbrodni, z własnych pobudek dobrowolnie odstąpił.

n. Jeżeli sprawca od wyrządzenia większey szkody do której miał sposobność, dobrowolnie się wstrzymał.

o. Jeżeli szkoda ze zbrodni wynikła jest mała, lub jeżeli uszkodzony zupełnie odzyskał wynagrodzenie.

D Z I A Ł V.

O zastosowaniu zaostrzających i łagodzących powodów przy wymierzaniu kar.

Artykuł 59.

Zastosowanie powodów zaostrzających i łagodzących do wymiaru kar.

Jeżeli obok powodów zaostrzających są powody łagodzące kary, natenczas stosunek iednych z drugimi, i przewaga iednych nad drugimi, stanowić

będą przeciąg kary między stopniami prawem przepisanimi, tudzież zaostrzenie lub złagodzenie kary.

Artykuł 60.

Ograniczenie samowolności Sędziego przy zaostrzeniu kar.

Dla zachodzących powodów zaostrzenia kary, ani rodzaj wyznaczony na każdą zbrodnię niniejszém prawem kary, zmienionym, ani czas kary nad wymiar niniejszém prawem na każdą zbrodnię przepisany, przedłużony bydz nie może.

Artykuł 61.

Srodki ulżenia kar dla powodów łagodzących.

Dla zachodzących powodów złagodzenia kary, ani rodzaj wyznaczony na każdą zbrodnię niniejszém prawem kary, zmienionym, ani czas kary niżey wymiaru niniejszém prawem na

każdą zbrodnię przepisanego, skróconym być nie może, środki ulżenia oneyże niżéy stopnia, są wskazane w postępowaniu sądowém karném.

D Z I A Ł VI.

O zbrodniach w szczególności.

Artykuł 62.

Podział zbrodni w szczególe.

Zbrodnie albo zagrażają bezpośrednio powszechnemu bezpieczeństwu społeczeństwa - cywilnego w publicznych onegoż urządzeniach; albo naruszają bezpieczeństwo ludzi pojedynczo uważanych, na osobach, majątku, wolności, sławie lub w innych prawach.

Artykuł 63.

Szczególne rodzaje zbrodni.

Rodzaje zbrodni są następujące:

1. Zbrodnie Stanu,

2. Obraza religii.
3. Bunt i rozruch.
4. Gwałt publiczny.
5. Nadużycie władzy w urzędzie.
6. Fałszowanie monet publicznych i papierów kredytowych.
7. Zgwałcenie niewiasty, tudzież uwiedzenie i użycie cielesne osoby 14. lat nie mającý.
8. Morderswo i zabójstwo.
9. Spędzenie płodu.
10. Porzucenie dziecka.
11. Ciężkie skaleczenie.
12. Podpalanie.
13. Kradzież i przeniewierzenie się.
14. Rabunek.
15. Oszustwo, fałsz i krzywoprzysięstwo.
16. Potwarz.
17. Wieloleźstwo.
18. Danie zbrodniarzom pomocy.

D Z I A Ł VII.

O zbrodniach Stanu.

Artykuł 64.

Zbrodnie Stanu.

Zbrodnie Stanu są:

- a. Obraza Maiestatu.
- b. Rokosz.
- c. Zdrada kraiu.

Artykuł 65.

Obraza Maiestatu.

Obrazą Maiestatu są: zamach, spisek lub targnienie się na życie, zdrowie lub wolność Panującego, i takowa zbrodnia śmiercią z zastrzeniem w artyk. 28. przepisaniem karaną będzie.

Artykuł 66.

Obraza członków familii Panującego.

Targnienie się na życie lub wolność którego z członków familii Panującego pociąga za sobą karę śmierci.

Artykuł 67.

Rokosz i zdrada kraiu.

Rokosz mający za cel zmianę dynastyi panującej, obalenie Rządu krajowego, obalenie lub przeistoczenie konstytucyi królestwa, tudzież zdrada kraiu dążące do sprowadzenia lub pomnożenia niebezpieczeństwa kraiovi zewnątrz zagrażającego, czy kto iawnie lub potajemnie, pojedynczo lub w związku, knowaniem, radą lub własnymi czyny, z użyciem lub bez użycia broni, udzielaniem stosownych do celu tajemnic lub układów, podburzeniem, zaciąganiem, szpiegowaniem, wspieraniem, takowe zbrodnie przedsięwzięcie lub wykonywa, iako zbrodnie Stanu uważane będą.

Artykuł 68.

Kara na wykonanie i usiłowanie

Wyszczególnione dopiero zbrodnie Stanu, chociażby nie wzięły ieszcze za-

mierzonego skutku, skoro tylko usiłowanie (art. 25) nastąpiło, śmiercią tak iak samo ich wykonanie karane będą.

Artykuł 69.

Usiłowanie odległe.

Jeśliby usiłowanie uknowania zbrodni Stanu w pierwiastkowym swym zawiązku lub w początkowych układach odkryte zostało, i żadnego złego nie zrządziło skutku, sprawcy na karę więzienia warownego od lat 10 do 20 zasłużyli.

Artykuł 70.

Współ-sprawcy.

Współ-sprawcy czynnie wraz z sprawcami głównymi przykładający się do spełnienia takowych zbrodni, tak iak sami sprawcy karani być mają.

Artykuł 71.

Wspólnicy i uczestnicy.

Wszyscy wspólnicy i uczestnicy

w art. 21 i 22 opisani, karze więzienia warownego od lat 10 do lat 20 ulegać powinni.

Artykuł 72.

Nieprzeszkadzający.

Maiący łatwość przeszkodzenia dokonaniu lub dalszemu postępowaniu zbrodni Stanu, którzyby bez obawy własnego niebezpieczeństwa umyślnie takowego przeszkodzenia zaniedbali, więzieniem ciężkiem od lat 6 do 10. karanemi być mają.

Artykuł 73.

Niedonoszący.

Podobnéy karze ulegać będą ci, którzyby mieli wiadomość o knowaniu zbrodni Stanu, iednakowoż zwierzchności z umysłu donieść o tém zaniedbali, wyiawszy gdyby się z okoliczności okazało; iż z opuszczonego do-

niesienia żadnych szkodliwych skutków obawiać się nie było powodu.

Artykuł 74.

Wyjęcie krewnych i powinowatych od obowiązku doniesienia.

Jeżeli iednakowoż sprawca zbrodni Stanu iest małżonkiem, nawet rozwiedzionym, krewnym wstępnym lub zstępnym, bratem lub siostrą, albo powinowatym w tych samych stopniach osoby niedonoszący, osoba niedonosząca nie będzie wprawdzie ulegać wyż wymienionéy karze, lecz może być przez wyrok sądu oddana pod dozór policyi przez czas pewny, niedłuższy iednak nad lat 10.

Artykuł 75.

Dobrowolnie odstępuiący od tych zbrodni.

Ci którzyby wdawszy się w związki tajemne celem knowania zbrodni Stanu, późniéy żałuiąc swego kroku, o członkach spisku, tudzież o ich za-

machach, zamiarze i przedsięwzięciach zwierzchności wtenczas donieśli, gdy ieszcze były ukryte, i gdy złym skutkom zapobiedz było można, takowym przebaczona będzie kara, tudzież zapewnione zamilczenie o uczynioném doniesieniu ieżeli to doniesienie udowodnili; ieżeliby zaś nie udowodnili, natenczas wyiawionemi bydź mają.

Artykuł 76.

Szpiegi.

Co się tyczy szpiegów obcych w czasie wojny, tych osądzenie i ukaranie do sądów wojskowych należy.

D Z I A Ł VIII.

O zbrodniach obrazy religii.

Artykuł 77.

Obraza religii iest zbrodnią.

Obraza religii uważana iest wtenczas za zbrodnię, gdy takową obra-

za dany został powód do zgorszenia,
lub powszechnego niebezpieczeństwa.

Artykuł 78.

Przypadki następujące stanowią
obrazę religii:

- a. Jeżeli kto publicznie mową, pi-
smem lub uczynkiem przeciwko
Bogu bluźni.
- b. Jeżeli kto zwyczajnym obrządkom,
którejkolwiek bądź w kra-
iu religii, gwałtowne przeszkody
czyni, gwałtownie sprzeciwia się,
lub przez obelżywe obeyscie się
z rzeczami religii poświęconemi,
przez mowy, czyny i pisma pu-
bliczne religią na wzgardę wysta-
wia.

Artykuł 79.

K a r a.

Kara na takową zbrodnię jest wię-

zienie ciężkie od lat 3 do lat 6. któ-
ra w miarę złośliwości sprawcy i nie-
bezpieczeństwa wynikającego do lat
10 przedłużoną być może.

D Z I A Ł IX.

O zbrodniach buntu i rozruchu.

Artykuł 80.

O buncie.

Skupienie się wielu osób cze-
mkolwiek uzbroionych, dla uczynienia
gwałtownego oporu przeciw zwierz-
chności, czyli to celem takowego opo-
ru było wymuszenie czegoś od zwierz-
chności, czy wyłamanie się od iako-
wych powinności, czy udaremnienie
urządzeń, czyli też zamieszanie ia-
kimkolwiek sposobem spokojności
publicznój, jest zbrodnią buntu.

Artykuł 81.

Należący do buntu.

Podobnież każdy za należącego do

buntu uważany być ma, który czy to w samém zaczęciu się, czyli też w dalszym onegoż postępie, w tym samym zamiarze do takowey zgrai się przyłączył.

Artykuł 82.

K a r a.

Ci którzyby osobom zwierzęcym, lub strażom do uśmierzenia niespokojności i buntu przybyłym, uporczywie opierać się odważyli, na karę więzienia ciężkiego od lat 3 do lat 6. a ieśliby byli razem podżegaczami lub hersztami, na karę tegoż więzienia od lat 6 do lat 10 zasłużyli.

Artykuł 83.

Oprócz przypadku w powyższym art. wspomnionego, podżegacze i herszty buntu więzieniem ciężkiem od lat 3 do lat 6., inni współwinowaycy stosownie do niebezpieczeństwa i zrzę-

dzonéy szkody, iako też stosownie do większego lub mniejszego przyłożenia się do zbrodni, podług księgi II. prawa niniejszego karani być mają.

Artykuł 84.

O innych zbrodniach wśród buntu.

Gdyby iednak w czasie buntu nastąpiło zabójstwo, znaczna szkoda, lub inne zdarzyły się zbrodnie; naówczas należący do buntu więzieniem ciężkiem od lat 6 do lat 10. herszty i podżegacze więzieniem warowném od lat 10 do 20. bezpośredni zaś sprawcy szczególnych zbrodni, podług art. 50 i 51 niniejszego prawa karani być winni.

Artykuł 85.

O rozruchu.

Jeżeli przy skupieniu się osób z iakiegokolwiek bądź powodu wynikłém,

przez uporczywe sprzeciwianie się poprzedzającym zwierzchności napomnieniom, i ziednoczenie rzeczywiście gwałtownych środków, zaburzenie tak dalece pesunięte zostanie, iż dla przywrócenia spokojności i porządku użycie nadzwyczajnej siły staie się nieodzowném, natenczas iest rozruch, i każdy należy do téj zbrodni, kto tylko iakimkolwiek sposobem w tym samym zamiarze do takowego kupienia się przykład.

Artykuł 86.

K a r a.

Herszty i podżegacze rozruchu więzieniem ciężkiem od lat 6. do lat 10; przy wielkim zaś stopniu niebezpieczeństwa i złośliwości układów, tudzież w razie zdarzonych w rozruchu zaboystwa, znaczney szkody, lub innéj zbrodni, więzieniem warowném od lat 10 do lat 20. a bezpośredni spra-

sprawcy szczególnych zbrodni, podług art. 50. i 51. niniejszego prawa karani bydz mają.

Artykuł 87.

Odesłanie do księgi II.

Inni współwinowaycy rozruchu podług przepisów księgi II. karani bydz powinni.

D Z I A Ł X.

O zbrodniach gwałtu publicznego.

Artykuł 88.

O porwaniu człowieka.

Pierwszy przypadek.

Ktokolwiek człowieka podstępem lub gwałtem porywa, w celu oddania go mimo iego woli w moc zagranicznéj władzy, ten dopuszcza się zbrodni gwałtu publicznego.

Artykuł 89.

K a r a.

Zbrodnia ta ściąga na siebie karę więzienia ciężkiego od lat 3 do lat 6.

Jeżeli zaś porwany był narażony na niebezpieczeństwo życia, lub na trudność odzyskania wolności, kara więzienia warownego od lat 10 do 20 na porywającego wymierzona być powinna.

Artykuł 90.

Werbowanie do obcego woyska i koczowanie ludzi.

Drugi przypadek:

Kto żołnierzy tuteyszo-kraiovych do woyska obcego zaciąga, ten dopuszcza się także zbrodni gwałtu publicznego, za którą kara więzienia ciężkiego od lat 6 do lat 10 postanawia się.

Równie i ten, który koczuię czyli zaciąga mieszkańców kraiovych do

woyska obcego, więzieniem ciężkiem od lat 3 do lat 6 karany być powinni.

Artykuł 91.

Ktoby namawiał, i pomagał mieszkańcom tuteyszo-kraiovym do wyniesienia się za granicę bez wiedzy zwierzchności w celu usadowienia się w kraju obcym, ten podług księgi II. prawa niniejszego karany być ma.

Artykuł 92.

Porwanie kobiet i małoletnich.

Trzeci przypadek.

Kto kobietę mimo ię woli, bądź w celu żenienia się z nią, bądź w myśli dogodzenia cielesnéy namiętności, podstępem lub gwałtem porywa; lub kto mężowi żonę, chociaż z ię zezwoleniem, tudzież rodzicom dziecko, osobę małoletnią z pod władzy opiekuna, nauczyciela, lub dozor nad nią

maiącego, podstępem lub gwałtem porywa, czyli sprawca dopiął zamiaru lub nie, popełnia równie zbrodnię gwałtu publicznego.

Artykuł 93.

K a r a.

Kara za porwanie osoby mimo iéy woli, lub za porwanie osoby wieku dzieciennego, w miarę użytych do spełnienia zbrodni środków zamierzonych, lub wynikłych złych skutków, jest więzienie ciężkie od lat 3 do lat 10.

Artykuł 94.

Jeżeli osoba porwana była wprawdzie małoletnią, lecz wieku przechodzącego lat 18 i porwanie z iéy zezwoleniem nastąpiło, porywający stósownie do księgi II. karanym będzie.

Artykuł 95.

Czwarty przypadek.

Kto sam lub w towarzystwie na dom albo mieszkanie drugiego z bronią nachodzi i tamże na osobie posiadacza, na domownikach, lub wreszcie na rzeczach gwałtowności się dopuszcza, czy to dla pomszczenia się za krzywdę, czyli w celu dogodzenia swéy zawziętości lub nienawiści, czyli na koniec dla osiągnięcia roszczonych praw, ten na karę ciężkiego więzienia od lat 3 do 6 zasłużył; jeżeli się zaś razem innéy zbrodni któraby większą pociągała karę dopuścił, w takim razie zastosowany być powinien przepis prawa niniejszego w artykule 50 i 51.

Artykuł 96.

Wspólnicy téy zbrodni podług przepisów księgi II. karani będą.

D Z I A Ł XI.

*O zbrodniach nadużycia władzy
w urzędzie.*

Artykuł 97.

Nadużycie władzy w urzędzie.

Kto w urzędzie powierzony mu władzy w celu szkodenia komu iakimkolwiek sposobem nadużywa czyli do tego uwiódł się chęcią zysku, czyli namiętnością, lub iakimkolwiek innym ubocznym widokiem, ten popełnia nadużycie władzy w urzędzie.

Artykuł 98.

Stać się zbrodnią.

Jeżeli urzędnik nadużyciem swęj władzy wbrew konstytucyi i prawu zrządził znakomitą szkodę, bądź na majątku, bądź na sławie, ciele, wolności, lub w prawach drugiego, i jeżeli z szczególną złością i przewrotnością postępował, na ówczas nad-

użycie takowe stać się zbrodnią w przypadkach następujących:

A. Gdy Minister Naczelnik Wydziału podpisuje postanowienie Królewskie lub Namiestnika Królewskiego przeciwne ustawie konstytucyjnej i prawom.

B. Gdy Minister Naczelnik Wydziału tudzież Członek Komisyy Rządowych podpisuje lub wydaie urządzenia sprzeciwiające się przepisom ustawy konstytucyjnej, statutom organicznym, prawom, postanowieniom Królewskim lub Namiestnika Królewskiego.

C. Gdy Sędzia lub inny iakikolwiek bądź urzędnik albo zwierzchnik od prawego i sumiennego pełnienia obowiązków swego urzędu odwieść się daie.

D. Każdy urzędnik, który w rze-

czach urzędowych nieprawdę poświadczą;

E. Który powierzona sobie w urzędzie tajemnicę z niebezpiecznym skutkiem wyjawia; kto powierzony swemu urzędowemu dozorowi dokument niszczy, lub wbrew obowiązkom urzędu, drugiemu go udziela.

F. obrońca lub inny przysięgły pełnomocnik, na szkodę strony która mu obronę swoją powierzyła, sporządzaniem prawnych pism, radą lub czynami przeciwny stronie dopomagający.

Artykuł 99.

Kara.

Takowe zbrodnie podlegają karze więzienia ciężkiego od lat 3. do lat 10.

Artykuł 100.

Odesłanie do księgi II.

Inne pomniejsze nadużycia władzy

w urzędzie, pod przepisy księgi II. prawa niniejszego należą.

D Z I A Ł XII.

O zbrodniach fałszowania monet i publicznych papierów kredytowych.

Artykuł 101.

Zbrodnia fałszowania monet.

Zbrodnie fałszowania monet popełnia ten:

- a. Kto pod jakimkolwiek bądź i gdziekolwiek używanym stępem, z dobrych kruszców mniéj ważne, albo z pośledniejszych kruszców fałszywe pieniądze biie lub odléwa, i takowéy monecie fałszywéy, pozór ważnych i dobrych pieniędzy daie.
- b. Kto przebiiając pieniądze daie im pozorną postać sztuk większéy wartości.

c. Kto nakoniec narzędzia do fałszowania monet z wiadomością celu, dostarcza, lub iakimkolwiek innym sposobem do tegoż fałszowania w okolicznościach powyższych przyczynia się.

Artykuł 102.

K a r a.

Zbrodnia takowa pociąga za sobą karę ciężkiego więzienia od lat 3 aż do lat 10.

Artykuł 103.

Odeślanie do II. księgi.

Inne pomniejsze przypadki fałszowania lub bicia monet, puszczenie onych w bieg publiczny, współnictwo, tudzież same usiłowane, lecz niedokonane ieszcze fałszowanie, lub bicie monet, do przepisów prawa księgi II należą.

Artykuł 104.

Fałszowanie papierów publicznych kredytowych.

Podobnie zbrodni dopuszcza się ten, kto publiczne papiery kredytowe, same przez się bieg gotowych pieniędzy mające, lub zapisy długów rządowych przez skarb publiczny wydawane, iako to obligacye skarbowe, podrabia i fałszuje; lub kto na takowych papierach prawdziwych, wyrażoną ilość na większą przeistacza, bez względu, czyli takowe fałszowanie tyczy się papierów publicznych kraju tutejszego, lub krajów obcych pod iakimkolwiek bądź nazwiskiem, czyli fałszywe papiery weszły w obieg publiczny lub nie, i czyli szkoda ztąd wynikła lub nie.

Artykuł 105.

Kara na takową zbrodnię iest ta sama, iak za zbrodnię fałszowania monet. Jeżeli iednak z fałszowania

papierów publicznych kredytowych wielka wynikła szkoda, lub sfalszowane papiery do rozróżnienia od prawdziwych nader trudne były, natenczas ma miejsce kara więzienia warownego od lat 10 do lat 20 z zastrzeżeniem przez piętnowanie.

Artykuł 106.

Wspólnicy i uczestnicy.

Wspólnicy fałszowania papierów kredytowych, tudzież uczestnicy i ci którzy w porozumieniu się ze sprawcami fałszywe papiery w obieg publiczny puszczają, podlegać będą w miarę okoliczności w powyższym artykule wyrażonych, téy saméy karze iak fałszerze papierów publicznych kredytowych.

Artykuł 107.

Usiłowanie.

Usiłowane lecz ieszcze niedokonane fałszowanie papierów publi-

cznych kredytowych, więzieniem ciężkiem od lat 3 do 6 karane będzie.

Artykuł 108.

Przypadek bezkarności fałszerzów.

Fałszerze monet i papierów publicznych kredytowych, będą wolni od wszelkiéy kary, jeżeli przed dokonaniem takowych zbrodni i przed rozpoczęciem urzędowém śledztwem, wyjawili i donieśli zwierzchności sprawców; tudzież jeżeli po rozpoczętych nawet śledztwach, podali sposobność do schwytania współwinnych. Takowe iednak osoby mogą na czas pewny, pod dozór policyi być oddane.

D Z I A Ł XIII.

O zbrodniach zgwałcenia niewiasty, lub użycia cielsnego osoby 14 lat nie mającécy.

Artykuł 109.

Zgwałcenie niewiasty.

Kto niewiastę przez niebezpieczne

groźby, użycie rzeczywistego gwałtu, lub przez podstępne upoicie wprawia w niemożność sprzeciwienia się cielesnéj chuci, i w takowym stanie namiętności swéj dogadza, ten popełnia zbrodnię *zgwałcenia niewiasty*.

Artykuł 110.

K a r a.

Kara za takową zbrodnię jest więzienie ciężkie od lat 3 do 10. W przypadku iednak gdyby zgwałcenie znaczny uszczerbek na zdrowiu lub życiu osoby zgwałconéj zrządziło, lub gdyby gwałciciel był duchownym, nauczycielem, lekarzem, sługą, dozorcą, lub władzę opiekuńczą nad osobą zgwałconą mającym, kara więzienia warownego od lat 10 do lat 20 wymierzona być może.

Artykuł 111.

Uwiedzenie i użycie cielesne osoby lat 14 nie-mających.

Każde uwiedzenie, połączone z

użyciem cielesném osoby która lat 14 wieku swego nie ukończyła uważane będzie iak zgwałcenie i téj saméj iak w artykule powyższym ulegać będzie karze.

Artykuł 112.

Odesłanie do księgi II.

Inne występki cielesne poprawczo karane być mają.

D Z I A Ł XIV.

O zbrodni morderstwa i zabójstwa.

Artykuł 113.

Morderstwo.

Kto w zamiarze odjęcia życia człowiekowi dopuszcza się czynu z którego śmierć koniecznie następuje, ten zbrodnię morderstwa popełnia.

Artykuł 114.

Rodzaje morderstw.

Rodzaje morderstw są następujące:

1. Morderstwo zdradzieckie, które

się popełnia zadaniem trucizny, lub innym zdradliwym sposobem.

2. Morderstwo rozbójnicze, które w celu osiągnięcia cudzey własności przez użycie gwałtu przeciw osobie wykonywa się.
3. Morderstwo nasadzone, do którego popełnienia kto namiętnym, lub innym sposobem przez trzecią osobę nakłonionym został.
4. Morderstwo proste, które do żadnego z wyżej oznaczonych rodzajów morderstw nie należy.

Artykuł 115.

Kara na morderstwo dokonane, przeciw sprawcom i współ-sprawcom.

Za każde morderstwo dokonane, tak bezpośredni mordercy, iako i ten który nasadził, tudzież współ-sprawcy którzy do wykonania czynu bezpośrednio byli pomocą, śmiercią karani będą, z zastosowaniem obostrze-
nia

nia art. 28 przepisanego, jeżeli mordercy względem osoby zamordowanej w szczególnych zostawali obowiązkach.

Artykuł 116.

Kara na współników.

Ci, którzy sposobem art. 21 i 22. wytkniętym, do dokonanego morderstwa prostego przyłożyli się, więzieniem ciężkiem od lat 3 do 10. jeżeli zaś takowe proste morderstwo popełnione zostało na krewnych w linii wstępnej, zstępnej, lub na małżonku, czyli to samego mordercy, czyli którego ze współwinnych, a takowy stosunek pokrewieństwa był zbrodniarzem wiadomy; albo jeżeli morderstwo zdradzieckie, rozbójnicze, lub nasadzone dokonane zostało; rzeczemni współnicy więzieniem warownem od lat 10 do 20 ukarani będą, i ka-

ra ta przęgierzem zaostrzoną bydz powinna.

Artykuł 117.

Kara za usiłowanie morderstwa prostego.

Za morderstwo proste usiłowane ale niedokonane, tak sprawcy iako i współ-sprawcy czynu, więzieniem ciężkiem od 3 do 10 lat ukarani zostanę; współnicy zaś podług przepisów księgi II. karani będą.

Artykuł 118.

Kara za usiłowanie morderstwa zdradzieckiego, rozbójniczego lub nasadzonego.

Za morderstwo zdradzieckie, rozbójnicze, nasadzone, tudzież za morderstwo na krewnych w linii wstępnej, zstępnej, na małżonku sprawcy albo współwinnym, usiłowane lecz niedokonane, tak sami sprawcy iako i współ-sprawcy czynu więzieniem warownem od lat 10 do 20 ukarani, i zaostrenie przęgierzem nastąpić po-

winno; współnicy zaś karę więzienia ciężkiego od lat 3 do 10 poniosę.

Artykuł 119.

Morderstwo proste usiłowane z okolicznościami obciążającymi.

Jeżeli morderstwo proste usiłowane niedokonane, ściagnie na osobę uszkodzonego niebezpieczeństwo życia, nieuleczoną chorobę, lub z choroby pochodzącą niemoc, ciężkie kalectwo, lub wątpliwe do uleczenia pomieszanie zmysłów, na ówczas sprawca i współ-sprawcy czynu, na więzienie warowne od lat 10 do 20 współnicy zaś na więzienie ciężkie od lat 3 do 10 skazani bydz mają.

Artykuł 120.

Morderstwo zdradzieckie, rozbójnicze lub nasadzone, usiłowane a niewykonane z okolicznościami obciążającymi.

Morderstwo zdradzieckie, rozbójnicze lub nasadzone, usiłowane a nie-

dokonane w przypadku tychże samych w poprzedzającym artykule wyrażonych okoliczności, iak mordstwo dokonane, uważane i karane będzie.

Artykuł 121.

Morderca dobrowolnie od przedsięwzięcia odstępujący.

Mordercy od usiłowanego mordstwa z własnych pobudek odstępujący, podług przepisów księgi II. karceni będą.

Artykuł 122.

Dzieciobójstwo.

Matka która dziecko swoje zaraz przy porodzeniu umyślnie zabija, albo rozmyślnie przy porodzeniu umrzeć mu dopuści, jeżeli dziecko z prawego łoża spółdżonóm było, więzieniem warowném na całe życie ukarana zostanie; jeżeli zaś dziecko z nieprawego łoża było, matka zabijająca one karę więzienia warownego od

lat 10 do 20; zrzadzająca zaś śmierć dziecięciu przez umyślné opuszczenie i pozbawienie potrzebnéj pomocy, karę więzienia ciężkiego od lat 3 do 10 poniesie.

Artykuł 123.

Zabójstwo.

Kto bez zamiaru odjęcia życia, w zamiarze iednak złośliwym dopuszcza się czynu z którego śmierć następuje, popełnia zabójstwo.

Artykuł 124.

K a r a.

Kara takowego zabójstwa iest więzienie ciężkie od lat 3 do 10 a jeżeli winowayca z zabitym w blizkiem pokrewieństwie, w oczekiwaniu lub innych stosunkach majątku, lub w obowiązkach ku zabitemu szczególnych zostawał, więzienie warowne od lat 10 do 20.

Artykuł 125.

Zabójstwo rozbójnicze.

Jeżeli przy rabunku, który z zło-
czyńców tak gwałtownego dopuścił
się obeyścia, iż śmierć nieodbitie na-
stąpiła, za zabójstwo takowe choćby
bez zamiaru zabicia spełnione, na
wszystkich współsprawców wykona-
nia zabójstwa, kara śmierci wyrze-
czone będzie.

Artykuł 126.

Zabójstwo w kłótni między wielu.

Jeżeli kto w przypadku kłótni i
bitwy między wielu osobami wszcze-
tę, zabitym został, każdy który za-
bitemu śmiertelny zadał raz, popeł-
nił zabójstwo. Jeżeli zaś śmierć z
przyczyny wszystkich zadanych cio-
sów nastąpiła, lub oznaczyć nie mo-
żna kto śmiertelny zabitemu zadał
raz, naówczas żaden z nich iako za-
bójca uważanym być nie może,

lecz wszyscy o targnięcie się na za-
bitego przekonani, karze za ciężkie
skaleczenie podług działu XVII. pod-
padną.

Artykuł 127.

Konieczna i sprawiedliwa obrona.

Kto w konieczny potrzebie obro-
ny swego lub innych życia, wolno-
ści, albo własności, odpierając gwałt,
napastnika zabija, żadney nie popeł-
nia zbrodni: atoli potrzeba dowodu
albo przynajmnię gruntowego z
okoliczności osób, czasu, tudzież miey-
sca, wniosku na to, że popełniający
zabójstwo zostawał w potrzebie użyć,
i tylko konieczny użył obrony.

Artykuł 128.

Przestępujący granice koniecznej obrony.

Gdy kto w stanie sprawiedliwej
obrony, przestąpiwszy granice konie-
czney potrzeby, zabił napastnika,

podług księgi II. niniejszego prawa
karanym będzie.

D Z I A Ł XV.

O zbrodni spędzenia płodu.

Artykuł 129.

Spędzenie płodu.

Spędzenie płodu iest czyn mający
za cel umyślne poronienie lub roz-
wiązanie niewiasty ciężarnéj dzie-
ckiem nieżywém.

Artykuł 130.

Spędzenie płodu staie się zbrodnią.

Spędzenie płodu staie się zbrodnią:

- a. Kiedy kto bez wiedzy i zezwo-
lenia niewiasty ciężarnéj umyśl-
nie spędzenie płodu zrządza, lub
zrządzić usiłuje, a razem przez
to niebezpieczeństwem życia ma-
tce zagraża, lub onéj uszczerbek
na zdrowiu przynosi.

- b. Kiedy kto spędzenie płodu dla
zysku lub w innym złym zamia-
rze więcéy razy zrządzał, choć-
by osoba ciężarna na niebezpie-
czeństwo życia lub utraty zdro-
wia wystawiona nie była, i choć-
by o tém wiedziała i zezwoliła.

Artykuł 131.

K a r a.

Zbrodnia ta więzieniem ciężkiém
od lat 3 do 10 karaną będzie.

Artykuł 132.

Odesłanie do księgi II.

Spędzenie płodu w okolicznościach
art. 130 nieobiętych, podług księgi II.
karcone będzie.

D Z I A Ł XVI.

O porzuceniu dziecka.

Artykuł 133.

Zbrodnia porzucenia dziecka.

Kto dziecko w wieku niemowlę-

cym, lub kiedy nie jest w stanie samo siebie ratować, celem wystawienia go na niebezpieczeństwo życia, lub zostawienia onegoż losowi na miejscu odległym i zwyczajnie przez ludzi nieuczęszczaném, lub w takich okolicznościach porzuca, iż nie łatwo postrzeżone i uratowane być mogło, i gdy oraz śmierć porzuczonego tym sposobem dziecka nastąpiła; na ówczas porzucenie dziecka stać się zbrodnią.

Artykuł 134.

K a r a.

Kara za tę zbrodnię jest więzienie ciężkie od lat 3 do lat 10.

Artykuł 135.

Odesłanie do księgi II.

Jeżeli z porzucenia wyżej opisanego śmierć nie nastąpiła, lub dziecko na miejscu, i w czasie do uratowania sposobnym porzucone zostało, choćby

i umarło, winowayca podług przepisów księgi II karconym będzie.

D Z I A Ł XVII.

O ranieniu i skaleczeniu.

Artykuł 136.

Ciężkie ranienie i skaleczenie.

Ciężkie ranienie i skaleczenie jest wtenczas, gdy kto w zamiarze uszkodzenia, zadał drugiemu niebezpieczną ranę, lub znacznie nadwężył stan jego ciała, umysłu, lub zdrowia.

Artykuł 137.

Stać się zbrodnią.

Ciężkie ranienie, lub skaléczenie stać się zbrodnią:

- a. Jeżeli zadany cios, osobę ranioną na niebezpieczeństwo życia naraził.
- b. Jeżeli kto zadany cios utratę zmysłów albo wieczne na

ciele kalectwo przyprawiony został.

Artykuł 138.

K a r a.

Kara za tę zbrodnię jest więzienie ciężkie od lat 3 do 10.

Artykuł 139.

Zaostrzenie kary.

Popelnione ciężkie ranienie, albo skaleczenie na krewnych w linii wstępnej, tudzież na osobach względem których raniący w szczególnych zostawali obowiązках uszanowania lub podległości, ściąganie na winowaycę tę samą karę z zaostrzeniem art. 35. w miarę złości, gwałtu i zrzędzonej szkody.

Artykuł 140.

Odesłanie do księgi II.

Względem ranienia, lub skaleczenia, pod lżeyszymi okolicznościami

popelnionego, księga II. niniejszego prawa stanowi.

Artykuł 141.

Wynikłe z ciężkiego ranienia w kłótni zabójstwo.

Ci którzy do zabójstwa w kłótni i bitwie między wielu osobami zdarzonego, iak w art. 126 oznaczono, należąc, też bitwę zrzadzili, pierwsze razy zadali, lub w nię dowodzili, pobudzali, więcy czynnemi byli, więzieniem ciężkiem od lat 3 do 6. ukaranemi zostaną. Inni zaś temi okolicznościami czynu nie obciążeni, podług księgi II. niniejszego prawa karceni byćdź mają.

D Z I A Ł XVIII.

O podpaleniu.

Artykuł 142.

Podpalenie.

Podpalenia dopuszcza się ten, kto umyślnie czyn przedsiębierze, z któ-

rego, podług iego zamiaru, w cudzey własności pożar powstał, lub powstać i szkodę zrzadzić mógł.

Artykuł 143.

Podpalenie staie się zbrodnią:

I. a. Jeżeli ogień wybuchnął, i w nim człowiek życie utracił, gdy to sprawca przewidzieć mógł.

b. Jeżeli przez ogień podłożony, miasto, wieś, folwark, skład, rękodzielnia lądowa lub wodna, spalone zostały, zgoła to wszystko, z czego by wielka i przez podpalacza nie mogąca być wynadgrodzoną, wynikła szkoda.

c. Jeżeli ogień podłożony w nocy wybuchnął, i życie iednéy lub więcéy osób, albo wyżéy wyszczególnione osiadłości, budowle, i inne na widoczne niebezpieczeństwo zniszczenia wystawione zo-

stały; a razem z podpalenia tego osoby na ciełe ciężkie obrażenia, budowle zaś znaczne szkody poniosły.

d. Jeżeli ogień w nocy w zamiarze dopełnienia morderstwa, rabunku, lub innéy zbrodni na którą kara śmierci iest postanowiona, podłożonym był i wybuchnął, chociażby zamierzone zbrodnie dokonane nie były.

e. Jeżeli ogień przez łotra lub łotrów należących do kupy w celu spustoszeń związanéy podłożonym był i pożar wynikał.

W każdym z przypadków wspomnionych, sprawcy śmiercią; wspólnicy zaś więzieniem warowném od 10 do 20 lat karani być mają.

Artykuł 144.

II. a. Jeżeli ogień podłożony rzeczywiście wybuchnął, i uszkodzo-

nemu dotkliwą w miarę iego majątku szkodę zrzadził.

- b. Jeżeli złoczyńca kilka razy różnemi czasy ogień podkładał; i pożar istotnie niebezpieczeństwem znaczém grożący wyniknął choćby przytłumiony istotnéj szkody nie sprawił.

W obydwóch punktu tego pod a. b. przypadkach, podpalacz karę więzienia warownego od lat 10 do 20 z zastrzeniem pręgiarza poniesie, a wrazie okoliczności czyn obciążających, więzienie na całe życie, tudzież zastrzenie piętnowaniem, miejsce mieć będzie.

Artykuł 145.

III. Jeżeli podłożony ogień wybuchnął, iednakże żadna z okoliczności dotąd wytkniętych z podpaleniem połączona nie była, winowayca na wię-

zienie warowne od lat 10 do 15 skazanym i kara ta pręgiarzem zaostrożoną zostanie.

Artykuł 146.

IV. Jeżeli ogień nie wybuchnął, lecz w nocy lub na takiém miejscu podłożonym był, z kąd za wybuchnięciem pożar łatwo szerzyć się mógł; albo jeżeli zachodziły okoliczności, iż życie ludzkie na niebezpieczeństwo oczywiste wystawione bydz mogło, zbrodniarz więzieniem ciężkiem od lat 3 do 10 ukaranym będzie.

Artykuł 147.

V. Jeżeli ogień w dzień bez szczególniejszego niebezpieczeństwa podłożonym był, i przed wybuchnięciem bez zrządzenia szkody zgaszonym został, winowayca podług księgi II. niniejszego prawa ukaranym będzie.

Artykuł 148.

Palenie lasów.

Kto złośliwym zamysłem przez pożar niszczy cudze lasy, więzieniem ciężkiem od lat 3 do 10 a gdyby wielka ztąd szkoda wynikła, więzieniem warowném od lat 10 do 15 ukaranym będzie.

Artykuł 149.

Palenie swęj własności.

Kto swą własność podpala w zamiarze aby własność cudzą na niebezpieczeństwo pożaru i skutki szkodliwe wystawił, podług okoliczności w powyższych artykułach wytkniętych, karę tamże oznaczoną poniesie.

Artykuł 150.

Kto własność swoją podpala, nie w celu aby tym czynem cudzą na niebezpieczeństwo pochłonięcia ogniem wystawił; lecz aby polegające na swęj

podpalonęj własności, trzecięj osoby prawa nadwężył, lub kogo w porozumienie czynu podpalenia wprawił, ten nie za podpalenie, lecz za oszustwo karanym byđź ma.

Artykuł 151.

Podpalacz sam ogień gaszący.

Przypadek w którymby podpalacz pobudzony żalem, wcześniej do przytłumienia podłożonego ognia tak się przyłożył, iż wszelkięj szkodzie zapobieżono zostało; tudzież wszystkie inne przypadki podpalenia niniejszym działem nie objęte, podług przepisów księgi II. prawa niniejszego karane byđź mają.

D Z I A Ł XIX.

O kradzieży i przeniewierzeniach.

Artykuł 152.

Kradzież.

Kto w chęci zysku cudzą własność

ruchomą bez zezwolenia posiadacza zabiera, popełnia kradzież.

Artykuł 153.

Rodzaje kradzieży.

Kradzież jest gwałtowna lub prosta.

Artykuł 154.

Kradzież gwałtowna.

Kradzież gwałtowna jest w ten-
czas, kiedy sprawca przez przemy-
ślnie i trudne przysposobienia, przez
odbicie, wydarcie, wyłamanie, odmy-
kanie zamków lub zaporów, pod-
kopanie się, przez niebezpieczny al-
bo zuchwały za pomocą drabiny lub
zakradnięcia się do miejsca przystęp,
przez użycie wytrychów lub innych
narzędzi, przez oderżnięcie podróżu-
jącym kufrów, pak, tłómków, i t. p.
takowey dopuszcza się.

Artykuł 155.

Kradzież prosta.

Kradzież prosta jest ta, która bez

powyższych okoliczności popełnioną
została.

Artykuł 156.

Gwałtowna kradzież staie się zbrodnią.

Gwałtowna kradzież staie się zbro-
dnią, albo ze względu na zrzadzoną
szkodę, albo na rodzaj rzeczy skra-
dzionéy, albo na naturę uczynku, al-
bo nakoniec na stosunki osoby zło-
dzieia.

Artykuł 157.

Ze względu na szkodę.

Ze względu na zrzadzoną szkodę,
gwałtowna kradzież staie się zbrodnią,
kiedy takowa szkoda summe 300 zł.
przenosi; która to szkoda nie podług
korzyści złodzieia, lecz podług stra-
ty skradzionego ceniona byđz ma.

Artykuł 158.

Ze względu na rodzaj rzeczy skradzionéy.

Ze względu na rodzaj rzeczy skra-

dzionéy, nieuważając na ilość szkody, kradzież gwałtowna iest zbrodnią, gdy na rzeczy obrządkom i tajemnicom religijnym poświęconéy, z obelżywém zhańbieniem religii spełnioną została.

Artykuł 159.

Z natury uczynku.

Kradzież gwałtowna iest zbrodnią z natury uczynku, bez względu na ilość szkody:

- a. Gdy w czasie trwającego ognia, wylewu wody, lub w czasie innej pośpolitej, albo w szczególności skradzionego dotyczącej klęski, popełnioną została.
- b. Kiedy złodziei w broń albo inne narzędzia bezpieczeństwu osobistemu zagrażające był opatrzony.
- c. Kiedy w towarzystwie jednego lub więcej współników kradzież spełnił.

Artykuł 160.

Ze względu na stosunki osobiste złodzieia.

Nakoniec kradzież gwałtowna iest zbrodnią ze stosunku osoby złodzieia:

- a. Kiedy kradzież przez służących na swych panach, lub paniach,
- b. Przez czeladź rzemieślniczą na swym maystrze, lub przez wyrobników na tym komu się na robotę najęli, popełnioną została.

Artykuł 161.

K a r a.

Kradzież gwałtowna połączona z iedną tylko okolicznością, z tych które w art. 157, 158, 159, 160 są zawarte, więzieniem ciężkiem od lat 3 do 6 ukarana będzie.

Artykuł 162.

Jeżeli kradzież gwałtowna więcej okoliczności, w rzeczonych artykułach opisanych łączyła, sprawca

karę więzienia ciężkiego od 6 do 10 lat poniesie.

Artykuł 163.

Jeżeli złodziey przez kradzież gwałtowną, wielką i przez siebie wynadgrodzić się nie mogącą zrządził szkodę, i więcej iak dwie okoliczności artykułami wyżej wspomnionemi objęte, zachodzą, kara więzienia warownego od lat 10 do 15 z zaostreżeniem pręgięrza wyrzeczona bydz ma.

Artykuł 164.

Kradzież prosta staie się zbrodnią.

Prosta kradzież staie się zbrodnią albo ze względu na samą ilość zrządzonéy szkody, albo ze względu na ilość szkody wraz z innemi obciążającemi okolicznościami.

Artykuł 165.

Ze względu na samą ilość szkody.

Ze względu na samą ilość szkody,

wtenczas iest zbrodnią, gdy za iednym lub więcej razami zrzządzona przez kradzież szkoda zł. 1000 przenosi.

Artykuł 166.

Ze względu na ilość szkody w zbiegu obciążających okoliczności.

Ze względu na ilość szkody, przy zbiegu uciążliwych okoliczności kradzież prosta iest w tenczas zbrodnią, gdy szkoda zrzządzona 500 zł. polsk. przenosi, i oraz kradzieży, iedna lub więcej z następujących okoliczności towarzyszą:

- a. Jeżeli kradzież popełnioną została w towarzystwie iednego lub więcej współników.
- b. W miejscu ku czci Boga poświęconém.
- c. W rybach po stawach, sadzawkach.
- d. W zbożu lub owocach na polu,

tudzież w pszczołach, czyto w pasiekach czy w bartcie.

e. W bydle z paszy lub wygonu.

f. W sprzętach rolniczych na polu zostawionych.

g. Jeżeli kradzież w czasie ognia, wylewu wody, lub w czasie iakiéy pospolitéy, albo w szczególności skradzionego dotykaiący klęski popełnioną została.

h. Jeżeli złodziey w broń, lub inne narzędzie bezpieczeństwu osobistemu zagrażające był opatrzoney.

i. Jeżeli kradzież przez służyących na swych panach lub paniach, albo

k. Przez rzemieślników lub wyrobników na swym maystrze, albo na tym komu się na robotę naiełi, popełnioną była.

Artykuł 167.

K a r a.

Kara kradzieży prostéy tak w artykule 165 iako i 166 opisanéy, każdéy z osobna, iest więzienie ciężkie od lat 3 do 6 z dodaniem zaostrzeń w miarę większéy liczby okoliczności obciążaiących. Gdyby zaś kradzieżą zrzadzona szkoda złot. 1000 przynosiła, a oprócz tego iednę z okoliczności w artykule 166 wytkniętych, łączyła, kara więzienia ciężkiego od 6 do 10 lat wymierzona, a w miarę większéy liczby tychże obciążaiących okoliczności, podług art. 35 zaostrozona bydz ma.

Artykuł 168.

Kradzież nocną porą.

Kradzież tak gwałtowna iako i prosta nocną porą popełniona, iuż to przedłużeniem czasu więzienia w stopniu oznaczonym, iuż zaostrozeniami

art. 35. postanowionemi, dotkliwiej ukarana będzie.

Artykuł 169.

Przeniewierzenie się.

Kto z powodu sprawowania publicznego urzędu, lub na mocy szczególnego od zwierzchności zlecenia, powierzona sobie rzecz w gotowiźnie iakiejkolwiek wartości, umyślnie na własny użytek zatrzymuje, albo sobie przywłaszcza, ten zbrodnię przeniewierzenia się w urzędzie popełnia.

Artykuł 170.

Kara przeniewierzenia się.

Kara zbrodni przeniewierzenia się jest ciężkie więzienie od lat 3 do 10 jeżeliby zaś z przeniewierzeniem się oprócz szkody łączyły się okoliczności obciążające, na ten czas w miarę okoliczności obciążających kara więzienia warownego od lat 10 do 20 wyrzeczona być powinna.

Artykuł 171.

Drugi rodzaj zbrodni przeniewierzenia.

Zbrodnię przeniewierzenia się prywatnego ten popełnia, który przy iakiejkolwiek sposobności, i przez kogobądź powierzone sobie dobro w summie 1000 zł. polsk. przenoszący, na swój użytek zatrzymuje, lub sobie przywłaszcza.

Artykuł 172.

K a r a.

Przeniewierzenie takowe więzieniem ciężkiem od lat 3 do 6. a w przypadku okoliczności szczególniej obciążających, od 6 do 10 lat ukarana będzie.

Artykuł 173.

Odesłanie do księgi II.

Względnie kradzieży i przeniewierzeń pomniejszych, tudzież względem kradzieży leśnych, złpolsk. 1000

wartości nieprzenoszących; niemniéy względem zabierania ruchomości między małżonkami, rodzicami i dziećmi iak długo wspólnie żyją, wydarzyć się mogących, iako też względem uczeſtnictwa kradzieży i przeniewierzenia się, niemniéy względnie zamierzony a niedokonany kradzieży, księga II. niniejszego prawa stanowi.

Artykuł 174.

Kradzież i przeniewierzenie się bezkarne.

Wszelka kradzież i każde przeniewierzenie się karaném nie będzie i żadnemu dochodzeniu nie podlega, skoro winowayca wprzód nim zwierzchność o iego czynie wiadomość poweźmie, całą zrządzoną szkodę wynagrodzi.

D Z I A Ł XX.

O zbrodni rabunku.

Artykuł 175.

Zbrodnia rabunku.

Rabunku dopuszcza się ten, kto osobie iakiéy w celu opanowania do niéy należących lub cudzych ruchomości gwałt czyni, czyli takowy gwałt czynami, czyli tylko groźbami wykonanym został.

Artykuł 176.

K a r a.

Sama niebezpieczna groźba, choćby tylko przez iednego winowaycę uczynioną była i bez skutku pozostała, więzieniem ciężkiém od lat 3 do 6 ukaraną bydź ma.

Artykuł 177.

Jeżeli zaś groźba w towarzystwie iednego lub więcéy sprawców, albo z użyciem broni śmierć sprawują-

céy dokonaną była; albo jeżeli zabór rzeczy nastąpił, kara będzie więzienie warowne od lat 10 do 15 z zastrzeżeniem pręgiarza; a jeżeli pod temi samemi okolicznościami na gościach lub innych publicznych miejscach czyn ten zbrodniczy popełnionym został, piętnowanie ma miejsce.

Artykuł 178.

Taż sama kara postanawia się gdy gwałt osobie wyrządzony będzie chociażby zabór rzeczy skutecznionym nie był.

Artykuł 179.

Jeżeliby z przyłożeniem ręki do spełnienia gwałtu na osobie, oraz zabór rzeczy istotnie nastąpił, kara więzienia warownego będzie od lat 15 do 20 która prócz tego piętnowaniem zaostrzoną być ma.

Arty-

Artykuł 180.

Gdyby w czasie rabunku ranienie lub skaléczenie nastąpiło, znaczny uszczerbek osobie przynoszące, albo gdyby osoba z powodu doświadczonego gwałtu, lub niebezpiecznych groźb w mocną umysłową dolegliwość wprawiona była, każdy współ-sprawca czynu rozbójniczego na dożywotnie warowne więzienie i na piętnowanie skazanym zostanie; współnicy na więzienie warowne od lat 10 do 20. herzty zaś w tym samym przypadku śmiercią karani będą.

Artykuł 181.

Odesłanie do księgi II.

Przeciw tym którzy wiedząc iż rzecz łupiestwem nabytą była, takową chociaż w małej ilości albo wartości, ukrywają, zbywają lub nabywają, księga II. kodexu niniejszego karę stanowi.

Tom V. do Nru 20.

D Z I A Ł XXI.

O zbrodniach oszustwa i fałszu.

Artykuł 182.

Oszustwo i fałsz.

Kto podstępnie przedstawieniami albo czynami, drugiego w błąd wprowadza zamiarem uszkodzenia cudzej własności, lub nadwężenia cudzych praw; albo kto w tymże samym zamiarze drugiego niewiedomości lub błędu na złe używa, ten popełnia oszustwo i fałsz.

Artykuł 183.

Stać się zbrodnią.

Oszustwo i fałsz stać się zbrodnią albo z istoty czynu, albo z ilości zrządzonej szkody.

Artykuł 184.

Z istoty czynu.

Z istoty czynu jest w ten czas zbro-

dnia, gdy kto zaprzysiężonemi fałszywymi świadectwami, lub zmyśleniem innych prawnych dowodów, tak dalece sąd wiódł, iż na podstawie tychże świadectw lub dowodów, niewinny poniósł karę śmierci, lub skazany został na karę więzienia warownego, albo ciężkiego; fałszywi świadkowie i ci co ich do fałszywego świadectwa uwiedli, lub co dowody przekonania zfałszowali, albo zmyślili, tę samą karę ponieść mają, na jaką niewinnie przez ich świadectwa przekonany, osądzony został, z zastrzeniem artykułu 28. jeżeli winowaycy na śmierć, tudzież z zastrzeniem pęgiarza i piętnowania, jeżeli na karę więzienia warownego bądź do czasu, bądź na całe życie skazanymi będą, a z dodaniem innych zastrzeżeń art. 35 obiętych, jeżeli karze więzienia ciężkiego podpadną.

Artykuł 185.

Z ilości szkody.

Oszustwo i fałsz z ilości szkody zrzędzonéy, wtenczas staie się zbrodnią, gdy szkoda fałszem zrzędzona lub zamierzona 1000 zł. przechodzi, albo uszkodzonego z majątku wyzuwa.

Artykuł 186.

Przypadki oszukiwania i fałszowania.

Lubo przypadki oszukiwania i fałszowania, dla wielkiéy onych rozmaitości wyliczyć się w prawie nie dadzą, iednak zbrodnię fałszu ze względu na wyż oznaczoną ilość szkody, ten popełnia:

a. Kto drugiego do złożenia fałszywego w Sądzie świadectwa uwiódł, takowe sam w Sądzie złożył; kto w sprawie krzywo przysiągł.

b. Kto fałszywie przybrał sobie

znaczenie urzędnika publicznego, zmyślił rozkaz zwierzchnich władz, albo nadane sobie iakoby od tychże upoważnienie.

c. Kto publiczne dokumenta, cechy, próby, stęple lub pieczęcie zmyśla, albo prawdziwe fałszuje.

d. Kto podstawieniem zmyślonych wierzycieli, albo inném podstępniém porozumieniem się lub też ukryciem części majątku swego, prawdziwy stan onegoż przeistacza i uszczupla, na szkodę cudzą.

e. Kto zmyślone prywatne dokumenta sporządza, prawdziwe fałszuje, albo też one umyślnie na szkodę cudzą usuwa, ukrywa lub niszczy.

f. Kto zmyślone lub zfałszowane papiery publiczne choćby z fałszerzami żadnego nie miał poro-

zumienia, lecz znając ich fałsz, umyślnie w dalszy bieg puszcza.

g. Kto niedołężności, małoletności, albo niedoświadczenia drugiego, zabobonnemi lub innemi chytremi omamieniami ku szkodzie onego lub trzeciego nadużywa.

h. Kto przybrał fałszywie cudze imię, stan, albo znaczenie; kto się udaie za właściciela cudzego majątku, albo innym fałszywym osłania się pozorem; aby sobie nieprawne zyski przywłaszczył, albo komu w majątku lub w prawach szkodę zrzucił, albo onego do popełnienia szkodliwych czynów przywiódł, których bez takowego podstępu byłby się nie dopuścił.

Artykuł 187.

K a r a.

Kto zbrodni téj dopuścił się i ra-

zem przez nią szkodę 1000 zł. zrzucił, lub mniejszą nawet, ale która by uszkodzonego z majątku wyzuli, więzieniem ciężkiem od lat 3 do 6. karany być ma.

Artykuł 188.

Jeżeli winowayca zrzucił fałszem szkodę, nad wyż oznaczoną ilość daleko znakomitszą, lub dla uszkodzonego w miarę majątku onego bardzo dotkliwą i niepowetowaną; lub też gdy popełniający oszustwo i fałsz szczególny użył złośliwości i śmiałości, powinna być wymierzona kara więzienia ciężkiego od lat 6 do 10 a w miarę szkody, niebezpieczeństwa dla uszkodzonego, i w miarę złości winowaycy, zaostrzona być powinna. Gdy zaś oszust lub fałszerz oprócz tych obciążających okoliczności krzywo-przysięstwo popełnił, na karę więzienia warownego od 10 do 20 lat zasłużył.

Artykuł 189.

Odeślanie do księgi II.

Oszustwo i fałsze w których powyższe okoliczności nie zachodzą, według przepisów księgi II. karane będą.

D Z I A Ł XXII.

O zbrodni potwarzy.

Artykuł 190.

Potwarz w ogóle.

Potwarz jest w ten czas, gdy kto drugiego o zmyśloną zbrodnię przed zwierzchnością tak pozornie oskarża, iż obwinienie onegoż stało się powodem urzędowego badania lub poszukiwania prawnego przeciw obwinionemu.

Artykuł 191.

Potwarz jako zbrodnia uważana i karana.

Potwarz staie się zbrodnią:

a. Jeżeli potwarca szczególnego użył

podstępu i chytrości aby obwinienie drugiego o zbrodnię wiarogodnem uczynić.

b. Jeżeli obwinionego na niebezpieczeństwo poniesienia kary śmierci, lub więzienia warownego za zmyśloną zbrodnię wystawił.

c. Jeżeli potwarca w szczególnych względem obwinionego - zostawał obowiązkach, lub gdy urzędnik w swym urzędzie potwarzy się dopuścił.

Kara za zbrodnię potwarzy jest więzienie ciężkie od lat 3 do lat 10.

Artykuł 192.

Jeżeli obwiniony o zmyśloną zbrodnię pociągającą za sobą karę więzienia warownego lub śmierci, do aresztu został wzięty i z nabawionéj przez to choroby w więzieniu umarł;

potwarca na karę więzienia warownego od lat 10. do lat 15. zasłużył.

Artykuł 193.

Potwarz staie się zbrodnią oszustwa i fałszu.

Jeżeli obwiniony na mocy fałszywych świadectw lub innych dowodów na karę skazany, takową wycierpiał lub cierpi, zbrodnia ta już nie jest potwarzą, ale zbrodnią oszustwa i fałszu, o której w poprzedzającym dziale jest mowa.

Artykuł 194.

Potwarze pomniejszy.

Inne potwarze podług księgi II. karane być mają.

D Z I A Ł XXIII.

O zbrodni wielożeństwa.

Artykuł 195.

Jeżeli osoba w stanie małżeńskim będąca, powtórnie; lub jeżeli osoba

wolna z inną w stanie małżeńskim będącą, wiedząc o tém, śluby małżeńskie zawiera, staie się winną wielożeństwa. Kara za tę zbrodnię jest więzienie ciężkie od lat 3ch do 6ciu.

Artykuł 196.

Jeżeli przestępca przed osobą z którą w śluby małżeńskie wchodzi, stan swój małżeński ukrywa i tym sposobem ją uwodzi, karę tę samą z zaostreniem surowszém poniesie.

D Z I A Ł XXIV.

O zbrodniach i pomocy zbrodniarzom daney.

Artykuł 197.

Dane przestępcom pomocy.

Przestępstwo dania złoczyńcom pomocy już wyżey w art. 23. niniejszego kodexu opisane, w tenczas sta-

ie się zbrodnią, gdy kto więźniowi, o którym wiedział iż o zbrodnię na karę śmierci lub więzienia warownego zasługującą jest obwiniony, użył tym podstępem lub przemocą sposobność do ucieczki ułatwia, lub ściągający zbiega zwierzchności przemocą lub podstępem w schwytaniu onego przeszkody stawia, albo gdy dający jakimkolwiek sposobem takowym zbrodniarzom i iakiegokolwiek rodzaju pomoc, do straży lub dozoru nad więźniami był obowiązany.

Artykuł 198.

K a r a.

Kara za tę zbrodnię jest więzienie ciężkie od lat 3 do lat 10.

Artykuł 199.

Wyłączenie krewnych i powinowatych.

Od téj kary wolni są małżonkowie choćby rozwiedzeni, krewni, wstępni

lub zstępni, brat lub siostra, powinowaci w tych samych stopniach, jeżeli gwałtownych środków nie użyli; mogą być jednak dozorowi policyi oddani.

Artykuł 200.

Danie pomocy staie się buntem.

Jeżeli do uwolnienia więźni wyłamaniem lub innemi gwałtownemi środkami, osoby skupione należały, naówczas czyn takowy staie się zbrodnią buntu, i należy do przepisów prawa działu IX.

Artykuł 201.

Inne przypadki dania pomocy.

Inne przypadki dania przestępcom pomocy, poprawczo podług przepisów księgi II. karcone być powinny.

D Z I A Ł XXV.

O umorzeniu zbrodni i kar.

Artykuł 202.

Sposoby umorzenia zbrodni.

Zbrodnia umarza się.

a. Przez śmierć winowajcy.

- b. Przez wypełnioną karę.
- c. Przez darowanie kary.
- d. Przez przedawnienie.

Artykuł 203.

Śmierć winowaycy.

Śmierć winowaycy przed zaczęciem, lub po skończoném badaniu przed albo po zapadłym wyroku nastąpioną, umarza wprawdzie dalsze z onymże postępowanie i wymierzenie kary; lecz co do wynagrodzeń, co do skutków śmierci cywilnéj, lub zawieszenia w prawach cywilnych zmarłego, wydany przed śmiercią onego wyrok, do exekucyi przyprowadzonym być powinien.

Artykuł 204.

Jeżeli winowayca samoboystwem uniknął kary, naówwczas w przypadkach popełnionéj przez onego zbrodni, wielkie wrazenie za sobą pociągający, ogłoszenie wyroku tym sa-

myś sposobem iak przeciw zbiegłemu winowaycy podług przepisów postępowania karnego nastąpi.

Artykuł 205.

Wypełnienie kary.

Gdy winowayca wycierpiał karę wyrokiem zasądzoną, zbrodnia natenczas umarza się, ukarany powraca do wszelkich praw cywilnych i politycznych, jeżeli wyrok utraty lub zawieszenia onychże do pewnego czasu po wypełnionéj karze nie oznaczył. Ztąd wynika iż w używaniu praw których nie utracił, lub do których po ukończonym czasie zawieszenia powrócił, od nikogo przeszkody ani uszczerbku doznawać nie może. Równie gdy nadal uczciwe prowadzi życie, nikt onemu zarzutu przeszłéj zbrodni czynić, ani z téj okazyi iakimkolwiek sposobem obelgi nań mიაတ် nie powinien.

Artykuł 206.

Darowanie kary.

Darowanie kary ten sam ma skutek, co i wypełnienie onéy.

Artykuł 207.

Przedawnienie.

Przedawnieniem umarza się zbrodnią w ten czas, gdy winowayca, rachując od dnia popełnionéy zbrodni, w czasie poniżéy przepisany do Sądu pociągany nie był.

Artykuł 208.

Czas przedawnienia.

Czas przedawnienia stanowi się:

- a. Lat 20 dla zbrodni które karę śmierci lub dożywotniego więzienia pociągają.
- b. Lat 10 dla zbrodni na które kara więzienia warownego do czasu pewnego, to jest więcéy niż na lat 10 jest postanowiona.
- c. Lat 5 dla innych zbrodni.

Arty-

Artykuł 209.

Warunki przedawnienia.

Przedawnienie iednakże pod następującemi tylko warunkami miejsce mieć może:

- a. Jeżeli sprawca żadnego ze zbrodni pożytku nie posiada; i oraz
- b. Szkodę zszadzoną ile istota zbrodni dozwoliła, podług możności wynagrodził.
- c. Jeżeli z kraiu nie uszedł.
- d. Jeżeli w przeciągu czasu na przedawnienie oznaczonego żadnéy zbrodni nie popełnił.

Artykuł 210.

Skutek przedawnienia.

Skutek przedawnienia iest ten, iż ani badanie sądowe, ani kara z powodu takowéy zbrodni miejsca mieć nie może.

K S I Ę G A D R U G A

O w y s t ę p k a c h.

D Z I A Ł I.

O występkach w ogólności.

Artykuł 211. i następnie.

Występki pochodzą ze złego zamiaru lub winy.

Występki nietylko ze złego zamiaru, ale i z winy przestępcy pochodzić mogą. Zły zamiar jest już w art. 16. księgi I opisany.

Artykuł 212.

W i n a.

Wina jest zaniedbanie zastanowienia się nad skutkami czynu, lub opuszczenia, bez zamiaru spełnienia czynu prawu przeciwnego.

Artykuł 213.

Pijaństwo bez złego zamiaru, i zupełne.

Chociaż pijaństwo zupełne bez złego zamiaru popełnienia zbrodni podług art. 17 lit. c. zły zamiar wy-

mawia, a tym samym czynności szkodliwe i prawu przeciwne, w tym stanie popełnione za zbrodnię nie po czytują się, mają jednak podlegać skarceniu poprawczemu, w miarę wielkości szkody, w miarę nałogowey skłonności przestępcy do pijaństwa, i w miarę téy okoliczności gdy przestępca wiedział, iak szkodliwe skutki pijaństwo jego zwyczajnie sprawia, a przecież onego nie wystrzegał się.

Artykuł 214.

Usiłowanie.

Usiłowanie nawet bez wykonania występkę od kary i odpowiedzialności nie wymawia.

D Z I A Ł II.

O karach poprawczych w ogólności.

Artykuł 215.

Rodzaje kar poprawczych.

Rodzaje kar poprawczych są na

wstępie niniejszego kodexu w artykule 5 wymienione.

Artykuł 216.

Zamknięcie w domu poprawy.

Zamknięci w domu poprawy mają być w lekkie, lecz od uciezki zabezpieczające kaydany okuci, ile być może iednostaynie ubrani, i codzień chlebem i iedną ciepłą potrawą żywieni, za napóy samą tylko wodę mieć będą. Pośłanie ich z sienników i koców lub sukien do nakrycia się, składać się ma. Używani będą do prac wewnętrznych lub zezwewnętrznych, ile stan ich sił i zdrowia dozwoli.

Artykuł 217.

Zamknięcie w domu aresztu publicznego.

Zamknięci w domu aresztu publicznego wolni będą od kaydan, mogą się z własnego utrzymywać majątku,

żaden iednak zbytek dozwolony im nie będzie. Sług własnych i domowników wtenczas tylko do posługi używać mogą, gdy sąd w miarę konieczną im potrzeby dozwoli. Nikogo w areszcie przyjmować i z nikim bez zezwolenia sądu widzieć się i rozmawiać nie powinni. Gdyby zaś sami utrzymywać się nie byli w stanie, żywność i inne potrzeby stosownie do przepisu w art. 216 zawartego dostarczane im będą. Naostatek użyci będą mają do robot lub zatrudnień tylko wewnętrznych, których wybór zostawiony tym iest, co się własnym utrzymują kosztem; dla tych zaś którzy kosztem skarbu są utrzymywani, w miarę zdrowia i sił fizycznych roboty wyznaczone będą

Artykuł 218.

Kara pieniężna.

Kara pieniężna od 40. zł. polsk.

do 2000 zł. polsk. tam tylko miejsce mieć może gdzie wyraźnie prawem jest przepisana. Przeznaczenie funduszu z kar pieniężnych przez rząd wskazaném zostanie.

Artykuł 219.

Kara cielesna.

Kara cielesna różgami od 16 do 120 razów w miarę zdrowia i sił fizycznych skazanego wymierzona być ma. Nie może być częściej, iak raz w miesiąc powtarzana, ani na raz ieden więcej iak 30 różg skazanemu wyliczyć nie można. Kara ta zawsze z zamknięciem jest połączona, i uważa się iedynie, iako środek do skrócenia kary zamknięcia w stopniach prawem na szczególne występki oznaczonych a to podług prawideł w art. 226 niniejszego prawa pod lit. b. przepisanych, kara ta nie może być wykonywana iak między mu-

rami zamknięcia. Nie może być także używana przeciwko tym, którym służy prawo obywatelstwa w kraju i za granicą, ich dzieciom i familiom, tudzież przeciwko tym, którzy znakami honorowemi są ozdobieni. Nie podpadają temu wyłączeniu złodzieje i podpalacze.

Artykuł 220.

Stopnie zamknięcia co do długości czasu.

Zamknięcie tak w domu poprawy, iako i w domu aresztu publicznego co do długości czasu ma 3 stopnie, to jest:

1. Stopień od dni ośmiu do miesięcy trzech.
2. Od miesięcy trzech do roku iednego.
3. Od roku iednego do lat trzech.

Artykuł 221.

Zaostrzenie kar poprawczych.

Zamknięcie tak w domu poprawy

iako i w domu aresztu publicznego zastrzone byđ może :

a. Postem.

b. Zabronieniem pobytu w miejscu pewném.

c. Wagnaniem z krai.

Artykuł 222.

Poszczenie.

Na poszczenie skazany naywięcý dwa dni w tydzień o chlebie i wodzie trzymanym będzie.

Artykuł 223.

Zabronienie pobytu w miejscu pewném.

Zabronienie pobytu w miejscu pewném w Obwodzie lub Woiewództwie po odbytý karze, może byđ wyrzeczone na czas oznaczony lub na nieoznaczony; w tenczas osobliwie ma miejsce, gdy obawa iest, aby występny w miejscu zkąd ma byđ usunięty, nie zagrażał nadal spokoj-

ności publiczney lub osób pojedyn-
czych.

Artykuł 224.

Wagnanie z krai.

Wagnanie z krai po skończoný karze tylko cudzoziemców dotykać może.

Artykuł 225.

Ograniczenie samowolności Sędziego.

W ogólności ani rodzaj kary na każdy występек postanowiony zmienionym, ani przez układ z uszkodzonym zniesionym byđ nie może. Nie wolno także Sędziemu stopnia długości czasu zamknięcia przestąpić. Czas tylko pośredni w stopniu wymiarowi Sędziego zostawia się.

Artykuł 226.

Wyjęcie od powyższego prawidła.

W następujących szczególnych okolicznościach od powyższego pra-

widła odstąpić i karę prawem postanowioną zmienić można.

a. Kiedy kara pieniężna w majątku skazanego lub w sposobach utrzymania życia iego i familii znacznyby przyniosła uszczerbek. W którym to przypadku zamiast kary pieniężnéj kara zamknięcia wymierzona bydź powinna tym sposobem, aby skazany za każde 6. złp. kary pieniężnéj, dzień ieden zamknięcia wysiedziać.

b. Kiedy przez długość czasu prawem postanowionego zamknięcia zarobek skazanego, a tym samym sposób utrzymania iego i iego familii na upadek byłby wystawiony, naówczas długość czasu zamknięcia przez podstawienie kary cielesnéj, jeżeli stan zdrowia występnego dozwoli skrócona bydź może, rachuiąc co do mężczyzn za

każdy ieden dzień, a co do kobiet za każde dwa dni skróconego zamknięcia iedną różgę. Przy użyciu tego przedstawienia kary cielesnéj, ten ma bydź zachowany przepis: iż gdyby skazany raczén czas zamknięcia wysiedzić, iak podstawieniem kary cielesnéj od dłuższego zamknięcia uwolnić się żądał, naówczas podstawienie to miejsca mieć nie powinno i wyrok na samo zamknięcie podług powyższego prawidła zmienionym bydź ma. Złodzieiom i podpalaczom ten wybór nietylko dozwolonym nie będzie, lecz owszem obok więzienia kara cielesna wyrzeczona na nich bydź powinna.

Artykuł 227.

Kiedy areszt na karę pieniężną zamienionym bydź może.

Jeżeli majątek skazanego iest do-

starczający, może być kara aresztu domu publicznego na karę pieniężną zamieniona, lecz tam tylko gdzie prawo téj zamiany wyraźnie dozwala.

Artykuł 228.

Przyczyny zły zamiar wymawiające.

Przyczyny w art. 17. księgi I. wytknięte zły zamiar w zbrodniach wymawiające, wymawiają także zły zamiar lecz nie winę w występkach.

Artykuł 229.

Skutki kar poprawczych.

Skutki kar poprawczych są:

1. Roboty wewnętrzne i zewnętrzne.
2. Utrata praw obywatelskich i urzędów publicznych za występki na które kara zamknięcia w domu poprawy; tudzież utrata urzędów publicznych za występki na które kara zamknięcia w domu aresztu

publicznego w stopniu trzecim jest postanowiona.

3. Zawieszenie w urzędowaniu publiczném za występki na które kara aresztu publicznego w stopniu pierwszym lub drugim jest przepisana.

4. Zawieszenie w używaniu następujących praw cywilnych przez ciąg zamknięcia:

- a. Wpływanie do obrad rodzinnych.
- b. Sprawowanie opieki, kurateli, wyiawszy nad własnemi dziećmi.
- c. Bydź biegłym lub użytym za świadka przy zeznaniu aktów.
- d. Świadczenie w sądzie inaczéy iak dla prostéy informacji.

Reszty praw cywilnych skazany używać wprowadzić może, lecz dla użycia onych

z zamknięcia bez zezwolenia sądu wychodzić nie powinien.

5. Zawieszenie w prawach politycznych przez ciąg kary.

6. Oddanie pod dozór policyi po wycierpianey karze w przypadkach gdzie prawo wskaże lub sąd uzna tego potrzebę.

7. Zakaz handlu, rzemiosła lub professyi, tudzież utrata towaru w przypadkach prawem wyraźnie wyszczególnionych. Towar utracony zniszczonym lub na fundusz ubogich i szpitalów obróconym być może.

8. Obowiązek do wynagrodzeń cywilnych, i ponoszenia kosztów stosownie do przepisu art. 47. księgi I.

Artykuł 230.

Powtarzanie występków.

Kto sądzony już raz i karany za-

zbrodnie lub występki popełni po tym występku, ma być nań wyrzeczona dłuższa kara zamknięcia w stopniu na popełniony rodzaj występku przepisany.

Artykuł 231.

Kto po dwakroć za zbrodnie lub występki karany, popełni trzeci raz występki, skazany zostanie na najdłuższe w stopniu zamknięcie z dodaniem zaostżeń.

Artykuł 232.

Kto po odbytych trzykrotnych karze za występki lub zbrodnie, dopuści się po raz czwarty występku, kara nań stopniem wyżey wymierzona być ma, a zatym kto trzy razy karany, dopuści się czwarty raz występku pociągającego za sobą najwyższy stopień kary poprawczy, skazany być

dzie na najniższy stopień więzienia ciężkiego za zbrodnie.

Artykuł 233.

Te same prawidło zachowaniem być powinno w razie dalszego powtarzania.

Artykuł 234.

Gdy kto raz za zbrodnie lub występki karany, popełni potym drugi na karę pieniężną zasługujący, podwójną ilością przepisanej prawem kary pieniężnej ukarany zostanie.

Artykuł 235.

Dwa razy za występki lub zbrodnie sądzony i karany, za trzecim powtórzeniem występków na karę pieniężną zasługującego na zamknięcie w domu aresztu publicznego, sposobem w art. 226 lit. a. oznaczonym skazanym być ma. Co i w razie dalszego powta-

wtarzania występków na karę pieniężną zasługujących zachowanym będzie.

Artykuł 236.

Powody zaostżenia i łagodzenia kar, tudzież zastosowanie onych:

Powody zaostżenia tudzież łagodzenia kar, niemnięj prawidła zastosowania przy wymiarze kar poprawczych są te same, które w dziale III. IV i V księgi I. o zbrodniach przepisane zostały.

D Z I A Ł III.

O karceniu małoletnich.

Artykuł 237.

Małoletni karom poprawczym podlegają.

Małoletni do lat artykułem 18 niejszego prawa oznaczonych powinni być poprawczo karani: albo

a. Za zbrodnie za które podług
Tom V. do Nru 20.

art. 18. księgi I. dla wieku swego odpowiedzialni nie są, albo

b. Za występki.

Artykuł 238.

W obydwóch przypadkach małoletni w ten czas dopiero karze poprawczey ulegają, gdy lat 12 wieku swego ukończyli. Do ukończenia lat 12. w obydwóch przypadkach domowemu tylko skarceniu podpadają.

Artykuł 239.

Za zbrodnie.

Małoletni za zbrodnie kary godni nie dłużej iak na rok ieden zamknięcia w domu poprawy lub aresztu publicznego skazani być mogą, lecz w miarę okoliczności obciążających, powinny być dodane zaostżenia poszeżenia.

Artykuł 240.

Powody zaostżenia kar na małoletnich.

Okoliczności na które przy wy-

miarze na małoletnich kary i zaostżeniu onéy względ mieć należy, są następujące:

- a. Wielkość i natura przestępstwa.
- b. Wiek przestępcy bardziéy do letności zbliżony.
- c. Stan władz umysłowych, który z czynów szkodliwych, powodów popełnienia, i z poprzedniczego małoletnich sprawowania się wykrytym być powinien. Nakoniec
- d. Szkodliwe skłonności, wyższy złości stopień i niepoprawność okazujące.

Artykuł 241.

Nauka.

Z karą na małoletnich oprócz stosownych do sił i wieku robot ma być nauka szczególniéy moralności i religii połączona, przez ciąg zamknięcia trwająca.

Artykuł 242.

Za występki.

Małoletni za występki pierwszy stopień zamknięcia poprawczego za sobą pociągające, karze domowéy ulegają; za występki zaś na które drugi i trzeci stopień zamknięcia poprawczego jest przepisany, mogą być zamknięciem poprawczém, lecz najdłużey na niedziel 6 karceni, z dodaniem zaostreń w miarę okoliczności obciążających.

D Z I A Ł IV.

O występkach w szczególności.

Artykuł 243.

Podział występków.

Występki w szczególności dzielą się następnie:

1. Występki przeciw bezpieczeństwu powszechnemu kraju i publicznęj spokojności.

2. Przeciw publicznemu porządkowi i przeciw urządzeniom krajowym.
3. Przeciw powinnościom służby publicznej.
4. Przeciw bezpieczeństwu osobistemu co do życia.
5. Przeciw bezpieczeństwu osobistemu co do zdrowia.
6. Przeciw bezpieczeństwu osobistemu co do ciała.
7. Przeciw bezpieczeństwu własności.
8. Przeciw bezpieczeństwu honoru i dobrej sławy.
9. Przeciwno dobrym obyczajom.
10. Odgrażanie się szkodą, zgorszeniem lub niespokojnością nabiwić mogące.

D Z I A Ł V.

O występkach naprzeciw bezpieczeństwu powszechnemu kraiu i spokojności publiczney.

Artykuł 244.

Występki naprzeciw bezpieczeństwu powszechnemu kraiu i spokojności publiczney są następujące:

1. Ubliżenie winnemu uszanowaniu osoby Panującego, lub członków jego familii.
2. Wystawienie na wzgardę Konstytucyi kraiowey.
3. Zniewagi wyrządzone władzom lub pojedynczym urzędnikom kraiowym w czasie urzędowania.
4. Fałszowanie monet w okolicznościach działem XII. księgi I. nieobjętych.
5. Obrza religii w przypadkach działem VIII. księgi I. nieobjętych,

6. Należenie do buntu i rozruchu, tudzież zakazane kupienie się.
7. Gwałt publiczny w przypadkach działem X. księgi I. nieobjętych.
8. Zakazane towarzystwa.
9. Zakazany druk i sprzedaż druków.
10. Podburzanie podwładnych naprzeciw zwierzchności.
11. Powrót wygnańca do kraiu.
12. Ucieczka z więzienia publicznego.
13. Danie przestępcom pomocy.

Artykuł 245.

Ubliżenie winnemu uszanowaniu osoby Panującego lub członków jego familii.

Zniewagi wyrządzone osobie Panującego przez mowy, pisma, druki, szyderskie obrazy, jeżeli obelżywe mowy niechęć przeciw osobie Monarchy wzbudzić mogące publicznie miotane, lub jeżeli pisma, druki, szyderskie obrazy udzielane były, zamknięciem w domu

aresztu publicznego od roku iednego do lat trzech ukarane bydź maia.

Artykuł 246.

Obelgi wyrządzone przez mowy, pisma, druki, szyderskie obrazy członkom familii Panującego, ieżeli obelżywe mowy miotane były publicznie, lub ieżeli pisma, druki, obrazy szyderskie, były udzielane, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3, w miarę zaś większey złośliwości i dotkliwych obelg, témże więzieniem od miesięcy trzech do roku iednego ukarane bydź maia.

Artykuł 247.

Wystawienie na wzgardę Konstytueyi kraiowéy.

Kto w sposobie złośliwym przez szyderskie pisma lub druki, w mieszkańcach kraiowych pogardę naprzeciw Konstytueyi kraiowéy wzbudzić usiłuje, ten popełnia występpek naruszenia spokoyności publiczney, i ściaga na

siebie karę domu aresztu publicznego od miesięcy trzech do roku iednego.

Artykuł 248.

Zniewagi wyrządzone władzom lub pojedynczym urzędnikom kraiowym w czasie urzędowania.

Zniewagi czynne władzom kraiowym lub pojedynczym urzędnikom w czasie ich urzędowania, chociaż bez oporu ich urzędowym czynnościom wyrządzone, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3, w miarę zaś złośliwości przestępcy i dotkliwszych obelg, od roku do lat 3 skarcone bydź maia.

Artykuł 249.

Obelgi słowne wyrządzone władzom lub pojedynczym urzędnikom w czasie sprawowania ich urzędów, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3. lub karą pieniężną od 40 do 500 złotych ukarane bydź winny.

Artykuł 250.

*Falszowanie monet w przypadkach działem XII.
księgi I. za zbrodnie niepoczytanych.*

Występku fałszowania monet dopuszcza się ten:

- a. Kto nie mając prawa pod jakimkolwiek bądź i gdziekolwiek używanym stemplem pieniądze bić, lub odléwa, chociażby dobroć i waga kruszców, były równe lub lepsze od zwyczajnych dobrych i ważnych monet.
- b. Kto wartość wewnętrzną ważnych sztuk pieniężnych w jakimkolwiek sposobie zmniejsza lub uszczupla.

Artykuł 251.

Kara za takowe występki jest zamknięcie w domu poprawy od roku iednego do lat trzech.

Artykuł 252.

Wspólnicy fałszowania monet pod

okolicznościami w art. 250 lit. a. b. oznaczonemi, tudzież ci którzy pieniądze sfalszowane z porozumieniem się z sprawcami lub ich współnikami w bieg publiczny puszczają podeymując się, oraz i ci którzy części z uszczuplonéy w swéy wewnętrznój wartości monety, wiedząc że pochodzą z monet nabywają, na karę zamknięcia w domu poprawy od miesięcy trzech do roku iednego zasłużyli. W przypadku zaś zrządzenia znacznej szkody, kara do domu poprawy od roku iednego do lat 3 miejsce mieć powinna.

Artykuł 253.

Usiłowanie fałszowania monet chociażby żadna ztąd ieszcze nie wynikła szkoda, zamknięciem w domu poprawy od dni 8 do miesięcy 3 skarcone być powinno.

Artykuł 254.

Kto bez uwiadomienia zwierzchno-

ści w swoim domu ma zachowaną machine do bicia lub formy do lania monet, zamknięciem w domu poprawy od dni 8 do miesięcy 3 skarcony będzie.

Artykuł 255.

Na podobną karę zasłużył rzemieślnik lub professyonista, który bez zezwolenia władzy menniczney, machiney czyli prassy do bicia lub formy do lania monet robi. Wrazie powtarzania takowego występku, winowayca utraci rzemiosło lub professyą. Machiney lub prassy powinny być w każdym przypadku zepsute, kruszec zaś z onych sprzedany, i pieniądze na fundusz ubogich obrócone zostaną.

Artykuł 256.

Artykuł 108. księgi I. niniejszego prawa o bezkarności fałszerzy za zbrodnię fałszowania monet, służy także i co do występków fałszowania monet.

Artykuł 257.

Obraza religii.

Występk obrazu religii dopuszcza się ten:

- a. Kto chrześcianina do odstąpienia od religii chrześcijańskiéy uwieździe.
- b. Kto nowe sekty religijne w kraju utworzy lub tworzyć usiłuje.

Artykuł 258.

Kara za występki obrazu religii w przypadku pod a. jest kara zamknięcia w domu aresztu publicznego od roku do lat trzech. Taż sama kara jest za obrazę religii w przypadku pod b. jeżeli utworzenie sekty nastąpiło. Usiłowanie tworzenia sekt zamknięciem w tymże samym domu od miesięcy trzech do roku karconém będzie.

Artykuł 259.

Należenie do buntu.

Wyobrażenie buntu jest w księdze I.

o zbrodniach w artyk. 80 i 81. umieszczone.

Artykuł 260.

Wszyscy współnicy buntu których ukaranie w księdze I. w art. 83 do mniejszej księgi jest odesłane, ulegają karze zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8 do 3 miesięcy; w miarę zaś niebezpieczeństwa i zrzędzonej szkody, iako też podług mniejszego lub większego przyłożenia się do buntu, kara domu aresztu publicznego od miesięcy trzech do roku iednego, mieysce mieć powinna.

Artykuł 261.

Jeżeli niespokoyność w swém powstaniu bez dalszego niebezpiecznego wybuchnienia, zaraz uśmierzyła się, natenczas herszty i podżegacze zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesięcy 3 do roku, inni zaś współ-

nicy od dni 8 do miesięcy 3. w tym samym domu karani byćdź mają.

Artykuł 262.

Należenie do rozruchu.

Wyobrażenie i opisanie rozruchu iest w księdze I. o zbrodniach w artykule 85. umieszczone.

Artykuł 263.

Wspólnicy rozruchu których ukaranie podług art. 87. księgi I. do mniejszej księgi iest odesłane, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8. do 3. miesięcy; przy większym zaś stopniu złośliwości, i w miarę większego lub mniejszego należenia do rozruchu, od miesięcy 3. do roku iednego skarceni byćdź mają.

Artykuł 264.

Zakazane kupienie się.

Każdy kto w zamiarze sprzeciwienia się urzędnikom publicznym podczas

ich urzędowania, ludzi do pomocy lub oporu wzywa, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3. ukarany być ma.

Artykuł 265.

Podobnéj karze ulegać będzie każdy, kto takowemu wezwaniu powolnym się staie i z wzywającym ku pomocy lub ku sprzeciwnieniu się zwierzchności łączy się.

Artykuł 266.

Kto w czasie skupienia się ludzi bez złego celu nastąpionego, zwierzchności lub strażom rozeyść się nakazującym nie iest posłuszny, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3 skarany być winien.

Artykuł 267.

Jeżeli przy odmówieniu posłuszeństwa przestępca wdał się z zwierzchnikami

kami lub strażą w spory i kłótnie słowne, natenczas kara w powyższym artykule oznaczona w tymże samym stopniu ma być zaostrzoną.

Artykuł 268.

Gwałt publiczny.

Wspólnicy zbrodni gwałtu publicznego w przypadku art. 96. po ukaranie do księgi II. odesłani, zamknięciem w domu poprawy od roku do lat 3. karani być powinni.

Artykuł 269.

Występku gwałtu publicznego dopuszcza się każdy w przypadkach następujących.

Pierwszy przypadek. Ktokolwiek sam przez siebie lub więcej osób, iednakowoż bez buntowniczego skupienia się, sędziemu, urzędnikowi, lub sługom urzędowym w rzeczach urzędowych, albo nakoniec strażom w wy-

konywaniu publicznych rozkazów przez niebezpieczne groźby, lub rzeczywiście użyciem gwałtu chociażby bez broni i bez ranienia opierał się, takowy przestępca zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesięcy 3. do roku iednego. W przypadkach iednak czynienia oporu z użyciem broni, z uszkodzeniem, albo lekkim ranieniem, od roku do lat 3. ukaranym byź ma.

Artykuł 270.

Drugi przypadek. Gdy kto pomiiając kraiową zwierzchność cudze spokojne posiadanie gruntu, lub polegające na nim inné osoby prawa, z zgromadzonemi ludźmi przez gwałtowne napadnięcie narusza, czy to dla pomszczenia się za krzywdę, czyli dla osiągnięcia roszczonych praw, czyli też nakoniec w celu dogodzenia swéy złości lub nienawiści.

Artykuł 271.

W każdym z powyższych przypadków sprawcy podlegają karze zamknięcia w domu aresztu publicznego od roku iednego do lat trzech, inni współnicy na téż samę karę od miesięcy 3 do roku iednego zasługują.

Artykuł 272.

Inne złośliwe samowolne uszkodzenia cudzéy własności zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesięcy 3 do roku iednego, w miarę zaś złości i zrządzonéy wielkiéy szkody od roku iednego do lat 3. ukarane byź powinny.

Artykuł 273.

Trzeci przypadek. Każdy który uwodzi, namawia, lub pomaga mieszkańcom tuteyszo-kraiowym do wyniesienia się w kray obcy bez wiedzy zwierzchności kraiowéy, w celu tamże

usadowienia się, na karę domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3 zasłużył.

Artykuł 274.

Czwarty przypadek. Kto człowieka, nad którym mu prawo żadney nie daie władzy, i którego za przestępcę lub niebezpiecznego albo szkodliwego uznawać nie ma dostatecznego powodu, samowładnie zamyka i zatrzymuje, lub iakimkolwiek innym sposobem w używaniu iego osobistey wolności czyni przeszkody, albo kto z przyczyn zdaiących się bydź gruntownemi, zatrzymując człowieka o tém zwierzchności natychmiast donieść z umysłu zaniedbuie, ten na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od miesiący 3 do roku iednego zasłużył.

Artykuł 275.

Jeżeli zatrzymanie osoby więcý

nad dni 3. trwało, lub ieżeli zatrzymany iakowey straty albo oprócz pozbawioney wolności innych doświadczyl udręczeń, kara domu aresztu publicznego od roku do lat 3. na przestępcę wyrzeczona bydź powinna.

Artykuł 276.

Piety przypadek. Porwanie lub wykradzenie osoby więcý iak lat 18. maiący, lecz pod władzą czyią zostaiący, nie w celu oddania oney władzy zagraniczney, o czém art. 88 mówi lecz w innym iakimkolwiek zamiarze z iey zezwoleniem uskutecznione, podług art. 94. księgi I. poprawczemu karaniu podlegaiące, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesiący 3 do roku iednego skarcone bydź powinno.

Artykuł 277.

Zakazane towarzystwa.

Członki towarzystw wyraźnie przez

Rząd zakazanych, jeżeli po nastąpi-
nym zakazie takowych towarzystw
nie zaniechają, lecz oneż dalej utrzy-
mują i są w nich czynnemi; tudzież
ci, co nie będąc nawet członkami to-
warzystw zakazanych, w jakimkolwiek
widoku do trwania onychże, pomimo
wiadomego im zakazu dopomagają,
iako też i ci, co mając z urzędu swego
obowiązek czuwania nad tém, i donie-
sienia zwierzchności, takowych prze-
cięż doniesień czynić zaniedbują, i ci
nakoniec, co towarzystwom zakaza-
nym schadzki ułatwiają, lub domy
i mieszkania wynajmują albo pozwa-
lają, podlegają karom poprawczym
podług następującego artykułu.

Artykuł 278.

Naczelnicy i przewodniczący w ja-
kimkolwiek sposobie zakazanym to-
warzystwom, tudzież członkowie to-
warzystw i urzędnicy do czuwania na

zakazane towarzystwa obowiązani,
zwierzchności niedonoszący, na karę
zamknięcia w domu aresztu publiczne-
go od miesiący 3 do roku iednego za-
służyli, z tą różnicą iż naczelnicy i
niedonoszący z urzędu surowiey w
stopniu iak członkowie zakazanych
towarzystw karani być mają. Wszy-
scy inni niebędący członkami towa-
rzystw lecz pomagający do ich trwa-
nia, iako też ułatwiający schadzki, do-
my i mieszkania wynajmujący, lub
pozwalaający, zamknięciem w domu
aresztu publicznego od dni 8. do mie-
sięcy 3 skarceni być powinni.

Artykuł 279.

Wszelkie związki w celu poduszczają-
nia do iakowych zbrodni lub występ-
ków utworzone, nie iako towarzystwa
zakazane, lecz iako usiłowanie i spisek
w celu spełnienia takowych zbrodni

lub występków uważane, i podług szczególnych na takowe usiłowanie kar poskramiane będą.

Artykuł 280.

Zakazany druk i sprzedaż druków.

Kto się poważy drukować niepublikowane prawa, i postanowienia rządowe, bez zezwolenia lub zalecenia właściwéj zwierzchności, karę pieniężną od 40 do 500 złp. zapłaci, a za trzecim powtórzeniem tego występku professyą drukarską utraci.

Artykuł 281.

Pobudzenie mieszkańców kraiu przeciw swym zwierzchnościom.

Każdy który mieszkańców przeciw swéj zwierzchności przez zmyślane pokrzywdzeń wystawiania poburzyć usiłuje, i takowym sposobem do wyłamywania się z obowiązków swych daie im powód, iako burzyciel spokoyności na karę zamknięcia w domu aresztu

publicznego od dni 8. do miesiący 3. zasłużył.

Artykuł 282.

Jeżeliby w powyższym celu podpisy lub składki zbierał, natenczas w miarę obciążających okoliczności zamknięciem w domu poprawy od miesiący 3 do roku iednego skarcony być winien.

Artykuł 283.

Oprócz powyższych kar, takowemu burzycielowi spokoyności, jeżeli iest kraiowym, pobyt w mieyscu obwodzie lub Woiewództwie zabroniony, i tenże pod dozór policyi oddany; jeżeliby zaś był cudzoziemcem, po odbytéj karze z kraiu wypędzonym być może.

Artykuł 284.

Powrót wygnańca.

Wygnaany z kraiów Królestwa Polskiego, jeżeli pod iakimkolwiek pozo-

rem do tychże krajów powróci, zamknięciem w domu poprawy od miesięcy 3 do roku iednego karany będzie; po ukończeniu zaś wymierzonéj na niego kary, znowu z krajów tutejszych wypędzony być powinien.

Artykuł 285.

Mieszkaniec któremu pobyt w mieyscu, obwodzie lub Woiewództwie był zabroniony, na przypadek powrotu do tegoż samego mieysca, obwodu lub Woiewództwa przed czasem w wyroku oznaczonym, zamknięciem w domu poprawy od dni 8. do miesiący 3. ukarany będzie, a po wytrzymanéj karze powtórnie oddalonym zostanie.

Artykuł 286.

Ucieczka więźnia.

Ucieczka więźnia z więzienia publicznego w następujący sposób karana być ma: uciekający z więzienia wa-

rownego lub ciężkiego, oprócz dalszego cierpienia kary na którą wyrokiem był skazany, przykuciem na łańcuchu lub zamknięciem w mieyscu osobném, którego przeciąg czasu miesiąca iednego przechodzić nie może, ukarany będzie.

Artykuł 287.

Jeżeli by zaś uciekający z więzienia warownego lub ciężkiego w zmo-wie z innemi więźniami ucieczkę sobie ułatwili, natenczas ma mieysce zaostrenie przykucia na łańcuchu, lub zamknięcia w mieyscu osobném na miesiący 3 naydłużey.

Artykuł 288.

Uciekający z domu poprawy oprócz kary którą za wyrokiem cierpieć powinien, skarany zostanie poszczeniem o chlebie i wodzie naydłużey przez miesiąc ieden.

Artykuł 289.

Jeżeliby zaś w zмовie z innemi więźniami ucieczkę sobie ułatwili, natymczas po odbyty karze którą za wyrokiem cierpieć mają, taż sama kara naywięcej na miesięcy trzy przedłużoną będzie.

Artykuł 290.

Uciekający z domu aresztu publicznego, téy saméy karze co uciekający z domu poprawy we wszelkich okolicznościach artykułem powyższym opisanych ulegać będą.

Artykuł 291.

Danie pomocy przestępcom po dokonany zbrodni lub występku.

Danie pomocy przestępcom wyżey w art. 23. ninieyszego kodexu opisane, iest występkiem w przypadkach następujących.

Artykuł 292.

Pierwszy przypadek. Jeżeli kto ze

złego zamiaru zbrodni lub występkuwi przeszkodzić zaniedbał, którym bez wystawienia się na własne niebezpieczeństwo łatwo przeszkodzićby mógł (wyjąwszy zbrodnie stanu o których już w art. 72 iest powiedziano).

Artykuł 293.

Kara za takowy występек iest następująca: za nieprzeszkodzenie zbrodni pociągający za sobą karę śmierci lub dożywotniego więzienia warownego, iest zamknięcie w domu aresztu publicznego od roku do lat 3. za nieprzeszkodzenie wszelkich innych zbrodni, kara taż sama od 3 miesięcy do roku iednego; za nieprzeszkodzenie występkom iest kara zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8 do 3 miesięcy, lub kara pieniężna od 40 do 200 złp.

Artykuł 294.

Drugi przypadek. Jeżeli kto zwier-

chności śledzący zbrodnie lub ścigający zbrodniarzy potrzebne do odkrycia onychże wiadomości tai, umyślnie ślady zbrodni zaciera, złoczyńców ukrywa, lub schronienie daie.

Artykuł 295.

Kara za takowe występki iest następująca: taiący umyślnie przed zwierzchnością wiadomość o zbrodniach lub o zbrodniarzach, i ukrywający takowych, lub zacierający ślady zbrodni, na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3 zasłużyli; ci zaś co tymże zbrodniarzom schronienie dają, lub schadzki ich ułatwiają zamknięciem w domu aresztu publicznego od 3. miesięcy do roku iednego skarceni byćdź winni.

Artykuł 296.

Z pod tego przepisu prawa wyięci są krewni, wstępni lub stępn, brat

lub siostra, abo powinowaci w tych samych stopniach, tudzież małżonkowie chociaż rozwiedzeni.

Artykuł 297.

Trzeci przypadek. Kto więźniowi o którym wiedział, iż o zbrodnię na karę więzienia ciężkiego lub o występki na karę zamknięcia w domu poprawy albo aresztu publicznego zasługującą iest obwiniony, użytym podstępem lub przemocą sposobność do ucieczki ułatwia, lub ścigający zbiega zwierzchności w chwytniu onegoż pomocą lub podstępem przeszkody czyni, albo gdy dający iakimkolwiek sposobem, i iakiegokolwiek rodzaju takowym złoczyńcom pomoc, do dozoru lub straży nad więźniami był obowiązany.

Artykuł 298.

Kary za takowy występki są następujące: Jeżeli uciekający zbrodniarz

na karę więzienia ciężkiego zasługującą jest obwiniony, ułatwiający w sposobie powyżey opisanym ucieczkę, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesięcy 3 do roku, ten zaś który do dozoru lub straży zbrodniarza jest obowiązany, od roku do lat 3 ukarany być winien. Jeżeli zaś uciekający przestępca o występki na karę zamknięcia w domu poprawy, lub aresztu publicznego zasługujący jest obwiniony, wtenczas każdy ułatwiający ucieczkę, na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8 do 3 miesięcy, ten zaś który do dozoru lub straży był obowiązany, od 3 miesięcy do roku iednego zasłużył. Tu służy także wyłączenie osób w art. 296. wymienionych.

Artykuł 299.

Czwarty przypadek. Ktokolwiek żołnierza w służbie będącego do zbiegostwa, lub popisowego do ukrycia się

nama-

namawia, lub czynnie dopomaga, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesięcy 3, do roku iednego, lub karą pieniężną od 500 do 1500 zł. polskich ukarany być winien.

Artykuł 300.

Ktokolwiek zbiega wojskowego w jakimkolwiek sposobie przechowywanie, ten ulega karze zł. polsk. 100 i obowiązany prócz tego do zwrotu pułkowi wartości efektów przez zbiega wojskowego zabranych, podług oszacowania wojskowego etatu.

Artykuł 301.

Jeżeli przechowujący wojskowego zbiega był urzędnikiem mającym obowiązek zapobiegania zbiegostwu, natenczas ma miejsce kara aresztu publicznego od dni 8. do miesięcy 3. lub kara pieniężna zł. polsk. 300.

Artykuł 302.

W przypadku gdyby dowiedzioném było, że zbieg wojskowy w kilku miastach, wsiach, lub mieyscach przebywał, każdy ukrywaiący go, podlegać będzie karze zfp. 100. wynagrodzenie zaś efektów rozłożoném będzie na wszystkich, którzy o ukrywanie zbiega przekonani będą.

D Z I A Ł VI.

O występkach przeciw publicznemu porządkowi i urządzeniom kraiovym.

Artykuł 303.

Występki przeciw publicznemu porządkowi i urządzeniom kraiovym są następujące:

1. Obelga straży.
2. Zniewagi rozporządzeń publicznych.

3. Uszkodzenie szluz, mostów, grobel i t. d.

4. Uszkodzenie znaków o grożącym niebezpieczeństwie ostrzegaiących, tudzież pomników, posągów, grobowców i t. d.

Artykuł 304.

Obelgi czynne wyrządzone strażom tak cywilnym, iako téż wojskowym, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. ukarane będą.

Artykuł 305.

Kto urządzenia lub pod iakiémkolwiek bądź nazwiskiem obwieszczenia Rządowe na widok publiczny wystawione i przez zwierzchność podpisane z mieysc im przeznaczonych oddziela, zabiera lub podarciem, zwalaniem i innym podobnym sposobem, takowe znieważa, jeżeli się przy tém okazał

zamiar wzgardy, obelgi, lub sprzeciwienia się woli zwierzchności, przestępca zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. skarcony być winien. W razie zachodzący tylko lekkomyślności lub swawoli, przestępca podług przepisów księgi III. policyjnie ukaranym być ma.

Artykuł 306.

Zniesienia i uszkodzenia szluz, mostów, grobel i t. p.

Swawolne lub złośliwe zniesienie albo uszkodzenie mostów, szluz, grobel, poręczy nad przepaściami postawionych i tym podobnych przez które brzegi rzek lub strumieni umocnione, lub ścieki, przy ulicach, drogach i mostach są obwarowane, w miarę lekkomyślności i zrzędzonej szkody, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. albo karą pieniężną od 40. do 500 zł. skar-

cone być powinny. Jeżeli przestępca popsute drzewo zabrał, natenczas ma miejsce kara na kradzież postanowiona.

Artykuł 307.

Zepsucie lub zniesienie tablic czyli innych znaków ostrzeżeń przy miejscach niebezpiecznych i życiu zagrażających, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3, albo karą pieniężną od 40. do 500 zł. polsk. ukaraném zostanie.

Artykuł 308.

Uszkodzenie publicznych pomników, posągów grobowców i t. p.

Kto publiczne pomniki, cmentarze, grobowce, posągi, ozdoby kraiove zeksztalca i uszkadza, ten na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. lub na karę pieniężną od 40. do 500 zł. polsk. zasłużył.

D Z I A Ł VII.

O występkach naprzeciw powinnościom służby publicznej.

Artykuł 309.

Występki przeciw powinnościom służby publicznej są następujące:

1. Nieprawne postępowanie urzędników.
2. Uwodzenie urzędników.
3. Nieprzyzwoite obeyscie się urzędnika w czasie urzędowania.

Artykuł 310.

Gdy urzędnik Woiewódzki w rozwinieniu postanowień Królewskich lub Namiestnika Królewskiego albo rozkazów Kommissyy Rządowych od treści onych odstępuiąc, samowolnie polecenia lub urządzenia naruszające bezpieczeństwo osobiste lub własność mieszkańców kraiowych, wydaie i one wykonywać poważa się, na karę

domu aresztu publicznego od roku do lat 3 zasłużył.

Artykuł 311.

Nieprawne postępowanie urzędników.

Urzędnik któren przy wymierzaniu sprawiedliwości, przy udziale urzędów, lub przy roztrzygnienu interressów publicznych, wprowadzie stosownie do swych obowiązków postępie, jednakowoż dla wykonywania takowych obowiązków podarunków wymaga, oraz bezpośrednio i pośrednio takowe przyjmuie, lub innym iakimkolwiek sposobem korzyści szuka, albo też obietnice czynić sobie dozwala i o takowych zapewnia się, ulegać ma karze w domu aresztu publicznego od 3 miesięcy do roku iednego, obowiązany iest oraz przyjęty podarunek lub iego wartość oddać na rzecz szpitalów lub instytutów ubogich.

Artykuł 312.

Uwodzenie urzędników.

Kto podarunkami urzędnika do stronnictwa w wykonywaniu obowiązków urzędu, w udzielaniu urzędów lub w jakimkolwiek innym celu do zgwałcenia swych obowiązków uwieść usiłuje, ten dopuszcza się występku, bez względu czyli takowe uwodzenie było na jego własną korzyść, lub na korzyść trzeciego, czyli mu się powiodło lub przeciwnie.

Artykuł 313.

Kara za takowy występki jest zamknięcie w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3. z obowiązkiem złożenia ofiarowanego podarunku, lub jego wartości na rzecz szpitalów lub instytutów ubogich.

Artykuł 314.

Nieprzyzwoite obchodzenie się urzędników w czasie ich urzędowania.

Publiczny urzędnik lub sługa

urzędowy, który w czasie wykonywania swego urzędu nieprawnie kogo przytrzymaie albo więzi, czynnych dopuszcza się obelg, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesiący 3. do roku; w miarę zaś złośliwości przestępcy i dotkliwych obelg, od roku do lat 3. skarcony bydz winien. W przypadku dopuszczenia się samych tylko obelg słownych, ma mieysce kara w tymże samym domu od dni 8. do miesiący 3. albo kara pieniężna od 40. do 500 zł. polsk.

Artykuł 315.

Jeżeli wyrządzone obelgi czynne, dały powód do kupienia się ludzi, lub takowy powód dadz mogły; kara aresztu publicznego zaostrzoną bydz powinna.

Artykuł 316.

Kto chociaż w zamiarze godziwym

za urzędnika publicznego lub służy
urzędowego, nie będąc nim, udaie
się, ten na zamknięcie w domu aresztu
publicznego od dni 8. do miesiący 3.
zasłużył.

D Z I A Ł VIII.

*O występkach przeciw bezpieczeń-
stwu osobistemu co do życia.*

Artykuł 317.

Szczególne występkę przeciw bez-
pieczeństwu osobistemu co do ży-
cia są:

1. Wspólnictwo usiłowanego mor-
derstwa prostego, tudzież usiło-
wane, lecz z własnych pobudek
niedokonane morderstwo.
2. Przystąpienie granic konieczny
sprawiedliwéj obrony.
3. Spędzenie płodu w okoliczno-
ściach za zbrodnie niepoczytanych.
4. Utaienie płodu i brzemienności.

5. Zaniechanie dania bacności na
kobiety bezślubnie ciężarne.
6. Porzucanie dziecięcia pod okoli-
cznościami za zbrodnie niepoczy-
tanemi.
7. Nieostrożna iazda.
8. Wspólnictwo zabójstwa w kłó-
tni i bitwie wielu osób.
9. Zagubienie potwornego płodu
i zabójstwo ludzi wściekłych.
10. Wykonywanie sztuki lékarskiéj
bez upoważnienia, dla zarobku.
11. Lékarstw zakazanych sprzedaż
i nienależyte ich sporządzenie, tu-
dzież pokątna lekarstw sprzedaż.
12. Błędne léczenie i zaniechanie
chorych.
13. Trucizny sprzedaż i niedbałe
onéj zachowanie.
14. Broni zakazanéj lub podeyrza-
néj robienie i nieostrożne z bro-
nią obeyscie się.

15. Niedokładne podanie czasu śmierci.
16. Zaniedbanie dozoru, nad dziećmi lub osobami niedołężnymi.
17. Utaienie choroby zaraźliwéj przez mamki.
18. Zaniedbanie wystawienia znaków przestrogi w czasie budowy.
19. Zaniedbanie doniesienia o zagrożającym budowli zapadnięciu.
20. Budowniczych niebezpieczne błędy.
21. Zaniedbanie doniesienia dostrzeżonych na zwierzęciu znaków wścieklizny.
22. Nieostrożne i zabronione utrzymywanie szkodliwych zwierząt.
23. Występki przeciw bezpieczeństwu życia w ogólności.

Artykuł 318.

Wspólnictwo usiłowanego morderstwa prostego.

Wspólnicy morderstwa proste-

go usiłowanego lecz niedokonanego, na mocy art. 117. księgi I. poprawczemu ukaraniu podlegający, zamknięciem w domu poprawy od roku iednego do lat 3. karanemi będą.

Artykuł 319.

Usiłowane lecz z własnych pobudek niedokonane morderstwo.

Odstępujący od usiłowanego morderstwa z własnych pobudek, podług art. 121 księgi I., karę poprawczą na siebie ściągający, jeżeli usiłowanym czynem żadnego nie zrządził obrażenia, zamknięciem w domu poprawy od dni 8, do miesięcy 3ch skarany zostanie. Jeżeli usiłowaniem lekkie zrządził na ciele uszkodzenie, na zamknięcie w domu poprawy od miesięcy 3ch, do roku iednego zasłużył. Za ciężkie, zaś ranienie i skaleczenie, podług działu XVII księgi I. karany być powinien.

Artykuł 320.

Przestąpienie granic konieczny i sprawiedliwy obrony.

Kto przestąpiwszy granice sprawiedliwy konieczny obrony, napastnika zabija, podług art. 128. księgi I. za występny uznany, ściąganie na siebie karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3. a w miarę okoliczności obciążających od miesięcy 3. do roku.

Artykuł 321.

Spędzenie płodu w okolicznościach za występki poczytanych

Kto za wiedzą lub zezwoleniem kobiety ciężarny zrzucił spędzenie płodu, bez uszczerbku na iey zdrowiu i bez wystawienia teyże na niebezpieczeństwo życia, ten podług art. 132 księgi I. za występki stając się odpowiedzialnym, karę zamknięcia w domu poprawy od roku do lat 3. poniesie.

Artykuł 322.

Jeżeli kto spędzenie płodu tylko usiłował a nie wykonał, i oraz nie wieście ciężarny na zdrowiu nie zaszkodził, ani na niebezpieczeństwo życia iey nie wystawił, ten na zamknięcie w domu poprawy od dni 8. do miesięcy 3. a w miarę okoliczności obciążających od miesięcy 3. do roku zasłużył.

Artykuł 323.

Taż sama kara w art. 318. 319. oznaczona, dotknie oycę i matkę za spędzenie płodu w tychże samych wyż opisanych okolicznościach dokonane lub usiłowane, z dodaniem zastrzeżeń kary poprawczy w art. 219. wytkniętych.

Artykuł 324.

Ukrycie płodu.

Niewiasta która postrzegłszy się być w ciąży z obcowania nieślubne-

go, zaniedba wezwać do połogu akuszerkę lub inną uczciwą kobietę pomoc iéy dać mogącą, albo która w przypadku nagłego i niespodzianego porodzenia albo innéy fizycznéy przeszkody do wezwania pomocy o swém porodzeniu władzy miejscowéy lub akuszerce niedoniesie i dziecka swego czyli to nieżywe na świat wydane zostało, czyli téż we 24. godzin po porodzeniu umarło, onymże nie okaże, staie się winną występku utaienia brzemienności lub płodu, za który to występek karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesięcy 3. a wrazie okoliczności obciążających od miesięcy 3. do roku poniesie.

Artykuł 325.

Zaniedbanie dania baczności na kobiety bezślubnie ciężarne.

Osoby w bliskich stosunkach pokre-

kwieństwa lub władzy nad osobą o nieślubną brzemienność podeyrzaną zostaiące, lub razem z takową osobą mieszkaiące, ieżeli zaniedbuią onéyże badać, a wrazie przyznania się iéy, pilnéy na nią dawać baczności i do połogu pomocy, lub gdy się zapiera swéy brzemienności albo iuż nastąpionego porodzenia, zaniedbuią o tém donieść miejscowéy zwierzchności lub akuszerce, podpadną karze pieniężnéy od 40 do 180 złotych polskich.

Artykuł 326.

Porzucenie dziecięcia.

Kto dziecko w wieku niemowlęcym, nie w instytucie publicznym ku celowi temu przeznaczonym, podrzuca czyli składa, lecz w inném przez ludzi uczęszczaném miejscu w czasie i okolicznościach takich porzuca, iż dziecko porzucone postrzeżone i ura-

owane bydź mogło, karze zamknięcia w domu poprawy od dni 8 do miesiący 3. a w przypadku nastąpieney dziecka śmierci, od miesiący 3. do roku iednego podlega.

Artykuł 327.

Nieostrożna iazda.

Kto śpiesznie lub nieostrożnie wierzchem albo zaprzęgiem iadąc człowieka nieumyślnie śmiertelnie rani, o ciężkie kalectwo lub śmierć przyprawi, na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3 zasłużył.

Artykuł 328.

Wspólnicy zabójstwa w kłótni i bitwie wielu osób zdarzonego.

Wspólnicy zabójstwa wydarzonego w kłótni i bitwie między wielu osobami wszczętęy, art. 141 księgi 1. po ukaranie do niniejszey księgi odeśłani, w miarę skłonności swęy do

bitew i kłótni, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesiący 3. do roku iednego ukarani bydź powinni.

Artykuł 329.

Zagubienie potwornego płodu ludzkiego.

Kto o przypadku wydanego przez niewiastę na świat płodu potwornego postaci ludzkiey niemającego zwierzchności mieyscowey nie donosi, lecz tenże płód iakimkolwiek sposobem zagubia, ten na karę aresztu domu publicznego od dni 8. do miesiący 3. zasłużył.

Artykuł 330.

Zabójstwo ludzi wściekłych.

Kto w mniemanym dobrym zamiarze człowiekowi wścieklizną zarażonemu, chociażby przez lekarzy za nieuleczonego uznanym był samowolnie śmierć zrządza, albo iakimkolwiek sposobem życie skraca, na karę zamknięcia w do-

mu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3 skarany być powinien.

Artykuł 331.

Wykonywanie sztuki lekarskiej bez upoważnienia, dla zarobku.

Kto podług przepisów kraiowych nieusposobiony, ani upoważniony, leczeniem chorych bądź wewnętrznem bądź zewnętrznem dla zysku i zarobku trudni się, w miarę długości czasu przez który tego niedozwolonego sposobu zarobkowego używał, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3. a jeżeli komu śmierć, uszczerbek znaczny na zdrowiu zrzucił, zamknięciem w tymże samym domu od miesiący 8 do roku skarconym będzie, Jeżeli jest krajowym, pobyt w mieyscu, Obwodzie lub Woiewództwie zabronionym mu zostanie, i tenże pod dozór policyi oddanym; jeżeli zaś cudzoziemcem,

po odbytém karze z kraju wygnanym być powinien.

Artykuł 332.

Lekarstw zakazanych sprzedaż, nienależyte ich sporządzanie i pokątna lekarstw sprzedaż.

Przedaż lekarstw zakazanych w aptekach kraiowych iest występkiem karze podług następujących artykułów podlegającym.

Artykuł 333.

Jeżeli właściciel apteki o tęg sprzedaży nie wiedział, i samego tylko niedozoru stał się winnym, na karę pieniężną od 40 do 200 złp. zasłużył. Za trzykrotném tego występku powtórzeniem, oprócz kar na powtarzanie występków przepisanych utrzymywanie apteki powinno mu być zabronione.

Artykuł 334.

Jeżeli właściciel apteki o takowę sprzedaży wiedział, karze pieniężny

od 200 do 1000 złp. ulegnie. Jeżeli zaś przez to człowiek iaki życie utracił, lub uszczerbek znaczny na zdrowiu poniósł, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesiący 3. do roku ukaranym zostanie, i za powtórzeniem tego występku, oprócz kar na powtarzanie występków przepisanych, prawo utrzymywania apteki utraci.

Artykuł 335.

Prowizor czyli zarządzający apteką, który o sprzedaży z apteki zakazanych lekarstw i niedozoru tylko stał się winnym, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3. ukaranym będzie. Jeżeli zaś o takowey sprzedaży wiedział, lub jeżeli z użycia tych lekarstw człowiek iaki życie stracił, lub na zdrowiu znaczny uszczerbek poniósł, tenże na zamknięcie w tymże samym domu od 3 miesięcy do roku zasłużył, a za powtórzeniem

tego występku, oprócz kar na powtarzanie, za niezdatnego do zarządzania apteką uznanym, i pod dozór policyi oddanym bydz ma.

Artykuł 336.

Czeladnik aptekarski z wiadomością właściciela lub zarządzającego apteką zakazane lekarstwa sprzedający, w domu aresztu publicznego od dni 8, do miesiący 3. zamkniętym bydz powinien. Jeżeli zaś bez wiadomości onych tego występku się dopuścił, karze zamknięcia w tymże samym domu od miesiący 3. do roku iednego podpadnie, i za powtórzeniem tego występku, oprócz kar na powtarzanie, za niezdolnego do téy posługi uznanym i pod dozór policyi oddanym bydz winien.

Artykuł 337.

Jeżeli lekarstwo z apteki mylnie

lub w naczyniach nieczystych i zdrowiu szkodliwych sporządzane zostanie, a ztąd człowiek iaki na zdrowiu ucierpi, lub życie postrada, właściciel apteki, zarządzający apteką, albo nakoniec czeladnik lekarstwa sporządzający, każdy w miarę swéy winy karą pieniężną od 40 do 500 złotych polskich, lub zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3. ukaranym będzie, i oprócz tego za powtarzanie tego występku powyższe przepisy co do utraty handlu lub professyi zastosowane być powinny.

Artykuł 338.

Jeżeli lekarstwa w aptece przemieniane, lub nie podług przepisów wydane zostaną, kara artykułem poprzedzającym oznaczona podług okoliczności tamże wytkniętych ma miejsce.

Artykuł 339.

Kto pokątnie bez upoważnienia rządowego lekarstwa zakazane, lub szkodliwe przedaie, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesięcy 3 do roku ukaranym zostanie. Lekarstwa w każdym przypadku, jeżeli są szkodliwe zniszczone, jeżeli zaś nieszkodliwe, na fundusz szpitalów obrócone zostaną.

Artykuł 340.

Cudzoziemcy pokątny lekarstw sprzedaży w kraju polskim dopuszczający się, oprócz kar powyższych i utraty towaru, po spełnionéj karze z kraju wygnanemi zostaną.

Artykuł 341.

Błędne leczenie i zaniedbanie chorych;

Lekarz w leczeniu chorego podług uznania wydziału lekarskiego błędy z niewiadomości popełniający, aż do

nowego popisu ze swęy sztuki, i dowodu iż się należycie w nięy usposobił, wykonywanie sztuki lekarskięy zabronione mieć będzie. Jeżeliby zaś choremu śmierć zrządził, lub o utratę zdrowia go przyprawił, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3 ukaranym będzie.

Artykuł 342.

Ta sama kara dotknie chirurga, za niezręczną operacyą jeżeli chory z nięy umarł, lub znaczne kalectwo odniósł.

Artykuł 343.

Lekarz, chirurg, akuszer lub akuszerka zaniedbuiący chorego w kuracyą wziętego z uszczerbkiem zdrowia iego, tudzież urzędnik zdrowia od rządu postanowiony, odmawiający bez ważnéy przyczyny chorym leczenia, karze pieniężnéy od 40 do 500

zł. polsk. lub karze zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy trzech podpadną; a jeżeli chory z takowego zaniedbania umarł, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesięcy 3 do roku iednego karani będą.

Artykuł 344.

Ta sama kara w okolicznościach dopiero opisanych dotknie tych, do których staranność o chorym bądź z obowiązku naturalnego, bądź z przyiętego należy, gdy takowym koniecznéj pomocy dać zaniedbuią.

Artykuł 345.

Trucizny sprzedaż i niedbałe onęy zachowanie.

Przedaiący truciznę iakiegokolwiek rodzaju bez szczególnego od rządu upoważnienia, stają się występku winnemi, i karę podług następujących artykułów ponosić mają.

Artykuł 346.

Jeżeli kupiec lub kramarz do przedaży trucizny od rządu nieupoważniony, takową bez użycia ostrożności i niezachowując przepisów w téj mierze zapadłych przedaie, i przez takową nieostrożność śmierć człowieka iakiego zrządza, lub znaczny na zdrowiu uszczerbek przynosi, w domu aresztu publicznego od miesięcy 3 do roku iednego zamknięty zostanie. Towar zawsze, a za powtórzeniem tego występku, oprócz kar na powtarzanie występów, handel całkowity utraci.

Artykuł 347.

Téj saméj karze w miarę okoliczności dopiero wspomnionych podpadną kramarze po domach z truciznami na myszy, muchy, owady i t. p. bez upoważnienia od rządu chodzący.

Artykuł 348.

Aptekarze lub kupcy do przedawa-

nia trucizny upoważnieni, tego samego występku pod okolicznościami w artykule 346 wytkniętymi dopuszczający się, téj saméj karze podlegną, za powtórzeniem iednak występku tego, nie całkowity handel, lecz tylko dalsza przedaż trucizny im zabronioną zostanie.

Artykuł 349.

Professyonista lub rzemieślnik trucizny do swego rzemiosła potrzebujący, za nienależyte onéy zachowanie, tudzież za niedbałe z innemi towarami pomieszanie, ieżeli ztąd śmierć człowieka iakiego lub znaczny na zdrowiu uszczerbek wynikły, karze zamknięcia w domu aresztu publicznego od miesięcy 3 do roku podpadną, a za trzykrotném powtórzeniem tego występku, professyą lub rzemiosło utracą.

Artykuł 350.

Broni zakazanę lub podeyrzanę robienie i nieostrożne z bronią obeyscie się.

Ten co broń zakazaną lub podeyrzaną robi, ieżeli kto takową bronią śmiertelnie rannym lub zabitym został, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3. ukarany zostanie.

Artykuł 351.

Broń nabitą lub niebezpieczną w domu, podróży, lub gdziekolwiek wśród dzieci albo osób niedoświadczonych niebaczenie zostawiający, ieżeli kto przez takową nieostrożność zabitym lub śmiertelnie rannym zostanie, na zamknięcie w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3. zasłużył.

Artykuł 352.

Podobny karze w miarę okoliczności dopiero wytkniętych, ulegnie ten, kto nieprzekonawszy się, czy iest broń

nabita lub nie, przez swywołę ku drugiemu mierzy i kurek spuszcza, albo też w mieyscu gdzie ludzie się zayduią, lub zaydować mogą, nieostrożnie broni doświadcza.

Artykuł 353.

Niedokładne podanie czasu śmierci

Kto niedokładnem podaniem czasu śmierci człowieka, staie się przyczyną iż tenże wcześnię iak przepisy Rządowe wskazują, pochowanym lub ciało iego otworzonem zostanie, ten zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesięcy 3. do roku ukarany będzie.

Artykuł 354.

Zaniedbanie dozoru nad dziećmi lub osobami niedołącznemi.

Jeżeli ci do których bądź z naturalnego, bądź z przyiętego obowiązku staranność lub dozór nad dziećmi albo nad ludźmi niedołącznemi niebezpieczeństwa przewidzieć lub ustrzedz się nie-

zdołnemi należy, tak dalece onęy zaniedbują iż z winy ich dziecko albo człowiek niedołączny ich staraniu lub dozorowi porzucony zabity albo śmiertelnie skaleczony zostanie, karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3 poniosą.

Artykuł 355.

Utaienie choroby zaraźliwéj przez mamki.

Kobieta, która wiedząc iż szkodliwą lub zaraźliwą ma chorobę, takową zamilczając lub ukrywając, w służbę za mamkę wchodzi, na karę zamknięcia w domu poprawy od dni 8 do miesiący 3. zasługuje.

Artykuł 356.

Zaniedbanie wystawienia znaków przestrogi w czasie budowy.

Jeżeli w czasie iakiéj budowy, lub innego spadnięcia, wywróceniem, albo innym sposobem życiu grożącego niebezpieczeństwa, znaki ostrzeżeń postawione nie będą, a przez takowe zaniedbanie

niedbanie człowiek iaki ciężko rannym lub zabitym zostanie, właściciel, budowniczy, lub ktokolwiek inny dozór nad budową mający, karę aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. poniesie.

Artykuł 357.

Zaniedbanie doniesienia o zagrażającym budowli zapadnięciu.

Gdy właściciel budowy lub dozór nad nią mający, postrzegając iż taż w części lub całkowicie upadkiem zagraża; ku zabezpieczeniu od upadku środków przyzwoitych wcześniej nie przedsiębierze, a tym sposobem przyczyną się staie, iż przez niespodziane zapadnięcie człowiek iaki ciężko ranionym lub zabitym został, karze w art. poprzedzającym oznaczonej podpadnie.

Artykuł 358.

Budowniczych niebezpieczne błędy.

Budowniczy lub ktokolwiek, który
Tom V. Do Nru 20. 13

postawieniem budowy, rusztowania, lub podparciem domu iakiego zarządzaiać tak niedbale lub nieumieiętnie postępuie, iż budowa, rusztowanie, albo podparcie upada, i człowiekowi iakiemu kalectwo ciężkie zrządza, lub śmierć zadaie, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. ukarany będzie. Oprócz tego w professyi swęy dopóty zawieszonym zostanie, póki nowym popisem udoskonalenia swego nieudowodni.

Artykuł 359.

Zaniedbanie doniesienia dostrzeżonych na zwierzęciu znaków wścieklizny.

Kto dostrzegłszy na psie, lub inném zwierzęciu znaków wścieklizny, złemu wczśnie niezapobieży, lub zwierzchności miejscowęy wczśnie donieść zaniedba, a za okazaniem się wścieklizny przez takowe zaniedbanie człowiek iaki lub zwierzę niebezpiecznie uszkodzo-

nym zostanie, ten zasłużył na zamknięcie w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. lub na karę pieniężną od 40. do 500 zł. polskich.

Artykuł 360.

Nieostrożne i zabronione utrzymywanie szkodliwych zwierząt.

Tę samę karze w miarę okoliczności powyższym artykułem wytkniętych podlegać będzie ten, kto bez pozwolenia zwierzchności miejscowęy dzikie i szkodliwe zwierzęta utrzymuie, lub kto nawet za pozwoleniem takowe zwierzęta trzymaiąc, należycie ich niestrzeże lub niezamyka.

Artykuł 361.

To samo ma się stosować do tych, którzy złośliwe domowe zwierzęta nieostrożnie utrzymuiąc staną się powodem cudzey śmierci lub ciężkiego kalectwa. Gdy zaś drażnią lub podszczuwaią pod-

padną karze aresztu publicznego od dni
8. do miesiący 3.

Artykuł 362.

*Występki przeciw bezpieczeństwu życia
w ogólności.*

Wszelkie inne czynności lub opuszczenie bezpieczeństwa życia ludzkiego zagrażające przeciw naturalnym i powszechnym obowiązkom każdego człowieka, lub wbrew wyraźnym przepisom prawa popełnione, których wyszczególnienie dla różnaitości przypadków nie jest podobnem, w miarę okoliczności winę zmniejszających lub zwiększających i szkodliwych na życie człowieka skutków, zamknięciem w domu aresztu publicznego, lub poprawy w pierwszym i drugim stopniu długości art. 218 postanowionych, karane być powinny.

D Z I A Ł IX.

O występkach przeciw bezpieczeństwu osobistemu co do zdrowia.

Artykuł 363.

Występki przeciw bezpieczeństwu osobistemu co do zdrowia, są następujące:

1. Czyny lub opuszczenia przeciw przepisom w czasie powietrza.
2. Czyny lub opuszczenia przeciw przepisom co do zaraźliwych chorób wydanym.
3. Ukrycie zarazy bydła.
4. Szkodliwe fałszowanie trunków.
5. Szkodliwe fałszowanie naczyń kruszcowych.

Artykuł 364.

*Czyny lub opuszczenia przeciw przepisom
w czasie powietrza.*

Czyny lub opuszczenia przeciw przepisom w czasie powietrza, są wystę-

pkami podlegającymi karom takim, iakie Rząd w miarę grożącego niebezpieczeństwa postanowić uzna potrzebę.

Artykuł 365.

Czyny lub opuszczenia przeciw przepisom co do zaraźliwych chorób.

Kto po człowieku na zaraźliwą chorobę zmarłym sprzęty przez urzędnika zdrowia na zniszczenie dla niebezpieczeństwa zarazy przeznaczone ukrywa, zatrzymuje lub przedaie, ten zasłużył na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3.

Artykuł 366.

Téy saméy karze podlegają ci, którzy wiedząc, takowe rzeczy kupują, lub innym sposobem nabywają.

Artykuł 367.

Ukrycie zarazy bydła.

Kto w czasie zarazy bydła, chore bydle przed urzędnikami dla zapobie-

żenia zarazie wystanemi umyślnie ukrywa, albo też przepisów tak względem już padłego, iako też zarażonego i ieszcze zdrowego bydła niezachowa, podlega karze zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. albo karze pieniężnéy od 40 do 500 zł. polsk.

Artykuł 368.

Szkodliwe fałszowanie trunków.

Winiarze, piwowary, gorzelnicy, przepalacze, browary i gorzelnie utrzymujący, iszynkarze wszelkiego rodzaju mieszaący do trunków rzeczy dla zdrowia ludzkiego niebezpieczne, w miarę znalezionéy, u nich ilości takowych, trunków, tudzież w miarę długości czasu, przez który tym niegodziwym zarobkiem trudnili się, karę pieniężną od 500 do 2000 zł. polsk. poniosą, i trunki takowe utracą; za trzykrotném zaś powtórzeniem tego występk, oprócz kar na powtarzanie, handlu,

professyi, lub szynku na zawsze pozbawieni zostaną.

Artykuł 369.

Jeżeli przymieszanie rzeczy szkodliwych do trunków, komu na zdrowiu znaczny zrządziło uszczerbek, naówczas trunki takowe, tudzież handel, professyą lub szynk za pierwszym razem utracą, i oprócz tego karę zamknięcia w domu poprawy od 3. miesięcy do roku iednego poniosą.

Artykuł 370.

Szkodliwe fałszowanie naczyń kruszcowych.

Konwisarze naczynia stołowe lub kuchenne z cyny z ołowiem zmieszanej odlewający, lub inni rzemieślnicy albo professyoniści, którzy naczynia do przyprawiania lub zachowania żywności dla ludzi z kruszców przez pomieszanie onych albo przez dodatek materyałów innych, zdrowiu szkodliwych, robią, w miarę ilości podo-

bnych naczyń, lub przygotowanych ku temu celowi materyałów, tudzież w miarę długości czasu, przez który ten niedozwolony zarobek prowadzili, karę pieniężną od 40 do 500 zł. polsk. poniosą, i towar szkodliwy utracą, nadto za trzykrotném występku tego powtórzeniem, handlu i professyi pozbawieni zostaną.

Artykuł 371.

Jeżeli człowiek iaki z takowych naczyń uszczerbek na zdrowiu poniósł, kara zamknięcia w domu poprawy od miesięcy 3. do roku miejsce mieć będzie.

D Z I A Ł X.

O występkach przeciw bezpieczeństwu osobistemu co do ciała.

Artykuł 372.

Występki przeciw bezpieczeństwu

osobistemu co do ciała, są następujące:

1. Ranienie lub skaleczenie w przypadkach działem XVII. księgi I. nieobiętych.
2. Dobrowolne samemu sobie zadane kalectwo.
3. Karności domowój nadużycie.
4. Występki przeciw bezpieczeństwu osobistemu co do ciała w ogólności.

Artykuł 373.

Ranienie lub skaleczenie w przypadkach działem XVII. księgi I. nieobiętych.

Ranienie lub skaleczenie staie się występkiem:

- a. Kiedy ranienie lub skaleczenie narzędziem i sposobem życia zagrożającym nastąpiło.
- b. Kiedy napadnienie zdradzieckim sposobem nastąpiło, i człowiek iaki gwałtownie chociażby samém

tylko pobiciem na ciele uszkodzonym został.

Artykuł 374.

Kara za takowy występек jest zamknięcie w domu poprawy od roku do lat 3.

Artykuł 375.

Inne w okolicznościach art. powyższymi nieobiętych zrządzone znaczne ranienia lub skaleczenia, karze zamknięcia w domu poprawy od miesięcy 3 do roku jednego podlegają.

Artykuł 376.

Dobrowolne samemu sobie zadane kalectwo.

Kto dobrowolnie i umyślnie sam sobie ciężkie zadaje kalectwo, na zamknięcie w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesięcy 3. zasłużył.

Artykuł 377.

Surowiey w tym samym stopniu

kary ukarany będzie ten, kto w celu ochronienia siebie od służby wojskowej takowe kalectwo sobie zadał.

Artykuł 378.

Karności domowój nadużytoie.

Opiekun nadużywaiący karności domowój względem sieroty, za pierwszym razem sądownie, napomnianym będzie. Za drugim razem nadużycia władzy swéy, za niezdatnego do sprawowania władzy opiekunczój uznanym, i karą zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. skarconym być powinien.

Artykuł 379.

Małżonek ieden drugiemu znaczny na ciełe lub zdrowiu zrzadzaiący uszczerbek, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. na wyraźne oskarżenie skrzy-

wdzonego małżonka skarconym zostanie. Wolno iednak będzie skrzywdzonemu małżonkowi o darowanie lub ulżenie téy kary prosić, na którą prozbę sąd należyty wzgląd mieć powinien.

Artykuł 389.

Nauczyciel lub nauczycielka bądź publiczni bądź prywatni, ze szkodliwym na ciełe lub na zdrowiu swych wychowaićców skutkiem karności domowój nadużywaiący, karze zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. podpadną, a za powtórném dopuszczeniem się tego występku, za niezdolnych do prowadzenia i uczenia młodzieży uznanemi zostaną.

Artykuł 381.

Gospodarz względem swych sług, lub rzemieślnik, professyonista, albo

handlarz na swéy czeladzi nadużycia karności domowéy zeszodliwym zdrowia uszczerbkiem, chorobę lub niemoc za sobą pociągającym, dopuszczający się, w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. zamknięty zostanie.

Artykuł 382.

Występki przeciw bezpieczeństwu osobistemu co do ciała w ogólności.

Wszelkie inne czynności lub opuszczenia bezpieczeństwu osobistemu co do ciała lub zdrowiu szkodliwe, których wyliczyć dla wielkiey rozmaitości niepodobna; stają się występkami, iak tylko skutki ich łatwo przewidziane być mogły, i w stosunku osób i okoliczności na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. zasługują.

D Z I A Ł XI.

O występkach przeciw bezpieczeństwu własności.

Artykuł 383.

Szczególne występkki przeciw bezpieczeństwu własności są następujące:

1. Podpalanie w okolicznościach działem XVIII. księgi I. nieobitych.
2. Podpalenie z nieostrożności pochodzące.
3. Stawianie kominów, ognisk i pieców niebezpieczeństwo ognia ściągąć mogących.
4. Składanie zapasów rzeczy łatwemu zaięciu się od ognia podległych, w miejscu nienależycie obwarowaném.
5. Kradzieże za zbrodnie niepocytane.
6. Przeniewierzenie się za zbrodnie niepocytane.

7. Kradzieże i przeniewierzenie się usiłowane lecz niedokonane.
8. Zabieranie ruchomości między małżonkami i między rodzeństwem, iak długo wspólnie żyją.
9. Uczestnictwo kradzieży i nabycie rzeczy skradzionych.
10. Kradzieże i przeniewierzenia się bezkarne.
11. Robienie wytrychów.
12. Kupowanie rzeczy od małoletnich.
13. Kupowanie kleynotów, tudzież stopionego złota, srebra, i innych kosztownych rzeczy od osób podeyrzanych.
14. Nabycie rzeczy zrabowanych.
15. Oszustwa i fałsze działem XXI. księgi I. za zbrodnie niepocytane.
16. Zmówienie się professyonistów, kupców, lub rzemieślników na szkodę publiczności.

17. Ukry-

17. Ukrywanie umyślne zapasów żywności dla niegodziwego zysku.

Artykuł 384.

Podpalenie bez zrządzenia szkody zgaśłe lub zgaszone.

Jeżeli ogień w dzień bez szczególniejszego niebezpieczeństwa podłożony przed wybuchnięciem zgaśł, lub nawet po wybuchnięciu bez zrządzenia szkody ugaszonym został. Podpalacze podług art. 147. księgi I. poprawczo odpowiedzialni, zamknięciem w domu poprawy od roku do lat 3. współnicy zaś od miesięcy 3. do roku ukaranymi być mają.

Artykuł 385.

Podpalacz sam ogień gaszący.

Jeżeli podpalacz pobudzony żalem, wcześniej do przytłumienia podłożonego ognia tak się przyłożył, iż wszelkiéy szkodzie zapobieżono zostało, podług art. 151 księgi I. karę poprawczą, to jest zamknięcie w domu po-

Tom V. do Nru 20.

prawy od miesięcy 3 do roku iednego; wspólnicy od dni 8 do miesięcy 3 poniosą.

Artykuł 386.

Podpalenie bez niebezpieczeństwa i z małą szkodą.

Kto bundynki niemieszkalne, schowania lub zapasy pojedynczo i osobno stojące bez zrządzenia wielkiéy lub w miarę majątku podpaleniem uszkodzonego dotkliwéy szkody w takich okolicznościach umyślnie podpali, iż niebezpieczeństwa szerzenia się pożaru, ani uszkodzenia kogo na życiu lub na zdrowiu obawiać się nie można było, skazanym zostanie na karę zamknięcia w domu poprawy od roku do lat 3. Wspólnicy zamknięciem w domu poprawy od miesięcy 3 do roku ukaranymi będą.

Artykuł 387.

Wzniesienie pożaru przez nieostrożność.

Kto drzewo lub inne łatwo zay-

mniające się rzeczy w piecach, kominach lub na ogniskach do suszenia składa, lub składać każe, i przez to pożar zrządza, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesięcy 3. lub karą od 100 do 500 złp. skaranyym byđz ma.

Artykuł 388.

Téy saméy karze ulegają ci, co z otwartem światłem po stodółach, stajniach, albo po innych składach drzewa, węgla, słomy, siana, lub innych rzeczy łatwemu i prędkiemu zaigęciu się podległych chodzą, lub chodzić każą, i przez to pożar zrządzaia.

Artykuł 389.

Równie i ci co w miejscach dopiero wspomnionych tytuń paląc, pożaru stają się przyczyną.

Artykuł 390.

Kto w bliskości budynków, skła-

dów iakichkolwiek, blisko pół na których zboże stoi, ogień rozłoży lub rozłożyć każe, albo ogień w lesie rozłożony nie ugasiwszy, odstępuje, a tym sposobem pożar staie się przyczyną, poniesie tę samę wyż w artykule 387 oznaczoną karę.

Artykuł 391.

Kto po wsiach, po lasach lub pomiędzy budynki drewniane z pochodniami chodzi, lub iędzi i tym sposobem pożar wznieca, takięże samę podlega karze.

Artykuł 392.

To samo ma się rozumieć o tych wszystkich, którzy przy gołym świetle len lub konopie trą, w bliskości budynków strzelając, ognie sztuczne zapalając, i tym podobnemi czyny lub opuszczeniami przez zaniedbanie należyty uwagi pożar wzniecaia.

Artykuł 393.

Stawianie kominów, pieców, ognisk niebezpieczeństwem pożaru grożących.

Ktokolwiek piece, kominy, lub ogniska przepisom krajowym przeciwnie i niebezpieczeństwem pożaru grożące, stawia lub stawiać każe, gdy ztąd pożar nastąpił, rzemieślnik który stawiał, ukaranym zostanie w domu poprawy od dni 8 do miesięcy 3. a ten co stawiać kazał, karą pieniężną od 100 do 500 złp.

Artykuł 394.

Rzemieślnik lub professyonista po trzeci raz wspomnionego występku dopuszczając się, oprócz kar na powtarzanie występków, utraci profesyą lub rzemiosło.

Artykuł 395.

Składanie zapasów rzeczy palnych w miejscach nieopatrzonych.

Handlujący prochem lub innemi

palnemi rzeczami, albo potrzebuiący onych do swéy professyi lub rzemiosła, który zapas takowy znaczny na strychach albo w inném niebezpieczném, niemuiowaném, niesklepióném, lub nieodosobnioném mieyscu składaia, a przez to pożaru, lub przy wydarzonym pożarze większego niebezpieczeństwa lub większý szkody cudzý stają się przyczyną, karze pieniężnéj od 200 do 1000 złotych polskich podlegaia.

Artykuł 396.

Za trzeciém powtórzeniem tego występku, oprócz kary na powtarzanie przepisanej, tak handlarze, iako też professyoniści lub rzemieślnicy handel, professyą lub rzemiosło utracą.

Artykuł 397.

To samo ma się rozumieć o składach znacznych słomy, siana, drze-

wa i t. p. mieyscach od ognia niebezpiecznych.

Artykuł 398.

Kradzieże za zbrodnie niepoczytane.

Wszelka kradzież gwałtowna artykułem 156, 157, 158, 159 i 160 księgi I. nieobięta, iak tylko szkoda przez nią zrzadzona 300 złp. nie przenosi, lecz większa iest nad zł. 50 zamknięciem w domu poprawy do lat 3. karaną bydz ma.

Artykuł 399.

Kradzież gwałtowna 50 złp. lub mniéj szkody zrzadzaiąca artykułami wyż wspomnionemi księgi I. nieobięta, na zamknięcie w domu poprawy od miesięcy 3 do roku zasługie.

Artykuł 400.

Wszelka kradzież prosta art. 165. i 166 księgi I. nieobięta, przez którą

w przypadku art. 165 księgi I. szkoda 1000 złp. nieprzenosząca, lecz większa iak 300 złp. lub w przypadku art. 166 księgi I. szkoda 500 złp. nieprzenosząca, lecz większa nad 100 złp. zarządzona została, zasługuie na zamknięcie w domu poprawy od roku do lat 3.

Artykuł 401.

Kradzież prosta, przez którą w przypadku art. 165 księgi I. szkoda 300 złp. nieprzenosząca, lecz większa nad 100 a w przypadku art. 166 księgi I. szkoda 100 złp. nieprzenosząca zarządzona została, karę zamknięcia w domu poprawy od miesięcy 3 do roku za sobą pociąga.

Artykuł 402.

Kradzieże proste bez okoliczności obciążających, mniejszą ilość szkody iak 100 zł. polsk. wartości, a więc

iak 30 złp. zarządzające, zamknięciem w domu poprawy od dni 8. do miesięcy 3 karane być mają; kradzieże proste nieprzechodzące 30 złp. wartości, podług księgi III. karane będą, choćby przez domowników lub służących popełnione były.

Artykuł 403.

Przeniewierzenie się za zbrodnię nie poczytane:

Przeniewierzenie się art. 171 księgi I. nie obięte, iak tylko szkodę 1000 złp. nieprzenoszącą, lecz zawsze wyższą nad 100 złp. zarządza, karze zamknięcia w domu poprawy od roku do lat 3 podlega.

Artykuł 404.

Przeniewierzenie w powyższym przypadku mniejszą ilość szkody iak złp. 100 zarządzające, zamknięciem w domu poprawy od miesięcy 3 do roku w miarę okoliczności obciążających

cych, i, zrządonéy szkody karane bydz powinno.

Artykuł 405.

Usiłowanie kradzieży i przeniewierzenia się.

Kradzieże i przeniewierzenia się w przypadkach działem XIX księgi I. obiętych usiłowane, lecz niedokonane, zamknięciem w domu poprawy od miesiący 3 do roku iednego karane będą.

Artykuł 406.

Usiłowanie kradzieży i przeniewierzeń, za zbrodnie niepoczytanych ani do księgi III. nieodesłanych, lub dla niedokonania za zbrodnie poczytać się z pewnością niemogących, na zamknięcie w domu poprawy od dni 8. do miesiący 3 zasługuje.

Artykuł 407.

Zabieranie ruchomości między małżonkami i rodzeństwem.

Zabierania ruchomości między mał-

żonkami tudzież między rodzeństwem, dopóki wspólnie z sobą żyją, w ten czas tylko karane bydz mogą, kiedy głowa familii donosi, i ukarania żąda. Kara za takowe zabieranie ruchomości bez względu na ilość szkody, iest od dni 8 do miesiący 3 w domu areztu publicznego.

Artykuł 408.

Uczestnictwo w kradzieżach i przeniewierzeniach się.

Jeżeli uczestnikowi

- a. Z ilości wartości rzeczy albo ze stosunków osoby wiadomo było, że kradzież lub przeniewierzenie się w okolicznościach które zbrodnią stanowią, popełniona została, lub
- b. Gdy rzeczy za iednym lub więcej razami ukryte, nabyte lub zbyte, razem wartość 100 złp. przenoszą, w obydwóch tych wy-

padkach jest kara zamknięcia w domu poprawy od 3 miesięcy do roku iednego.

Artykuł 409.

Jeżeli w tych samych okolicznościach ukryte nabyte lub zbyte rzeczy wartość 500 złp. przechodzą, natenczas kara zamknięcia w domu poprawy od roku do lat 3 ma mieysce.

Artykuł 410.

Uczestnictwo kradzieży i przeniewierzenia się w okolicznościach powyższemi artykułami nieobiętych, zasługuie na zamknięcie w domu poprawy od dni 8 do miesięcy 3.

Artykuł 411.

W przypadkach powtórzenia występku uczestnictwa kradzieży lub przeniewierzenia się, oprócz kary na powtarzanie przepisanej, takim uczestnikom po wypełnionéy karze ma być

zabronionym pobyt w mieyscu, Obwodzie lub i w Woiewództwie, oraz mają być oddani pod dozór policyi.

Artykuł 412.

Kradzieże i przeniewierzenia się karze niepodpadać.

Kradzieże i przeniewierzenia się, niemniéy ich uczestnictwo nie podlegają dochodzeniu Sądowemu ani ukaraniu, gdy winowaycy wprzód nim zwierzchność o czynie wiadomość poweźmie, całą zrzadzoną szkodę wynagrodzą.

Artykuł 413.

Robienie wytrychów lub kluczów ogólnych.

Ślusarze lub kowale i inni, którzy dla zysku wytrychy, klucze ogólne, lub klucze podług formy dla osób podeyrzanych robią, albo zamki onymże odmykaia, chociaż do zmowy względem popełnienia kradzieży lub przeniewierzenia się nie należą, ulegają karze domu poprawy od dni 8 do mie-

sięcy 3 lub karze pieniężnéj od 40. do 200. złp. W razie trzykrotnego powtórzenia tego występku, oprócz kary na powtarzanie przepisanej, utracą professyą, czyli rzemiosło, a czeladnicy, jeżeli są cudzoziemcami, po skończonéj karze, z kraiu wygnani być mają.

Artykuł 414.

Kupowanie rzeczy od dzieci.

Ktokolwiek rzeczy od dzieci celem oszukania ich nabywa, na karę pieniężną od 40 do 500 złp. lub na zamknięcie w domu poprawy od dni 8 do miesięcy 3 zasłużył.

Artykuł 415.

Jeżeli jest tandeciarzem, kramarzem, lub tym podobnym handlarzem, i występki takowy po raz trzeci powtórzy, oprócz kary za powtórzenie handel lub professyą utraci i pobyt w miejscu za-

bronionym mu być ma, jeżeli jest kraiowym, jeżeliby zaś był cudzoziemcem, z kraiu wygnanym zostanie.

Artykuł 416.

Jubilery, złotnicy i inni którzy od osób podeyrzanych klejnoty, sztuuki złota lub srebra i inne kosztowne rzeczy nabywają lub w zastaw biorą, karę pieniężną od 200 do 1000 złp. lub zamknięcie w domu poprawy od dni 8 do miesięcy 3 poniosą. Wrazie powtarzania tego występku, służą przeciw iubilerom, złotnikom, i handlarzom przepis artykułu poprzedzającego.

Artykuł 417.

Nabycie rzeczy zrabowanych.

Ci co wiedząc iż rzecz z rabunku pochodzi, takową ukrywają, nabywają lub zbywają, bez względu na wartość onéjże, zamknięciem w domu poprawy od miesięcy 3 do roku, a w

miarę wielkości szkody dla zrabowanego wynikłéy, od roku do lat 3. ukaranymi zostaną.

Artykuł 418.

Oszustwa i fałsze za zbrodnie niepoczytane.

Oszustwo i fałsze w okolicznościach działem XXI. księgi I. nieobiętych, staie się występkiem, i karaniem byđź ma podług prawideł następującemi artykułami wskazaných.

Artykuł 419.

Kto fałszywemi świadectwy, lub zmyśleniem innych prawnych dowodów, tak dalece Sąd uwiódł, iż na podstawie tych świadectw lub dowodów, niewinny poniósł karę poprawczą, naówczas fałszywi świadkowie i ci co ich do fałszywego świadectwa uwiedli lub co dowody przekonania zfałszowali albo zmyślili, tę samę karę ponieść mają, na iaką niewinnie przez

przez ich świadectwa przekonany osądzony został, z dodaniem zaostreń kar poprawczych. Jeżeli zaś świadectwa zaprzysiężone zostały, za krzywoprzysięstwo kara w art. 187. księgi I. niniejszego prawa ma byđź wymierzona.

Artykuł 420.

Kto w przypadkach art. 186. księgi I. wyliczonych, oszustwem lub fałszem szkodę 1000 zł. polsk. nieprzechodzącą zrządził a uszkodzonego z majątku nie wyzuł, zamknięciem w domu poprawy od roku iednego do lat 3. karany będzie, iak skoro szkodę 200. zł. polsk. przenoszącą oszustwem lub fałszem wyrządził. Która to kara jeżeli oszust lub fałszerz krzywo przysiągł, podług art. 187 księgi I. niniejszego prawa wymierzona byđź winna.

Artykuł 421.

Jeżeli mnieyszą od 200 zł. polsk.
Tom V. do Nru 20. 15

szkodę albo żadney nie uczynił, na zamknięcie w domu poprawy od miesiący 3. do roku iednego, a w miarę łagodzących okoliczności od dni 8. do miesiący 3. zasłużył, jeżeli iednak krzywo przysiągł, kara art. 187 księgi I. niniejszego prawa przepisana ma mieysce.

Artykuł 422.

Występek oszustwa i fałszu popełnia także ten:

- a. Kto w publicznym handlu fałszywéy miary lub wagi używa.
- b. Kto graniczne znaki na cudzą szkodę znosi lub usuwa.
- c. Kto marnotrawstwem postawił się w niemożności zapłacenia wierzycieli, a razem wykrętami kredyt z większą ich szkodą przedłużyć usiłował.
- d. Kto w grze fałszywych kości, kart, używa, albo szkodliwéy

zmowy, lub innych chytrych podstępów się dopuszcza.

Kara na przypadki w tym artykule wyliczone, iest zamknięcie w domu poprawy od dni 8. do miesiący 3. która w miarę przewrotności winowaycy i wielkości szkody, od miesiący 3. do roku rozciągniona być może.

Artykuł 423.

Kto rzeczy znalezione wyższyć nad 500 zł. wartości rozmyślnie i wiedząc do kogo należą ukrył i sobie przywłaszczył, ten karę zamknięcia w domu poprawy od miesiący 3. do roku; jeżeli zaś niższyć iak o 500 zł. iednak wyższyć nad 30. zł. polsk. wartości rzeczy znalezione były, lub gdy ten co znalazł niewiedział do kogo należą, naówczas za to że zwierzchności mieyscowéy o znalezieniu niedoniósł, karę zamknięcia w domu aresztu pu-

blicznego od dnia 8. do miesiący 3. poniesie. Kto nakoniec znalezione rzeczy których wartość 30. zł. polsk. nieprzechodzi ukrył i sobie przywłaszczył podług przepisów księgi III. karany być ma.

Artykuł 424.

Inne oszustwa i fałsze w dziale XXI. księgi I. ani w artykułach powyższych księgi niniejszey niewyszczególnione, których wyliczyć niepodobna, podług gatunku swego, w miarę wielkości zrządzonej szkody do tychże zastosowane być powinny; jeżeli zaś żadney lub bardzo małą szkodę zrządziły, zamknięciem w domu poprawy od dnia 8. do miesiący 3. poskramiane być mają.

Artykuł 425.

W każdym przypadku gdzie oszustwo lub fałsz przez handlarzów,

professyonistów lub rzemieślników popełniony, po dwakroć już karany był, za trzeciém popełnieniem tegoż występku, prócz kar na powtarzanie przepisanych, handel, professyą lub rzemisko utracą. Rzeczy zfałszowane zniszczone, lub na fundusz ubogich albo szpitalów obrócone będą.

Artykuł 426.

Zmówienia się handlarzy, professyonistów lub rzemieślników na szkodę publiczności.

Zmówienie się handlarzy, professyonistów, rzemieślników w celu podwyższenia ceny towaru iakiego lub roboty iakiéy na szkodę publiczności, albo zniżenia iéy dla zrządzenia niedostatku, jest występkiem, który na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od dnia 8. do miesiący 3. zasługuje. Naczelnicy takowéy zmo- wy mogą utracić handel, professyą,

lub rzemiosło, a jeżeli są cudzoziemcami, z kraiu wygnani być powinni.

Artykuł 427.

Ukrycie zapasów żywności dla zysku.

Ci co artykułami żywności handel przekupny prowadząc zapasy ukrywają, i one chcącemu kupić sprzedać odmawiają, dla widoków niegodziwych, karze pieniężnej od 40 do 500 złot. polsk. ulegną. Za trzecim powtórzeniem tegoż samego występku, oprócz kar na powtarzanie, handel utracą.

Artykuł 428.

Jeżeli w przypadkach art. 426 427 powód do publicznej niespokojności dany został, w przypadku art. 426 kara w stopniu zastrzona, a w przypadku art. 427 podwójna kara pieniężna, i utrata handlu za pierwszym razem wyrzeczona być ma.

Artykuł 429.

Jeżeli ukrycie zapasów żywności w czasie buntu lub rozruchu nastąpi, kara zamknięcia w domu poprawy od miesięcy 3. do roku iednego, a jeżeli winowayca miał razem zamiar powiększania przez to niespokojności publicznej, iako należący do buntu lub rozruchu uważanym i karanym być ma.

D Z I A Ł XII.

O występkach przeciw bezpieczeństwu honoru i dobrej sławy.

Artykuł 430.

Szczególne występkі przeciw bezpieczeństwu honoru i dobrej sławy są:

1. Potwarz w okolicznościach działem XXII. księgi I. nieobiętych.
2. Fałszywe przypisywanie drugiemu czynu, iego dobrej sławie szkodzić mogącego.

3. Obraza słowna lub uczynkowa na drogach lub miejscach publicznych.
4. Zarzuty kary wycierpianey lub odpuszczonéy.
5. Odkrycie tajemnic przez doktorów, cyrulików, akuszerki i aptekarzy.

Artykuł 431.

Potwarz za występki uważana.

Jeżeli potwarca obwinionego o zmyśloną zbrodnię pociągającą za sobą karę więzienia ciężkiego pozornie przed Sądem oskarża, i tym sposobem onego na niebezpieczeństwo poniesienia téy kary wystawia, popełnia występki potwarzy, za który na karę zamknięcia w domu poprawy od miesięcy 3. do roku zasłużył.

Artykuł 432.

Jeżeli oskarżenie takowe ściągne-

ło przyaresztowanie obwinionego, i oraz zrządziło obwinionemu znaczne uszkodzenie na majątku lub zdrowiu, lub jeżeli potwarca w szczególnych względem obwinionego zostawał obowiązkiem, naówczas karę zamknięcia w domu poprawy od roku do lat 3. poniesie.

Artykuł 433.

Kto drugiego o zmyśloną występki pozornie przed Sądem oskarża, i na niebezpieczeństwo poniesienia kary poprawczey wystawia, popełnia także występki potwarzy; i jeżeli występki zmyśloni o który drugiego niewinnie oskarżył zasłużył na pierwszy lub drugi stopień zamknięcia, bądź w domu aresztu publicznego, bądź w domu poprawy, potwarca ma być zamknięciem w domu poprawy od dni 8. do miesięcy 3. ukarany, któ-

ra to kara w miarę okoliczności obciążających art. poprzednim obiętych, zaostrowana być powinna.

Artykuł 434.

Jeżeli występki o który niewinnie ktoś potwarzany został, karę zamknięcia w 3. stopniu pociąga, lub gdy zachodzą okoliczności, obciążające w art. 432 zawarte, potwarz takowa karę zamknięcia w domu poprawy od miesięcy 3 do roku skarcona będzie.

Artykuł 435.

Jeżeli potwarz tak daleko posuniętą została, iż obwiniony na mocy fałszywych świadectw lub innych zmyślonych dowodów, karę poprawczą poniósł, lub ponosi, występki takowy nie jest potwarzą, lecz oszustwem i fałszem, kary w art. 419 postanowioné godnym.

Artykuł 436.

*Falszywe przypisanie drugiemu czynu dobrego
jego sławie szkodzić mogącego*

Kto złośliwie na drugiego taką czynność słownie lub na piśmie zmyśla, i rozgłasza, która gdyby prawdziwą była, uszczerbek sławie lub majątkowi spotwarzonego, przynieśćby mogła, zasługuje na karę zamknięcia w domu poprawy od dni 8. do miesięcy 3.

Artykuł 437.

Jeżeli między potwarcą i potwarzanym zachodzą szczególne winnego uszanowania, lub bliskiego pokrewieństwa stosunki, kara w powyższym art. oznaczona zaostrowaną być powinna.

Artykuł 438.

Wyjęte z pod ostrości kar są krytyki dzieł, kunsztów, professyi, wszel-

kie rozbiory, zdania, pisma, i t. p. iak tylko krytyka ocenieniem przedmiotów i wyłuszczeniem pobudek lub powodów zajmuje się.

Artykuł 439.

Kto drugiego na ulicy, w społeczeństwie więcej osób, albo na inném publiczném miejscu, obelżywemi wyrazami łaje lub uderzyć poważa się, ten na żądanie obrażonego zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. albo karą pieniężną od 40. do 500 złotych polskich ukaranym bydź ma. Kara ta w miarę wielkości obelg i w miarę téy okoliczności, gdy obrazy na takim miejscu zasły w którym z szczególnieyszą przystoynością zachować się należy, albo gdy przeciw osobom, którym obrażający uszanowanie winien popełnione zostały, lub nakoniec gdy celem obra-

ży było poniżenie iakiéy klasy ludzi lub familii całej, w tym samym stopniu surowszą i zaostrzoną bydź powinna. Podobne obelgi w karczmach szynkowniach i t. p. policyinie karane będą.

Artykuł 440.

Kto drugiemu odbytém lub odpuszczoném kary, albo temu, który z pod sądowego badania dla braku dowodów przekonania uwolniony, lub iako niewinny uznany został, w celu szydzenia wyrzuty czyni, karę pieniężną od 40 do 500 złotych polskich zapłaci.

Artykuł 441.

Podobna kara dotknie lekarza, akuszerza lub akuszerkę, którzy tajemnice osoby leczeniu ich się powierzającém się, komukolwiek prócz zwierzchności urzędownie badającém

odkryją. Za trzykrotném powtórzeniem tego występku, może im bydź zakazane trudnienie się ich sztuką.

Artykuł 442.

Ta sama kara rozciąga się do właścicieli aptek, lub zarządzających nimi, jeżeli z przepisanych lekarstw domniemywając się słabości, tajemnicę chorego komukolwiek prócz zwierzchności urzędownie badających odkrywają. Czeladnicy za ten sam występki w domu aresztu publicznego od dni 8. do miesiący 3. zamknięci zostaną.

D Z I A Ł XIII.

O występkach przeciw dobrym obyczajom.

Artykuł 443.

Występki przeciw dobrym obyczajom są następujące:

1. Występek cielesny lubieżności przeciw naturze.
2. Kazirodztwo.
3. Nierząd między krewnemi linii boczney.
4. Cudzołóstwo.
5. Uwiedzenie do lubieżności osoby wychowaniu lub dozorowi swemu powierzony.
6. Uwiedzenie do publicznego nierządu osoby niewinney.
7. Uwiedzenie małoletnich przed skończeniem lat 21. przez sługi lub domowników, u familii tychże małoletnich zostających.
8. Uwiedzenie pod przyrzeczeniem małżeństwa.
9. Zawarcie małżeństwa prawu przeciwnego, z utaieniem przeszkód prawnych.
10. Mowy pisma lub druki dobrym obyczajom przeciwne.

11. Gry zakazane.

12. Pijaństwo.

Artykuł 444.

Występek cielesny lubieżności przeciw naturze, powinien być zamknięciem w domu poprawy od miesiący 3. do roku skarconym.

Artykuł 445.

Kazirodztwo, to jest obcowanie cielesne między krewnymi linii wstępnej i zstępnej, czyli ich pokrewieństwo z prawego, czyli z nieprawego łoża pochodzi, karze zamknięcia w domu aresztu publicznego od roku do lat 3. podpada.

Artykuł 446.

Nierząd między braćmi i siostrami rodzonemi czyli przyrodniemi, tudzież nierząd z małżonkiem iednego z rodziców, dzieci lub rodzeństwa, karze zamknięcia w domu aresztu publi-

blicznego od miesiący 3 do roku podpada. Oprócz tego stronie iednej z winnych, pobyt w miejscu może być zakazanym.

Artykuł 447.

Osoba w stanie małżeńskim zostająca, za występek cudzołóstwa zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesiący 3 do roku, osoba zaś wolnego stanu, z wiedzą występku tego dopuszczająca się, zamknięciem w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3 ukarana będzie. Surowsza w tym samym stopniu ma być kara w tenczas, jeżeli z okazji popełnionego cudzołóstwa spór o płód między małżonkami zachodzi.

Artykuł 448.

Cudzołóstwa występek w tenczas tylko sądownie dochodzony i karany być może, gdy skrzywdzony małżo-

nek ukarania domaga się, lecz i ten krzywdę swoją odpuściwszy, lub przez niedziel 6 od czasu powziętęy o tém wiadomości, zamilczeniem i nieudaniem się do właściwego sądu krzywdę swą przebaczywszy, o dochodzenie sądowe tego występku i karę nstawać potym nie może. Nadto kara zasądzona ustaie, gdy strona skrzywdzona poiedna się i wspólnie żyć pragnie.

Artykuł 449.

Kto osobę wychowaniu lub dozrowi swemu powierzona do lubieżności uwodzi, w domu aresztu publicznego od miesiący 3 do roku zamkniętym zostanie.

Artykuł 450.

Ta sama kara dotknie tego który osobę niewinną do publicznego nieładu uwiedzie.

Artykuł 451.

Sługa lub domownik który małoletnią córkę więcéy nad lat 14. a mniéy iak lat 21 skończonych mającą, lub inną podobnie małoletnią z gospodarstwem domu spokrewnioną lub spowinowaconą, albo ich wychowanicę przez uwiedzenie do lubieżności zhańbi, na karę domu aresztu publicznego od miesiący 3 do roku zasłużyl.

Artykuł 452.

Ta sama kara ma bydź zastosowana do niewiast, które małoletnich synów albo innych małoletnich krewnych gospodarstwa u których w usługę zostaią, lub ich wychowanców, po skończonych latach 14. lecz przed skończonym rokiem 21 ich wieku, do lubieżności, uwodzą.

Artykuł 453.

Występki w art. 449. 450. 451.

i 452 wytknięte, nie mogą być ani dochodzone sądownie, ani karane tylko w ten czas gdy rodzice, krewni lub opiekunowie ukarania domagać się będą.

Artykuł 454.

Uwiedzenie i pozbawienie wstydu niewiasty, pod przyrzeczeniem wejscia z nią w śluby małżeńskie, zamknięciem w domu aresztu publicznego od miesiący 3. do roku skarcone zostanie.

Artykuł 455.

Kto utaiwszy umyślnie prawną do zawarcia małżeństwa przeszkodę, w śluby małżeńskie wchodzi, i przeto unieważnienia małżeństwa staie się przyczyną, karą zamknięcia w domu aresztu publicznego od dni 8 do miesiący 3 na żądanie strony skrzywdzonej dotkniętym będzie.

Artykuł 456.

Kto publicznie mową pismem, sztychem lub drukiem dobre obyczajie kazi, ten karze zamknięcia w domu aresztu publicznego, od miesiący 3 do roku iednego ulegnie. Jeżeli się tego występku dopuścił drukarz lub księgarz, za pierwszym razem towar zakazany, a za trzeciém powtórzeniem oprócz kar na powtarzanie professyą lub handel utraci.

Artykuł 457.

Gry zakazane pociągają za sobą karę pieniężną od 40. do 2000. złp. którey karze nietylko grający, ale i ci którzy domu swego, lub mieszkania ku temu celowi pozwalają, podpadać mają.

Artykuł 458.

Kto w pijaństwie zupełném bez zamiaru złego, dopuści się czynu któ-

ryby za zbrodnię uznanym był gdyby sprawca nie był pijanym, ten na karę aresztu domu publicznego od dni 8 do miesiący 3 zasłużył. Jeżeli zaś z doświadczenia już wiedział, iak szkodliwe skutki pijaństwo iego sprawia, a przecież nie wystrzegał się, na ówczas na karę zamknięcia w domu aresztu publicznego od miesiący 3 do roku zasłużył i pod dozór policyi oddanym być może.

D Z I A Ł XIV.

O odgrażaniach szkodą, zgorszeniem, lub niespokojnością nabawić mogących.

Artykuł 459.

Ktokolwiek drugiemu pismem bezimienném lub podpisaném zagraża spełnieniem na iego osobie, majątku, lub innych prawach zbrodni, na karę

śmierci, lub na więzienie warowne, podług prawa zasługuiący, i do tego warunek złożenia sobie w miejscu oznaczoném pewnéj ilości pieniężnéj, lub iakikolwiek warunek łączyć będzie, ten zasłużył na zamknięcie w domu poprawy od roku do lat 3.

Artykuł 460.

Jeżeli zagrożenie takowe z żadnym warunkiem połączone nie iest, kara zamknięcia w domu poprawy od miesiący 3 do roku iednego ma miejsce.

Artykuł 461.

Zagrożenie słowne spełnienia zbrodni powyższego rodzaju, oprócz przypadków ninieyszém prawem wyszczególnionych, w których groźba staie się już sama przez się zbrodnią lub występkiem, karze w poprzedzaiącym art. postanowionéj, w miarę zgorszenia, niespokojności, lub innych szkód dla

strony zagrożonéy ztąd wynikać mogących, ulegają.

Artykuł 462.

Ta sama kara spotka tych, którzyby drugiemu, na piśmie bezimienném lub podpisaném, spełnieniem zbrodni, na więzienie ciężkie zasługujący zagraźali, i dla odwrócenia onéy warunków iakich od zagrożonego się domagali.

Artykuł 463.

Zagrożenia takowe na piśmie bezwarunkowe lub ustnie nastąpione, jeżeli te ostatnie w przypadkach szczególnych kary w niniejszém prawie na się nie znayduią, zamknięciem w domu poprawy od dni 8 do miesiący 3 poskromnione zostaną.

Artykuł 464.

We wszystkich tych przypadkach

niebezpiecznego zagrożania, winowacy jeżeli iest kraiowym, pobyt w miejscu, Obwodzie lub Woiewództwie po odbytéy karze zabronionym, i tenże pod dozór policyi oddanym, jeżeli cudzoziemcem, z kraiu wygnanym byđź może.

D Z I A Ł XV.

O umorzeniu występków i kar na nie postanowionych.

Artykuł 465.

Występki umarzają się:

- a. Przez śmierć występ nego.
- b. Przez odbytą lub opłaconą karę.
- c. Przez darowanie onéy.
- d. Przez przedawnienie.

Artykuł 466.

Śmierć występ nego dalsze występku dochodzenie a nawet skutek wyroku już zapadłego znosi, wyiawszy iednak przypadki, gdzie z występku obo-

wiązek do wynadgrożeń cywilnych wypływa, lub gdy kara pieniężna za życia występnego prawomocnym wyrokiem zasądzona została. W tych bowiem obydwóch przypadkach, następcy z pozostałego po występnyim majątku odpowiadać są winni.

Artykuł 467.

Odbyta i opłacona kara, występpek popełniony tak dalece umarza, iż chociażby względem tego samego występku takie późniéy odkryły się okoliczności, które gdyby pierwéy wiadome były, surowszą karę na występnegoby ściągnęły, przecie dalsze dochodzenie tych okoliczności i pociąganie występnego do wyższyć kary mieysca już mieć nie może.

Artykuł 468.

Darowanie kary przez Sąd na ża-

danie oskarżyciela w przypadkach prawem dozwolonych, lub ułaskawienie nastąpione, ten sam ma skutek co i wypełnienie, lub opłacenie onéy.

Artykuł 469.

Przedawnienie umarza występpek i karę nań prawem postanowioną, pod następującemi warunkami:

- a. Jeżeli winowayca przez przeciąg czasu do przedawnienia następnym artykułem przepisanego do Sądu pociągany nie był.
- b. Jeżeli żadnéy z występku korzyści nie posiada.
- c. Jeżeli szkodę występkiem zrządzoną, ile rodzaj występku dozwolił, podług możności wynagrodził.
- d. Jeżeli w ciągu czasu do przedawnienia służącego, żadnego przestępstwa nie dopuścił się.

Artykuł 470.

Czas przedawnienia stanowi się następująco:

- a. Lat 3 na występki, które karę zamknięcia w trzecim stopniu co do długości za sobą pociągają.
 - b. Rok ieden na występki, które na karę zamknięcia w 2gim stopniu, lub karę pieniężną od 200 zł. wyższą zasługują.
 - c. Pół roku na wszystkie inne, pomniejszą karę ściągające występki.
-

KSIĘGA TRZECIA

O przewinieniach policyjnych.

D Z I A Ł I.

O karach policyjnych w ogólności.

Artykuł 471.

Kary policyjne są:

1. Kara pieniężna do 40 złp.
2. Areszt policyjny lub domowy do dni 8.
3. Kara cielesna do 16 razów.

Artykuł 472.

Areszt policyjny, jest zamknięcie skazanego w domu policyjnym w izbie widney oddzielnie na to urządzoney, bez wiązania, bez kaydan, i bez żadnych innych ostrości. Jeżeli zamknięty nie ma funduszu własnego na wyżywienie się przez ciąg aresztu, dana mu będzie iedna potrawa ciepła na dzień, chleb i woda.

Areszt domowy, w domu czyli mieszkaniu skazanego z dodaniem straży, lub tylko baczego oka, odbyty być może.

Artykuł 473.

Kara cielesna różgami będzie wykonywana, za poprzednictwem o stanie zdrowia przekonaniem się. Nie może być wypełnianą tylko w zamknięciu domu policyinego, i równie jak w art. 217 księgi II. powiedziano, na osoby tam wytknięte za policyne przewinienia wymierzana być nie może.

Artykuł 474.

Kary policyne mogą być w szczególnych przypadkach zaostrożone wzbronieniem pobytu w miejscu, które przez wyprowadzenie z miasta lub ze wsi uskutecznione być powinno.

Artykuł 475.

Kary za przewinienia policyne, w ogóle są kary pieniężne, wyjąwszy w następujących przypadkach:

- a. Gdy prawo wyraźnie na szczególne przewinienia inny rodzaj kary stanowi.
- b. Gdyby kara pieniężna w sposobie utrzymania życia skazanego i jego rodziny przyniosła uszczerbek, na ten czas zamienioną być może na karę aresztu policynego, rachując za każde zł. 5 kary pieniężny, jeden dzień aresztu.
- c. Gdyby przez zamknięcie skazanego, zarobek dzienny i sposób do życia jego i jego rodziny, upaść, lub na znaczny uszczerbek narażonym być mógł, na ten czas areszt policyny na karę cielesną zamieniony być może, rachując za każdy dzień aresztu 2. różgi.

d. Gdyby kara cielesna prawem postanowiona, zdrowiu skazanego była szkodliwą, natenczas kara cielesna na areszt policyiny zamienioną być może, rachując za każde razów dwa, dzień ieden aresztu.

Artykuł 476.

Skutki kar policyinych są:

- a. Zabranie przewiniałemu rzeczy zakazanych, lub zdrowiu ludzkiemu szkodliwych w przypadkach niniejszém prawem wyraźnie objętych.
- b. Obowiązek do wynagrodzeń cywilnych i ponoszenia kosztów stosownie do przepisu artykułu 47 księgi I.

Artykuł 477.

Powtarzanie przewinień policyinych, natenczas tylko będzie ostrzég kara-

karane, gdy na przestępcę w przeciągu poprzedzających 12. miesięcy wydany został wyrok skazujący go na karę policyiną, w obrębie tegoż samego sądu. Kara za powtórzenie przewinienia policyinego będzie podwójna, względem téy iaka niniejszém prawem na pierwsze wykroczenie iest postanowiona.

Artykuł 478.

Ukarany po trzykroć za przewinienie policyine kradzieży, uważany będzie za czwartym razem iakoby wyższą nad ilość zł. 30. popełnił kradzież, i za występek kradzieży podług art. 398. staie się odpowiedzialnym.

Artykuł 479.

Ukaranie małoletnich do wieku art. 18. niniejszego prawa oznaczonego za przewinienia policyine, oddane będzie domowemu skarceniu rodziców, opiekunów, lub nauczycieli.

Artykuł 480.

Cudzoziemcy za przewinienie policyjne karom niniejszém prawem przepisany, tak iak mieszkańcy tu-teysi ulegają.

D Z I A Ł II.

O przewinieniach policyjnych tyczących się publicznego porządku.

Artykuł 481.

Przewinienia policyjne przeciw publicznemu porządkowi i urządzeniom rządowym popełniają ci:

Artykuł 482.

Którzy przeciw strażom tak cywilnym, iako też wojskowym, dopuszczają się obelg słownych.

Artykuł 483.

Którzy w czasie powstania nie-spokojności publicznej, pomimo za-

kazu zwierzchności z domów wychodzą, mianowicie gospodarze domów i na czele familiów będący; którzy domowników i sług swoich ile możliwości w ówczas w domu nie zatrzymują.

Artykuł 484.

Którzy publiczne urządzenia, lub pod iakiémkolwiek nazwiskiem ogłoszenia rządowe, na widok publiczny wystawione i przez zwierzchność podpisane, z mieysc im przeznaczonych przez lekkomyślność i swawolę oddzierają, zabierają, walaia, lub iakimkolwiek sposobem psują.

Artykuł 485.

Którzy bez zezwolenia zwierzchności afisze, obwieszczenia, doniesienia publiczne nieurzędowe, drukować poważają się.

Artykuł 486.

Którzy nie będąc od właściwéj zwierzchności upoważnionemi lub patentowanemi, pokątną drukarnię lub księgarnię dla zysku założą.

Artykuł 487.

Którzy roznoszą i wywołują bez zezwolenia zwierzchności drukowane lub sztychowane pieśni, nowiny wojenne, opisy i t. p.

Artykuł 488.

Którzy znaki w iakimkolwiek bądź celu przez rząd, lub przez prywatnych na ich własnym gruncie wystawione, albo drzewa zasadzone, z miejsc swych wyimują, usuwają lub psują.

(O znakach ostrzeżeń przy miejscach niebezpiecznych i życiu zagrożających, rzekło się wyżej w artykule 307).

Artykuł 489.

Którzy nie zachowują przepisów względem oświecenia lub czyszczenia ulic, albo innych miejsc publicznych przez ludzi uczęszczanych.

Artykuł 490.

Którzy wystawioną do użytku publicznego latarnię, umyślnie lub przez swawolę stłuką, lub innym sposobem takową uszkodzą.

Artykuł 491.

Właściciele, lub innym iakimkolwiek bądź tytułem, zarządzający domami, którzy zmiany swych naemników w czasie przez miejscową policją przepisany donosić zaniebdują, lub którzy wynajmując na miesiące, tygodnie, albo tylko noclegów w swych domach pozwalając o każdéj takowéj zmianie policji miejscowéj nie donoszą.

Artykuł 492.

Którzy bez zezwolenia zwierzchności zabawy publiczne dawać pozwalają się.

Artykuł 493.

Którzy przez lekkomyślność w kartach meldunkowych, fałszywie sobie nadają nazwisko, stan, zatrudnienie, lub inne okoliczności w błąd władzę policyjną wprowadzić mogące.

Artykuł 494.

Rzemieślnicy lub professyoniści, którzy czeladników nieopatrzonych listem rzemieślniczym na robotę przyjmują.

Artykuł 495.

Przekupnie którzy nie w miejscach na targi przeznaczonych artykuły żywności skupują, lub w celu ich nabycia za miasta wybiegają, al-

bo w ulicach przedających zatrzymują, lub którzy nakoniec nie w godzinach przez policją miejscową przeznaczonych, artykuły żywności na przekup skupują.

Artykuł 496.

Którzy niezechcą brać monety krajowej niefałszywej i niefałszowanej podług wartości w jakiej kursuie.

Artykuł 497.

Robiący krzyki i hałasy po nocy, którzy miészają spokojność mieszkańców, niemniéy którzy do czynienia takowych przyczyniają się.

Artykuł 498.

Włóczęgi i tułacze, którzy nie mają pewnego zamieszkania, żadnego sposobu utrzymania się, którzy nie trudnią się, ani professją, ani rzemiosłem.

Artykuł 499.

Żebracy którzy spostrzeżeni będą w miejscach gdzie są ustanowione publiczne instytuta ubogich, lub w braku instytutów, którzy okażą się być zdrowymi i zdolnymi do pracy, oraz którzy tylko z nałogu i próżniactwa żebractwem trudnią się.

Artykuł 500.

Rodzice, opiekuni, lub dozór nad dziećmi mający, którzy dzieciom lat 14. jeszcze niemającym żebrać kazać lub dozwalaia, lub rodzice którzy dzieci pożyczają aby drugim służyły za żebraków.

Artykuł 501.

Którzy listy drugiego mimo jego woli i bez szczególnego prawa otwierają.

Artykuł 502.

Którzy nie zachowują przepisów względem obchodu świąt.

Artykuł 503.

Piiacy po ulicach lub placach publicznych włóczący się, lub nieprzyстойnie obchodzący się.

Artykuł 504.

Wszelkie w artykułach niniejszego działu wyszczególnione przewinienia policyjne, pociągają za sobą karę pieniężną aż do zł. 15.

Artykuł 505.

W przypadkach jednak art. 482. 488. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. i 503. objętych, zamiast zwyczajnéj kary pieniężnéj, kara aresztu policyjnego lub domowego do dni 3. lub chłosty do razów 6. miejsce mieć powinna.

Artykuł 506.

W przypadku art. 487. pokątni drukarze i księgarze na karę pieniężną w ilości 40. zł. skaranemi będą; prócz tego towar zakazany utracą, a prasy drukarskie i inny niezakazany towar przedane, pieniądze z téj sprzedaży zebrane właścicielom oddane zostaną.

D Z I A Ł III.

O przewinieniach policyjnych dotyczących się własności prywatnych.

Artykuł 507.

Przewinienia policyjne przeciw własności popełniaia.

Artykuł 508.

Budowniczy, mularze, cieśle, którzy przy budowaniu i murowaniu, przepisów względem ostrożności ognia w budowach przez nich stawianych niezachowuią.

Artykuł 509.

Zduny, blacharze, ślusarze, lub inni rzemieślnicy stawianiem pieców i zaciąganiem rur piecowych trudniący się, którzy w podjętych takowych robotach przepisów względem ostrożności ognia niezachowuią.

Artykuł 510.

Którzy bez poprzedniczego wezwania budowniczego, izby pod dachem lub inne niebezpieczne od ognia budowy zakładaia i stawiaia, albo gdy bez zasiągnięcia rady w sztuce biegłych, zmiany około kominów, piekarni, ognisk, pieców przedsiębiorą; równie i czeladnicy, którzy bez polecenia swych majstrów, takowych zmian podeymuią się.

Artykuł 511.

Kominarze którzy dostrzegłszy w kominach, piecach, piekarniach co

niebezpiecznego od ognia, swym maystrom lub zwierzchności natychmiast o tém niedonoszą.

Artykuł 512.

Maystrowie kominiarscy, którzy za uczynioném sobie przez swych czeladników względem niebezpieczeństwa ognia doniesieniem, rewizyi naczynów kominów, pieców, piekarniów nieprzedsięwzięją, albo znalazłszy w nich rzeczywiste niebezpieczeństwo, właściciela lub rządcę domu o tém nieprzestrzegają, a w przypadku niezaradzenia przez nich złemu, zwierzchności o tém niedoniosą.

Artykuł 513.

Maystrowie kominiarscy, którzy podług przepisów i obowiązków swego rzemiosła wycierania kominów od czasu do czasu w swych obiegach zaniedbują.

Artykuł 514.

Wszyscy iacykolwiek właściciele i rządcy domów, którzy w niedostatku kominiarzy, wycierania kominów, pieców, piekarniów w czasie przepisany zaniedbują, lub w przypadku dostrzeżenia czegoś co by niebezpieczeństwem ognia groziło, potrzebną reparacyi natychmiast nie podejmują.

Artykuł 515.

Kupcy i kramarze proch sprzedający, którzy w swoich domach lub sklepach większy nad przepis trzymają zapas prochu, albo którzy dozwoloną im ilość nie podług przepisów ostrożności od ognia zachowują.

Artykuł 516.

Ci którzy trzymają zapasy materiałów palnych i rzeczy łatwo zaiąć się mogących, takowe zapasy na górach lub innych niebezpiecznych od ognia miejscach zachowują.

Artykuł 517.

Ci którzy siano, słomę lub drzewo opałowe w niebezpiecznych od ognia miejscach składają.

Artykuł 518.

Ci którzy drzewem opałowym w celu suszenia, kominy, piece lub piekarnie zatykają.

Artykuł 519.

Którzy z otwartem światłem bez dobrze opatrzonej latarni po stodołach, stajniach, lub innych składach drzewa, węgla, słomy, siana, albo innych materiałów łatwo zapaść się mogących chodzą, lub chodzić każą.

Artykuł 520.

Ci którzy w miejscach dopiero wspomnianych, tudzież w lasach w miesiącach letnich w lukach odkrytych tytoń palą.

Artykuł 521.

Ci którzy w bliskości budynków, pól na których jeszcze zboże stoi, lub lasów ogień rozkładają, lub rozkładać każą.

Artykuł 522.

Ci którzy przeciwko przepisom policji leśnej, w lesie rozłożywszy ogień, bez zagaszenia odstępują.

Artykuł 523.

Ci którzy po lasach, lub pomiędzy budynkami, z pochodniami lub kagancami chodzą lub jeżdżą.

Artykuł 524.

Ci którzy przy gołym świetle len lub konopie trą w bliskości budynków, lub takowe wśród budynków mieszkalnych suszą.

Artykuł 525.

Ci którzy w bliskości budynków strzelają, lub sztuczne ognie zapalają.

Artykuł 526.

Ci którzy wszczęty pożar ukrywają i donosić lub wołać o pomoc w jakimkolwiek bądź zamiarze, zaniedbują.

Artykuł 527.

Ci którzy znalezione rzeczy wartości 30. zł. nieprzechodzącę ukrywają i sobie przywłaszczają.

Artykuł 528.

Ci którzy będą mieli fałszywe lub żadną cechą urzędową nie opatrzone wagi lub miary w handlu publicznym chociażby ich nieużywali.

Artykuł 529.

Ci którzy używać będą wag i miar różnych od tych jakie przepisami rządowymi są postanowione.

Artykuł 530.

Ci którzy mięso, chleb i inne potrze-

trzeby żywności, wyżey nad postanowioną urzędownie taxę przedawać poważają się, lub takowe na wadze uszczuplają.

Artykuł 531.

Ci którzy rzeczy do żywności zepsute, za dobre sprzedają.

Artykuł 532.

Ci którzy się trudnią wrózeniem lub wykładaniem snów dla zarobku.

Artykuł 533.

Ci którzy po iarmarkach lub innych miejscach publicznych wystawiają małe loterye, lub inne gry do oszukania dążące.

Artykuł 534.

Czeladnicy rzemiosł lub profesyów którzy zniżają się w celu wymuszenia od swych majstrów większey płacy, dziennę roboty im odmawiają.

Artykuł 535.

Ci którzy przez cudze pola zasiane, łąki, ogrody, zapusty lub miejsca zagaione, mając inną drogę, powozem lub konno przejeżdżają, albo pieszo przechodzą, lub którzy płoty i parkany wylamują.

Artykuł 536.

Ci którzy wypuszczają bydło lub zwierzęta domowe na grunt cudzy uprawny, lub przed sprzątnieniem zbioru, tudzież na łąki lub zapusty leśne, albo miejsca zagaione; podobnież i ci, co przeciwko ustawom leśnym bydło do lasów wpuszczają.

Artykuł 537.

Ci którzy bez przyczyny kaleczą lub zabijają cudze bydła lub zwierzęta, albo którzy tyrańsko się z nimi obchodzą.

Artykuł 538.

Rzemieślnicy lub wyrobnicy, którzy na dachach lub rusztowaniach pracując, lub z rzeczami łatwo przez ogień zaiąć się mogącemi, mając do czynienia, z nałogu i często się upiiają.

Artykuł 539.

Wszelkie w niniejszym dziale wyszczególnione przewinienia policyjne, pociągają za sobą karę pieniężną aż do 30 zł. polskich.

Artykuł 540.

W przypadkach jednak art. 509 528 529 531 i 536 objętych, zamiast zwyczajnéj kary pieniężnéj, kara aresztu policyjnego lub domowego do dni 6 lub cielesna kara do razów 12. miejsce mieć powinna.

Artykuł 541.

Oprócz kar wyżéj postanowionych,

zabrane będą rzeczy w następujących artykułach objęte iako to:

W art. 515 proch nad przepisaną ilość trzymany.

W art. 520 fajki do palenia tytoniu.

W art. 525 sztuczne ognie.

W art. 528 wagi lub miary fałszywe lub niecechowane.

W art. 530 artykuły żywności podług przepisów taxy niedoważające.

W art. 531 artykuły żywności zepsute.

W art. 532 sprzęty i książki do wrózenia i wykładania snów.

W art. 533. sprzęty lub karty do loteryi i grów zakazanych należące.

Artykuł 542.

Wszelkie takowe zabrane rzeczy i artykuły, gdy są zdatne do użytku,

na korzyść szpitalów obrócone, lub w przeciwnym razie zniszczone być mają.

Artykuł 543.

Ci którzy dopuszczają się kradzieży prostych wartości 30 złp. nieprzenoszących, choćby byli domownikami lub służącymi, karę aresztu publicznego do dni 8. lub karę cielesną w miarę okoliczności obciążających poniosą.

Artykuł 544.

Którzy dopuszczają się kradzieży w lasach wartości 30 złp. nieprzechodzących, ukarani będą aresztem policyjnym do dni 8. w miarę okoliczności obciążających, i w ciągu aresztu mają być zacięci robotą, obwarowanie, uprawę, lub korzyść lasów za cel mającą.

D Z I A Ł IV.

*O przewinieniach policyjnych ty-
czących się osób szczególnych.*

Artykuł 545.

Przewinienia policyjne co do bez-
pieczeństwa życia, zdrowia i dobrój
sławy popełniają ci:

Artykuł 546.

Którzy w rzekach, stawach, ie-
ziorach, nie zważając na miejsca przez
zwierzchność ku temu celowi wska-
zane, kąpią się; lub którzy zimą po-
mimo miejsc do tego przeznaczonych
w innych miejscach ślizgają się, lub
którzy nakoniec w czasie niebezpie-
czeństwem grożącym, na lód wstępo-
wać odważają się.

Artykuł 547.

Którzy bez upoważnienia szcze-
gólnego zwierzchności, arszennik lub

inne rodzaje trucizny sprzedawać się
poważają, chociażby przy takowój
sprzedaży wszelkie ostrożności pra-
wem przepisane zachowali.

Artykuł 548.

Wędruiący kramarze którzy po
domach z truciznami na szczury, my-
szy, muchy, owady, bez upoważnie-
nia od rządu chodzą i oneż sprzeda-
ją, chociażby wszelkie ostrożności
prawem przepisane zachowali.

Artykuł 549.

Aptekarze i kupcy do sprzedaży
trucizny upoważnieni, którzy prze-
pisów ostrożności względem takowój
sprzedaży należycie nie zachowują,
chociażby nawet żaden zły skutek nie
wyniknął.

Artykuł 550.

Ci którzy zakazaną, lub przez swój

kształt podeyrzaną broń robią lub naprawiają.

Artykuł 551.

Którzy broń nabitą w domu, podróży, lub gdziekolwiek nieostróżnie zostawiają.

Artykuł 552.

Którzy nie przekonawszy się czyli broń jest nabitą lub nie, przez lekkomyślność i swawolę ku drugim mierzą, lub kurek spuszczają, albo którzy z wiatruwek w miejscach przez ludzi zamieszkałych strzelają, chociażby ztąd żadna nie wynikła szkoda.

Artykuł 553.

Którzy mając z naturalnego lub przyiętego obowiązku staranność lub dozór nad dziećmi albo ludźmi niedołącznemi, w miejscach niebezpieczeństwem zagrażających, samych bez

nałężytego dozoru porzucają, chociażby żaden ztąd zły skutek nie wyniknął.

Artykuł 554.

Ci którzy zaniedbują stawiania znaków ostrzeżeń przy fabrykach, budowli mostów, grobli, lub innych iakich reparacyach, chociażby żaden zły skutek nie wyniknął.

Artykuł 555.

Właściciele lub dozorczy domów albo innych budowli zawaleniem się zagrażających, którzy w sztuce biegłego wezwać i jego opinii wcześniej w téj mierze zasięgnąć zaniedbują.

Artykuł 556.

Budowniczy lub inni zarządzający postawieniem budowy, rusztowania lub podparcia domów, którzy tak nie dbale i nieumiejętnie postępują, iż

budowa, rusztowanie lub podparcie upada, chociażby ztąd żaden zły skutek nie wyniknął.

Artykuł 557.

Którzy w miastach lub w miejscach, gdzie są na to przepisy do świeżo wystawionych domów, lub sklepów bez poprzedniczej rewizyi i zezwolenia przyzwoitej zwierzchności wprowadzają się, lub mieszkania w takowych domach w naieum wypuszczają.

Artykuł 558.

Którzy będąc obowiązani do naprawy dróg, mostów, grobel, i t. p. w miejscach niebezpieczeństwem lub uszkodzeniem zagrażających, takowey naprawy zaniedbują.

Artykuł 559.

Którzy dostrzegłszy na ludziach

u siebie przemieszkujących poznaki mocnego pomieszania zmysłów, lekarzom lub w braku takowych zwierzchności miejscowey natychmiast o tém nie donosząc, lub takowych ludzi bez należytego dozoru wolno wypuszczają.

Artykuł 560.

Którzy dostrzegłszy na psach lub innych zwierzętach znaków wścieklizny, w celu zapobieżenia złemu, zwierzchności miejscowey wcześniej o tém donieść zaniedbują.

Artykuł 561.

Którzy bez zezwolenia zwierzchności dzikie i z natury swęj szkódlive zwierzęta trzymają.

Artykuł 562.

Którzy złośliwe domowe zwierzęta przeciw ludziom drażnią i pod-

szczuwaia, lub których właściciele albo domowi nie powściągną w ten-
czas gdy kogo napastuią, chociażby
żadnéj nie wyrządziły szkody.

Artykuł 563.

Którzy sprzedaia bądź surowe,
bądź do pokarmu przygotowane mię-
siwa z bydła nieobeyrzanych podług
przepisów.

Artykuł 564.

Którzy szkodliwe grzyby, niedoy-
rzałe owoce i niezdrowe pokarmy
sprzedawać się poważa.

Artykuł 565.

Winiarze lub szynkarze, którzy
dla niegodziwego zysku trunki do
szynku przeznaczone wodą mieszaia,
lub innym sposobem chociaż zdrowiu
nieszkodliwym fałszuią.

Artykuł 566.

Którzy rzucaia kamieniami lub

czém inném twardém, albo też pluga-
stwem na domy zabudowane, na cu-
dze zamknięcia, do okien, lub na
miejsca przez ludzi uczęszczane.

Artykuł 567.

Którzy nocną porą na ulicach,
placach i przechodach publicznych
powozy iakiegokolwiek rodzaju, tu-
dzież drzewo budownicze lub opał-
we, albo inne materyały do budowy
potrzebne, iako też: towary w fasach,
pakach, i inne podobne rzeczy bez
wystawienia znaku zapaloną latarnią
oświeconego zostawuią, przez co prze-
chodzący łatwo uszkodzeni byđz mogą.

Artykuł 568.

Którzy okiennic w dolnych mieszka-
niach nie przytwierdzaia, lub rapt-
owném odpychaniem gwałtownie otwie-
raia, albo którzy przy oknach piętro-
wych takowe zewnątrz zawieszaia.

Artykuł 569.

Którzy otwory piwnic z ulicy niezamknięte zostawiają.

Artykuł 570.

Którzy przy ulicach pod oknami, balkonami lub w innych podobnych miejscach w swych mieszkaniach cokolwiek zawieszają, lub wystawiają, bez zapewnienia dostatecznego od upadnięcia.

Artykuł 571.

Którzy w miejscach przez ludzi uczęszczanych wystawiają rzeczy, których wyziewy zdrowiu ludzkiemu są szkodliwe.

Artykuł 572.

Którzy z okien, balkonów, lub z innych miejsc z góry na ulicę lub na miejsca przechodów publicznych co wyrzucają lub wylewają.

Artykuł 573.

Którzy na ulicach wyrzucaniem

śmieci, wylewaniem, lub innemi sposobami nieochędnostwo rządzą, i ci co takowego z przed swoich domów natychmiast nie sprzątają, lub uprzątnąć nie każą.

Artykuł 574.

Którzy w studnie, sadzawki, żródła których wody do napoiu lub warzenia są przeznaczone, zdechłe zwierzęta, lub co takowego wrzucają, przez co woda nieczystą i niezdrową stać się może.

Artykuł 575.

Którzy w miastach lub miejscach przez ludzi zamieszkałych i uczęszczanych powozami lub konno prędko i nieuważnie jeżdżą, i ci co za pręgiem lub kono na miejsca dla ludzi pieszych przeznaczone wieżdzą.

Artykuł 576.

Którzy w miejscach przez ludzi

uczęszczanych rozpuszczają konie lub zwierzęta zaprzężne.

Artykuł 577.

Naymniejsi powozy, którzy do powożenia dają ludzi w jeźdzeniu nie-
doświadczonych i niezdatnych.

Artykuł 578.

Stangreci, woźnice, lub inni powożący, którzy zaprzężone powozy bez żadnego dozoru porzucają.

Artykuł 579.

Stangreci, woźnice, lub inni powożący, którzy przestępują przepisy względem trzymania się po iedną stronę ulic, tudzież wczesnego usuwania się za zbliżeniem się do nich drugiego powozu i zostawienia temuż wolnej połowy ulicy, drogi publicznej, grobli, i t. p.

Artykuł 580.

Przewoźnicy na rzekach, lub jeziorach, którzy podczas przewożenia ludzi

ludzi będą piiani, lub którzy statki przeładują.

Artykuł 581.

Ci którzy obelg czynnych lub słownych po karczmach, szynkowniach, i tym podobnych miejscach dopuszczają się.

Artykuł 582.

Którzy odmawiają bez narażenia się na własne niebezpieczeństwo pomocy o którą są wzywani w przypadkach zalewu wody, pożaru w innych klęskach, albo w niebezpieczeństwach życia.

Artykuł 583.

Wszelkie w niniejszym dziale wyszczególnione przewinienia policyjne pociągają za sobą karę pieniężną aż do zł. 40.

Artykuł 584.

W przypadkach iednak art. 445.

546 550 560 564 572 576 578 i 579 obiętych, zamiast zwyczajnéj kary pieniężnéj, kara aresztu publicznego do dni 8 lub kara cielesna do razy 16 miejsce mieć powinna.

Artykuł 585.

Oprócz kar wyżéj wyrażonych, zabrane będą rzeczy wszystkim w następujących artykułach obięte, iako to:

W art. 547 548 wszelkie trucizny, które albo zniszczone, lub też aptekom szpitalnym do użytku oddane być mają.

W art. 550 broń zakazana lub podeyrzana, która natychmiast zniszczoną być powinna.

W art. 564 Grzyby szkodliwe lub niedoyrzałe owoce, które natychmiast zniszczone być powinny.

Artykuł 586

Ci którzy odebrać sobie życie usi-

łowali, pod dozór policyi oddani być mają, w celu zabezpieczenia ich osoby, i oświecenia w zasadach Religijnych.

Artykuł 587.

Samobójcom odmówione będą obchody i pomniki, któremi zgon innych ludzi zwykł być uczczony.

Artykuł 588.

Wszelkie przewinienia policyjne niniejszą księgą prawa w szczególności nieobięte, mają być stósownie do swéj natury za należące do jednego z trzech działów księgi niniejszéj uznane, i podług kar tamże postanowionych skarcone.

Po rozważeniu niniejszéj Uchwały, i po nadaniu iéy mocy prawa, przez Sankeyą Naszą Królewską, stósownie do artykułu 150. Statutu Organicznego o reprezentacyi Narodowéj, zalecamy i rozkazujemy, aby

toż prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, umieszczone było w Dzienniku Praw, i przesłane do Senatu, Rady Stanu, Kommissyów Rządowych, i wszystkich Władz krajowych, w szczególności zaś zalecamy Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, prawo niniejsze iako mające wszelką moc obowiązującą, ogłosić.

Dan w Warszawie d. $\frac{14}{26}$ Kwietnia 1818.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla

(L. S.) Minister Sekretarz Stanu

(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu

(podpisano) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu General Brygady

(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Minister Sprawiedliwości

W. Sobolewski.

Sekretarz Jeneralny

J. H a n k i e w i c z.

Dzień ogłoszenia dnia 20. Lipca 1818 roku.

DZIENNIK PRAW

N^{ro} 21.

T o m P i ą t y.

z Bożéy Łaski
M y A L E X A N D E R I.
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski
etc. etc. etc.

*Wszem w obéc i każdemu komu o tém
 wiedzieć należy, a mianowicie Obywate-
 lom Królestwa Naszego Polskiego, wiadomo
 czyniemy, iż Izba Senatorska i Izba Posel-
 ska, stosownie do przedstawionego w Imie-
 niu Naszém projektu, i po wysłuchaniu
 Mowców Rady Stanu, i Kommissyów Sey-
 mowych, uchwały co następuje:*

Prawo o ustaleniu własności
 dóbr nieruchomych, o przywi-
 lejach i hypotekach w mieysce
 tytułu XVIII. księgi III. kode-
 xu cywilnego.

D Z I A Ł I.
Urządzenia ogólne.

O D D Z I A Ł I.
O tytułach.

Artykuł 1.

Wszelkie czynności między żyjącemi,
 których skutkiem ma być przeniesienie

własności dóbr nieruchomości (art. 5),
 ścieśnienie (art. 6.), obciążenie (art. 7.),
 uwolnienie od obciążeń (art. 9), téż
 własności; wszelkie podobne czynności któ-
 re się ściągają do praw hipotekowanych
 (art. 8. 9) zawieraniem będą w kancellari-
 i właściwy dobrom nieruchomości przez
 strony osobiście, lub przez pełnomocników
 do tego szczególnie i urzędownie umoco-
 wanych.

Artykuł 2.

Wolno jest czynności w artykule po-
 przedzającym wymienione zawierać w kan-
 cellarii niewłaściwy dobrom, a nawet za
 granicą; byleby w ostatnim razie podług
 formy urzędowej kraju zagranicznego za-
 wieraniem, a następnie ich wyciągi do-
 statecznie sprawdzonemi były. Czynności
 zawierane w kancellarii niewłaściwy,
 lub za granicą, powinny być złożo-
 ne w kancellarii właściwy dobrom,

dla uzyskania skutku w art. 11 i 12 opi-
 sanego. Strony interessowane składające
 się, obowiązane są stanąć osobiście, lub
 przez pełnomocników urzędownie i szcze-
 gólnie do téj czynności umocowanych.

Artykuł 3.

Czynności zawarte nie podług przepi-
 sów art. 1 i 2 choćby były zawieraniem
 na piśmie, nie mogą być wciągnięte do
 ksiąg hipotecznych.

Artykuł 4.

Względem innych tytułów, prawo obe-
 cne co do formy żadnej nie czyni zmia-
 ny w przepisach dotąd obowiązującego
 kodexu; co zaś do iawności (publicité),
 przepisy poniższe stosują się do wszystkich
 tytułów, z wyłączeniem jedynie przywile-
 iów (art. 40, 42) i niektórych służebności
 (art. 45.)

O D D Z I A Ł II.

O księgach hipotecznych.

Artykuł 5.

Prawo rozporządzenia własnością dóbr nieruchomych zyskuje się przez wciągnięcie tytułu nabycia do ksiąg hipotecznych.

Artykuł 6.

Scieśnienie własności dóbr nieruchomości (art. 43.), szczególne ciężary wieczyste (art. 44), służebności gruntowe (art. 45), powinny być iawnymi przez wciągnięcie tytułu do ksiąg hipotecznych.

Artykuł 7.

Wszelkie obciążenia własności dóbr nieruchomości (dział V.) powinny być iawnymi przez wciągnięcie tytułu do ksiąg hipotecznych, wyjąwszy przywileje (art. 40. 42.)

Artykuł 8.

Prawa hipotekowane (art. 7.) takie, względem których służy wierzycielowi władza rozporządzania, powinny być tą samą formą przelewaniem i obciążaniem, iak same nieruchomości. Każdy czyn tego rodzaju powinien być iawnym przez wciągnięcie tytułu do ksiąg hipotecznych.

Artykuł 9.

Uwolnienie dóbr nieruchomości i praw hipotekowanych od obowiązków którym ulegają (art. 6. 7. 8), powinno być iawnym przez wykreślenie wpisu z ksiąg hipotecznych.

Artykuł 10.

Ktoby sądził mieć iakie z wymienionych w art. 5. 6. 7. 8 praw, które dopiero w drodze sądowej wykazaniem być mogą, mocen jest zabezpieczyć sobie ich

skutek przez uczynienie ostrzeżenia w księgach hipotecznych, podług przepisów art. 137.

Toż samo stosuje się do uwolnień, których wymaga dłużnik od wierzyciela (art. 9) w drodze sądowej, (art. 34, 61, 62, 64, 65, 120, 132, do 140, 153.)

Artykuł 11.

Wszelkie tytuły (art. 1, 2, 4.), które wciągnięte, do ksiąg hipotecznych stanowią prawo rzeczowe (jus reale), dopóki nie zostały wciągnięte są tylko prawami osobistymi (jus personale).

Artykuł 12.

Pierwszeństwo prawa rzeczowego zależy od pierwszeństwa wpisu. Pomiedzy wpisami dnia iednego, porządek numerów stanowić będzie pierwszeństwo. Gdyby razem kilka dokumentów poda-

nych było do wpisu, dokument pod datą wcześniejszą powinien być pierwéy wciągniętym, gdyby zaś data ich była wspólna, będzie dla nich i pierwszeństwo wspólne. Pisarz aktowy lub Regent obowiązani są, wydać stronom gdy tego żądają będą zaświadczenie względem numeru pod jakim z kolei akt w księdze hipotecznej zapisanym będzie.

Artykuł 13.

Nie są objęte przepisem (art. 12) zgłoszenia się interessowanych przepisane artykułami od (art. 125—132). Gdyby się iednak zgłosił wierzyciel mający tytuł od osoby po której otworzył się spadek, pierwszeństwo liczyć się będzie od dnia podania tytułu do ksiąg hipotecznych, skoro ten tytuł był sporządzony w sposób przepisany dla czynności hipotecznych i skoro w nim hipoteka zapisana została.

Artykuł 14.

Księgi hipoteczne składać się będą z trzech części:

- a. z księgi umów wieczystych.
- b. z zbioru dokumentów składanych do księgi wieczystej.
- c. z wykazu hipotecznego.

Artykuł 15.

Księga umów wieczystych przeznaczoną jest:

- a. do zapisania transakcji hipotecznych w kancelaryi właściwy dobrom zawieranych.
- b. do zapisania wniosku i oświadczenia stron żądających wpisu, z powodu transakcji w kancelaryi niewłaściwy dobrom bądź za granicą zawartych; albo żądających wpisu z powodu zapadłego wyroku, lub z powodu innych tytułów.

Początkowe stronnice księgi umów wieczystych, przeznaczone są do wykazu hipotecznego.

Księga umów wieczystych będzie oprawną, każda jej stronnica będzie oznaczona liczbą, wypisaną literami, a przy końcu umieszczone być ma zaświadczenie z wielu stronnic się składa.

Każda majątność ziemską, będzie miała oddzielną księgę, choćby się składała z różnych części do różnych właścicieli należących, byleby te części w jednym Obwodzie położone były, i majątność pod iednym imieniem składały, które to iednak części w wykazie hipotecznym odznaczone będą podług alfabetu.

Gdyby się zaś majątność składała z różnych posiadłości do iednego właściciela należących, i pod ogólnym imieniem nabywanych i obciążanych, wtenczas dla wszystkich razem może być iedna księ-

ga, choćby która z przyległości położoną była za obrębem kancelaryi właściwéj posiadłości głównej.

W przypadku dopiero rozdzielania takowéj majątności, utworzoną będzie później dla każdéj nieruchomości oddzielnéj osobna księga. Po miastach pierwszego i drugiego rzędu, każdy znaczniejszy dom, będzie miał osobną księgę, mniejsze domy razem biorąc mogą być podług uznania Kommissyi Hypotecznój połączone w iedną księgę, lecz w wykazie hypotecznym odłączyć je należy liczbami.

Artykuł 16.

Zbiór takowych dokumentów składanych przy zawieraniu umów w miejscu, stanowić będzie drugą część księgi hypotecznój. Na każdym dokumencie powinny być położone oznaki przez osoby składające je, i przez Pisarza aktowego. Ty-

le będzie oddzielných zbiorów, ile będzie oddzielných ksiąg umów wieczystých.

Artykuł 17.

Osnowa iednéj umowy lub dokumentu, może w osobie zawierać zobowiązania dwoiakié: iedne, które obowiązują osobę tylko, drugie które się stosują do gruntu i praw hypotekowanych. Treść zobowiązań drugiego rodzaju, powinna być wniesioną do wykazu hypotecznego, którego przeznaczeniem jest, aby mieć skrócony obraz wszelkich zdarzeń, które się ściągają do gruntu i praw hypotekowanych każdéj nieruchomości, aby oraz każdy zawierający czynność uwolnionym był od czytania całej osnowy umów i dokumentów, roztrząsania iakie zobowiązania mogą się rozciągać do osoby tylko, a iakie do gruntu, lub praw hypotekowanych.

Artykuł 18.

Przy zawieraniu umów, strony ułożyć się powinny o treść ich iaka ma być wciągniętą do wykazu hipotecznego. Gdy z jednostronnego żądania, na mocy przepisów prawa wpis do ksiąg hipotecznych uczynionym być powinien, żądający wpisu, także obowiązany jest podać treść, iaka ma być umieszczoną w wykazie hipotecznym.

Artykuł 19.

Gdyby treść przez strony ułożona, mniej w sobie obejmowała niż umowa lub iey szczególny warunek albo warunki, gdyby treść którego warunku całkiem opuszczoną została, nie mogą wprawdzie takowe pomyłki żadney korzyści ani szkody przynieść stronom zawierającym umowę, ale względem każdego trzeciego który się spuścił na rzetelność i wiarę wyka-

zu hipotecznego, stanowić tylko będzie sama osnowa wykazu hipotecznego.

Pisarz Aktowy lub Regent przyymuiący akt, obowiązany jest z urzędu oświecić stronę o przepisach poprzedzającego i obecnego artykułu, oraz zaproponować im treść iaka w krótkości i dostatecznie wyraża wszystko co się w istocie ściąga do gruntu lub praw hipotekowanych.

Artykuł 20.

Wszelkie czynności i żądania stron przyjęte przez Pisarza lub Regenta aktowego, roztrząsanemi będą przez zwierzchność hipoteczną, której obowiązkiem jest uważać czyli czynność nie sprzeciwia się prawom trzeciego wiadomym z ksiąg hipotecznych; czyli ułożona przez strony lub stronę treść mająca być wciągniętą do wykazu hipotecznego, nie obejmuje w sobie więcej nad osnowę umowy lub

dokumentu; czyli czynność tego iest rodzaju, że może sprawić zamierzony przez stronę skutek, czyli nie uchybiono przepisom prawa na których polega ważność czynu lub istota hipotek. Dopiero przez uznanie zwierzchności, iż akt nie podlega powyższemu zarzutom, przybiera takowy akt znamię wiary publiczney, względem każdego trzeciego mającego czynność z właścicielem gruntu, lub prawa hipotekowanego (art. 30, 32, 53, 55, 60, 61, 131, 161.)

Artykuł 21.

Nie może odnosić korzyści z aktu zatwierdzonego zawierający tenże akt w złej wierze.

Samo uznanie zwierzchności hipotecznej iż akt żadnym nie podlega zarzutom inaczey zatwierdzeniem zwane, będąc tylko rękoymią wiary publiczney względem trzecich osób, nie nadaie aktowi większey mocy w stosunkach między samemi stronami

które

które go zawierały. (art. 33. 34. 61. 62. 65. 120. 132. do 140. 153.)

Artykuł 22.

Gdy akt przez zwierzchność hipoteczną zatwierdzonym będzie; ułożona przez strony lub stronę treść umowy lub dokumentu, do wykazu hipotecznego wciągnięta, i wzmianka o zatwierdzeniu uczyniona będzie w wykazie hipotecznym.

Artykuł 23.

Pisarz aktowy lub Regent przyjmując umowy, oświadczenia, i żądania stron, obowiązany iest z odwołaniem się do liczby aktu i stronnicy księgi wieczystey, zapisać w wykazie hipotecznym, iż się zastrzega miejsce dla umieszczenia treści takowego aktu i iego szczególnych warunków, gdy takowe mają bydź do wykazu hipotecznego wpisane.

Artykuł 24.

Księgi hipoteczne są oryginałem, nie wyłączając nawet dokumentów do księgi wieczystej składanych, które co do skutku hipotecznego uważają się, jako oryginały. Ekstrakty z ksiąg hipotecznych są tylko kopiami wierzytelnymi, których предаwać, przelewać, obciążać nie wolno; lecz nabycie iakiego bądź rodzaju, którego celem jest aby uzyskać prawo rzeczowe, powinno być iawnem przez wpisanie tytułu do ksiąg hipotecznych.

Artykuł 25.

Strony mogą między sobą skutek czynności uczynić zawisłym od zatwierdzenia zwierzchności hipotecznej. Gdyby taki warunek umówionym nie był, a zwierzchność żądała dodatkowych objaśnień, lub uskutecznienia iakiej czynności; albo uznała, iż czynność całkowicie ostać

się nie może, zostawia się stronie, której obowiązkiem jest starać się o utrzymanie aktu w swęj mocy rok czasu do wykonania żądań zwierzchności, lub uzyskania pomyślniejszej rezolucyi przez odwołanie się do Sądu Appellacyjnego.

Po bezskutecznem upłynieniu wspomnionego czasu, który od dnia wręczenia rezolucyi zwierzchności hipotecznej liczonym być ma, czynność w swęj mocy wstrzymana, uważaną będzie za niedoszłą.

Artykuł 26.

Do wykonania zobowiązań które uzyskały znamię wiary publicznej (art. 20.) może być dłużnik zagnalonym bez wyroku przez exekucją.

Artykuł 27.

Każdy zawierający czynność w kancelaryi, lub żądający wpisu, obowiązany

jest obrać sobie zamieszkanie w kraiu. Wolno jest odmienić zamieszkanie obrane, z obowiązkiem wybrania i wskazania innego w kraiu. Wszelkie wręczenia ściągające się do praw i obowiązków do księgi hipotecznój wniesionych, dziać się będą w témże obraném zamieszkaniu.

Artykuł 28.

Każdemu właścicielowi nieruchomości, każdemu mającemu zabezpieczone iakie prawo na teyże nieruchomości i tym co od nich uzyskali pozwolenie, wolno jest przeyrzeć w każdym czasie właściwą księgę. Inym w ten czas tylko przez Pisarza aktowego, lub w przypadku odmówienia, przez Prezesa Sądu Ziemskiego, dozwoloném będzie iey przeyrzenie, gdy Prezesowi lub Pisarzowi udowodnią potrzebę oświecenia się z księgi.

Co się rzekło o przeyrzeniu stosuje się

oraz do żądania wypisu. Przeglądanie nie może nastąpić iak tylko w obliczu Pisarza lub Regenta, którzy odpowiedzialnymi są za całość i nietykalność aktów w księgach zawartych.

O D D Z I A Ł III.

O magistraturach hipotecznych, ich organizacyi i postępowaniu w rzeczach hipotecznych.

Artykuł 29.

Nim prawo ninieysze przyidzie do wykonania, w czasie dla każdego Woiewództwa oznaczonym, poprzedzić ie powinna czynność pierwiastkowego zaprowadzenia, a to w myśl artykułów od 145. do 162.

Czynność ta powierzona będzie podług przepisu w tychże artykułach zawartego

oddzielnéy Kommissyi, która to Kommissya składać się ma z iednego Sędziego Apellacyinego, z iednego Sędziego właściwego Sądu Ziemskiego i iednego Członka przez Radę Woiewódzką wybranego, bądź z iéy grona bądź innego. Wspomnionéy Kommissyi przydanemi będą w pomoc Pisarz i potrzebna liczba Regentów.

Kommissarze, Pisarz i Regenci trudnić się będą przyjmowaniem aktów; co się zaś dotyczy ich zatwierdzenia tam gdzie to już nie nastąpiło pod powagą dawnego prawa, takowe zatwierdzanie przepisuiącego, w tym względzie sami Kommissarze w komplecie trzech stanowić będą zwierzchność hipoteczną. Pisarzowi zaś służyć ma głos doradczy.

Po ukończeniu działań Kommissyi, zatwierdzenie aktów należyć będzie do wydziału właściwego Sądu Ziemskiego złożonego z Prezesa i Sędziego lub dwóch Sędziów

tegoż Sądu, z przybraniem pisarza kancelaryi ziemskiéy głos stanowczy mającego.

Kancellaryą zaś składać będą Pisarz i Regenci, którzy do pierwiastkowego zaprowadzenia użytymi byli. Od decyzyi Kommissyi i Wydziału Sądu Ziemskiego wolne iest odwołanie się do Sądu Apellacyinego.

Kommissya i Wydziały Sądu Ziemskiego roztrząsając i zatwierdzając akta do ksiąg wieczystych wpisane lub podawane roztrząsają i zatwierdzają ie choćby żadnego sporu nie było, aby im nadać znamie wiary publicznéy; rozwiązanie zaś istotnych sporów należyć będzie do drogi sądowéy. Pisarz i Regenci stawieć powinni kaucye na własnym majątku ubezpieczone lub w gotowiznie. Urząd ich iest dożywotni. Obranemi będą przez Rady Woiewódzkie z kandydatów którzy okażą zaświadczenie od Kommissyi Rządowéy

Sprawiedliwości, iż posiadają zdolność do piastowania obowiązków pisarza lub regenta wedle istnących prawideł.

W duchu powyższych zasad przepisany będzie przez Rząd sposób postępowania w rzeczach hipotecznych i organizacya magistratur hipotecznych.

D Z I A Ł II.

O ustaleniu własności dóbr nieruchomości.

Artykuł 30.

Po uznaniu zwierzchności hipotecznej, iż tytuł nabywcy żadnemu niepodlega zarzutowi; po zapisaniu treści tytułu do wykazu hipotecznego, tenże nabywca uważany jest w czynnościach z trzecim o dobra nieruchome zawieranych, za istotnego właściciela.

Artykuł 31.

Zawierający czynność z takowym właścicielem, zastanionym jest od wszelkich poszukiwań tego, lub mającego od niego zlewek, który sądząc mieć lepsze prawo do własności, nie postarał się o wpisanie swego prawa własności do ksiąg hipotecznych.

Artykuł 32.

Zastrzega się wszakże niewpisanemu właścicielowi prawo dochodzenia straty ztąd wynikającej, na osobie uznanego właściciela podług przepisów prawa.

Artykuł 33.

Gdyby jednak zawierający czynność o dobra z właścicielem uznanym, wiedział iż ten nie jest prawdziwym właścicielem, nie może nabywać żadnego prawa z szkodą prawdziwego właściciela.

Artykuł 34.

Toż samo się rozumie, gdy prawo właściciela wpisanego jest wątpliwem, i wątpliwość ta stała się jawną przez wpisanie do ksiąg hipotecznych.

Artykuł 35.

Gdyby różne osoby przed zwierzchnością hipoteczną popisywały się ważnym tytułem do własności dóbr nieruchomości, pierwszeństwo służy téj, która uzyskała tytuł od uznanego w księgach hipotecznych właściciela.

Artykuł 36.

Jeżeli ich tytuł pochodzi wspólnie od właściciela do ksiąg hipotecznych wpisanego i uznanego, pierwszeństwo służy nabywcy którego tytuł pierwéj wciągnięty został do ksiąg hipotecznych. Gdyby zaś żadnego nabywcy tytuł jeszcze wciągnię-

tym nie został, tytuł pod wcześniejszą datą będzie miał pierwszeństwo.

Artykuł 37.

Każdy któryby przenosząc własność dóbr nieruchomości zezwolił, aby nabywca był do ksiąg publicznych, iako właściciel bez ograniczenia zapisanym, nie będzie mocen znosić skarg, przeciw trzeciemu, który nabył dziedzictwo tychże dóbr od zapisanego do ksiąg hipotecznych właściciela o rozwiązanie kupna z powodu pokrzywdzenia (kod. artykuł 1074) lub innych skarg mogących naruszyć prawo własności, takowe ścieśnić, lub obciążyć.

Artykuł 38.

Przyłączenie i odrywanie przyległości, powinno być zapisanem w księdze hipotecznej dóbr głównych, od których odrywane, i do których przyłączone zostały.

Odrywanie nie może szkodzić wierzycielom, których summa lub prawo zabezpieczoném iest na całości.

Artykuł 39.

Wartość dóbr, iaka się okazuje z dokumentów, może być wciągnięta do wykazu hipotecznego. Zwiérzchność hipoteczna odpowiedzialną iest za rzetelność wpisu, ale nie za rzetelność wartości.

D Z I A Ł III.

O przywileiu na dobrach nieruchomych.

Artykuł 40.

Przywileiem na dobrach nieruchomych nazywają się takie należności, którym choć niewpisanym do ksiąg hipotecznych, służy pierwszeństwo przed wszelkimi

wpisanemi do ksiąg hipotecznych wierzytelnościami.

Artykuł 41.

Następujące należności są przywilejami obciążającymi dobra nieruchome.

1. Podatki wszelkiego rodzaju do Skarbu publicznego, które właściciel obowiązany iest ponieść z gruntu, biegnące i zaległe od lat dwóch.
2. Należności do kass mieyskich, Gminnych, Woiewódzkich i dla kościołów, i instytucyj publicznych i jeżeli te należności są przywiązane do gruntu, a przytém powszechne w całym kraju, Woiewództwie, Gminie lub okolicy w której położone są dobra; inne zaś które przywiązane są do szczególnych dóbr, powinny być wpisanemi do ksiąg hipotecznych (art. 44). Przywilej rozciąga się tylko do należności biegnących i zaległych od lat dwóch

3. Składki dla towarzystwa ogniowego tam, gdzie do nich ustawy Rządowe obowiązują, lub tam gdzie właściciel się dobrowolnie do nich obowiązwał biegnące i zaległe od lat dwóch.

4. Zastugi, ordynarya dla sług i czeladzi znaydujących się na gruncie, biegnące i zaległe, byleby pierwsze i drugie nieprzenosiły rocznéj należytości.

Artykuł 42.

Względem przywileiów na ruchomościach lub na szacunku dóbr nieruchomości, zbywającym po zaspokoieniu przywileiów w art. 41. wymienionych, i wierzycieli hipotekowanych, prawo obecne nie czyni żadnéj zmiany w przepisach dotąd obowiązującego kodexu.

D Z I A Ł IV.

O ścieśnieniu własności dóbr nieruchomości, o ciężarach wieczystych, i służebnościach.

Artykuł 43.

Pod wyrazem ścieśnienie własności dóbr nieruchomości, rozumieją się wszelkie ograniczenia, którym ulega właściciel w zarządzeniu dobrami, iako to: dzierżawa wieczysta, warunek odkupienia dóbr, prawo pierwszeństwa do kupna, dożywocie, zastawy; którym to zastawom dwoiste miejsce służy; iako długom miejsce pomiędzy hipotekami, iako umowom ograniczającym posiadanie właściciela, miejsce właściwéj rubryki.

Artykuł 44.

Pod wyrazem ciężary wieczyste, rozumieją się opłaty, daniny, lub obowiązki

stałe, polegając na szczególnych tytułach, które umieszczają się w księdze hypotecznój iako długi.

Artykuł 45.

Służebności pastwiska, i wrębu, powinny być zapisanemi w księdze hypotecznój dóbr którym służą, i w księdze hypotecznój dóbr które są niemi obciążone. Inne służebności gruntowe choć nie wpisane, nie tracą swęj mocy. Na przyszłość iednak powinno być zapisaniem w księgę hypoteczną, każde umorzenie dotąd istniejących służebności, lub ustanowienie nowych i tychże umorzenie, iakiegokolwiek rodzaju by te służebności były.

Artykuł 46.

Wyrażone w art. 43. 44. 45. ścieśnienie własności, obciążenia i służebności, któreby do ksiąg hypotecznych wniesionemi

nemi zostały przeciw właścicielowi w tychże księgach uznanemu i zapisanemu, nie mogą być wzruszanemi przez właściciela, który sądząc mieć lepsze prawo do własności, nie postarał się o wpisanie swego prawa własności do ksiąg hypotecznych, któremu zastrzega się tylko zwrot do osoby wpisanego właściciela (art. 32) podług przepisów prawa.

D Z I A Ł V. *O h y p o t e k a c h.*

Artykuł 47.

Hypoteka jest rzeczowe prawo na nieruchomościach, do których przywiązane jest zaspokoienie wpisanych lub uprzywilejowanych zobowiązań:

Hypoteka z natury swojej jest niepodzielna i utrzymuje się w całości na wszystkich nieruchomościach zobowiąza-

niu uległych, na każdéy z nich, i na wszelkiéy ich części.

Zawsze iest do nich przywiązana, w iakiejkolwiek ręce one przechodzą.

Artykuł 48.

Hypoteka ma miejsce tylko, podług form ustanowionych prawem, i w przypadkach prawem przewidzianych.

Artykuł 49.

Hypoteka iest albo prawna, albo sądowa, albo umowna.

Artykuł 50.

Hypoteka prawna z prawa wypływa.

Hypoteka sądowa, wypływa z wyroku.

Hypoteka umowna, wypływa z umów i formy zewnętrznej w aktach i kontraktach.

Artykuł 51.

Żadna hypoteka, ani prawna, ani umo-

wna, ani sądowa, nie iest wyiętą od obowiązku zapisania iéy w księgach hypotecznych (artykuł 11). Pierwszość pomiędzy wierzytelnościami zyskuie hypoteka od uczynionego wpisu (art. 12.)

Artykuł 52.

Przedmiotem hypoteki byđź mają:

1. Dobra nieruchome (kod. księg. II. tyt. I. dział I.) które są własnością prywatnych i obciążaniu podlegają.
2. Prawa i kapitały hypotekowane téy saméy istoty.

Artykuł 53.

Prawo, które ma byđź wciągnięte do ksiąg hypotecznych, służyć powinno wierzycielowi przeciw uznanemu właścicielowi.

Artykuł 54.

Niewpisany do ksiąg hypotecznych wła-

ściciel, nie może wzruszać praw zahypotekowanych przeciw uznanemu właścicielowi; pierwszemu służy tylko prawo poszukiwania strat na osobie drugiego.

Artykuł 55.

Przepisy poprzedzających dwóch artykułów stosują się oraz do zlewku, i obciążeń praw hypotekowanych.

Artykuł 56.

Ktoby nabył prawa hypotekowanego przez zlewec, ktoby nabył iakie zabezpieczenie na témże prawie, bez wpisania tytułów do księgi hypotecznej, sam sobie przypisze straty, iakieby wyniknąć mogły przez powtórne zarządzenie tymże prawem, i wpisanie tytułów późniejszego nabywcy biorącego przed nim pierwszeństwo albo przez umorzenie, i wykreślenie prawa z ksiąg hypotecznych (art. 11, 12.)

Artykuł 57.

Uwiedomienie właścicieli dóbr o zlewku, lub obciążeniu praw hypotekowanych, nie jest potrzebném. Dłużny właściciel chcący zaspokoić obowiązek hypotekowany z zupełném dla siebie zabezpieczeniem, przeyrzeć powinien księgę hypoteczną, z której oświeconym będzie o wszelkich zmianach. Co się iednak dotyczy procentu biegnącego i zaległego od kapitałów hypotekowanych, te opłacać będzie właściciel pierwiastkowemu wierzycielowi, dopóki mu wręczoném nie będzie uwiedomienie o zaszłéj zmianie.

Artykuł 58.

Wierzyciel mający późniejszy wpis, któremuby wierzyciel pierwéj zapisany ustąpił pierwszeństwa, postarać się powinien o wciągnięcie takowego aktu do ksiąg hypotecznych, inaczéj ustąpienie byłoby

tylko ważném przeciw ustępującemu i jego sukcesorom, ale nie przeciw trzecim nabywcom summy pierwéy zapisanéy, nie-maiącym wiadomości o ustąpieniu pierwszeństwa (art. 11, 12).

Artykuł 59.

Przez wciągnięcie należności do ksiąg hipotecznych, nie traci jeszcze dłużnik prawa czynienia zarzutu służącego mu z innéy strony przeciw iéy prawnéy mocy.

Artykuł 60.

Zarzut ten nie służy iédnak przeciw trzeciemu nabywcy téy należności, którego dłużnik o służącym mu zarzucie przed nabyciem nie uwiadomił.

Artykuł 61.

Chcąc sobie dłużnik zastrzedz wolność czynienia w każdym czasie zarzutu prze-

ciw każdemu nabywcy, obowiązany jest podać ostrzeżenie do ksiąg hipotecznych.

Artykuł 62.

Gdy poda ostrzeżenie w przeciągu 6. niedziel od dnia wciągnięcia należności do wykazu hipotecznego, zarzut czynionym być może, nawet i przeciw każdemu, który przed upłynieniem 6 niedziel wchodził w czynność z wierzycielem: późniey czynione ostrzeżenie, skutkować tylko może przeciw nabywcom późniejszyom od ostrzeżenia.

Artykuł 63.

Chcący nabywać prawa hipotekowanego, lub na niem opierać jakie bezpieczeństwo, powinien przetrzymać czas sześcioniedzielny wyżej opisany, i w ten czas dopiero z zupełną pewnością wchodzić mo-

że w czynność z wierzycielem, gdy nie wyczyta z ksiąg hipotecznych żadnego ostrzeżenia.

Artykuł 64.

Dłużnik, któremu by w kancelaryi wyliczoną została summa, nie może czynić zarzutu względem nieodebraney waluty. Gdyby zaś wierzyciel pierwszy żądał zeznania i wciągnięcia do ksiąg hipotecznych obligu, nim wyliczy pieniądze; podane przez dłużnika w przeciągu 6 niedziel ostrzeżenie, będzie miało ten skutek, iż wierzyciel udowodnić musi wypłatę. A zatém wierzyciel takowy na którego imię wygotowany został oblig bez wyliczenia pieniędzy, powinien od dłużnika prócz obligu uzyskać kwit z wyliczonéj summy.

Artykuł 65.

Dłużnik nie jest mocen trzeciéj osobie

nabywającéj prawa hipotekowanego, zarzucić iż dług został umorzonym przez potrącenie, skoro nie podał ostrzeżenia do ksiąg hipotecznych, chyba gdyby nabywca wiedział o umorzeniu długu przed nabyciem.

Toż samo rozumie się o nabywaniu summy pochodzącéj z szacunku dóbr, którą dłużnik chce zatrzymywać z powodu niewykonanych warunków kontraktu z strony przedaiącego.

Artykuł 66.

Zapewnienie że wartość dóbr nieruchomych wystarczy na zaspokoienie obowiązku hipotekowanego; nie jest przedmiotem uznania zwierzchności hipotecznej.

Artykuł 67.

Właścicielowi zarządzającemu swym majątkiem nieruchomym, służy wprawdzie

wolność zarządzenia przychodami dóbr nadal i pobierania ich z góry, przecież takowe zarządzenia, w niczem nadwierać nie mogą środków satysfakcyi w drodze wykucyi sądowey dla wierzycieli hypotekowanych tak co do kapitału iakoteż co do prowizyi.

Artykuł 68.

Kto zaciągnął dług na dobra nieruchomości, odpowiedzialnym jest nietylko z tych dóbr, ale i osobiście.

Kto nabywając dobra, przejął z niemi dług hypotekowany, odpowiedzialnym jest za takowy dług z tych tylko dóbr nieruchomości.

Artykuł 69.

Kontrakt mocą którego dłużny właściciel sprzedaje dobra za szacunek niewystarczający na zaspokojenie długów hypotekowanych, jest tylko ważnym, w sto-

sunkach między przedającym i kupującym, nienaruszając w niczem praw wierzycieli do nieruchomości sprzedanych.

Nabywca nie jest mocen znagłać wierzycieli, aby ci, albo w oznaczonym czasie żądali publiczney sprzedaży dla uzyskania wyższej ceny, rękując przytém za podniesienie iey o dziesiątą część wyżej, albo dobra za szacunek przez niego umówiony, w iego ręku zostawili: ale raczey wierzycielom zostawia się; kiedy, i iakich środków chcą użyć przeciw nabywcy dóbr nieruchomości obciążonych hypotekami.

Artykuł 70.

Wierzyciel którego kapitał przynoszący procenta, wpisanym został do ksiąg hypotecznych, ma prawo bydz umieszczonym co do procentów za dwa lata tylko, i za rok biegnący w tymże samym stopniu hypoteki, w iakim jest iego kapitał, a to nie-

szkodzi wpisom szczególnym, i jakie może czynić względem procentów nieocalonych pierwszym wpisem, które mieć będą pewność hipoteczną od daty rzeczonych wpisów.

Artykuł 71.

Jlekoć idzie o rękoymię sądową albo prawną, przyjętą będzie tylko rękoymia zapisana na dobrach nieruchomych, lub kapitałach hipotekowanych, i do ksiąg hipotecznych wniesiona.

O D D Z I A Ł I.

O hipotekach prawnych.

Artykuł 72.

Hypoteka prawna służy mężątkom na majątku nieruchomym (art. 52. Nro 1. 2.) ich mężów, małoletnim i bezwłasnowolnym na majątku ich opiekunów; służy także Rządowi czyli własności publicznej,

gminom, i instytutom publicznym na majątku nieruchomym poborców i rządców odpowiedzialnych.

Hypoteki prawne powinny bydź bez zezwolenia nawet dłużnika do ksiąg hipotecznych przyjęte.

Artykuł 73.

Skutek hypoteki prawnej zależy od wpisania wierzytelności do ksiąg hipotecznych. Gdyby majątek terażniejszy nie był wystarczającym na ię zabezpieczenie, może wierzyciel ią zapisać na majątku późnię uzyskanym.

Artykuł 74.

Przepisy kodexu cywilnego względem stosunków majątkowych między małżonkami, będą nadal obowiązywały z następującym ograniczeniem.

Artykuł 75.

Jeżeli przez umowy małżeńskie nie iest

postanowiono, iż małżonkowie zostawać będą w wspólności majątku, stosunki ich majątkowe uważanemi będą podług przepisów Działu III. Tytułu V. Księgi III. kodexu o *rzędzie posagowym*, w czymby te przez obecne prawo zmienionemi nie były, lub w czymby dotąd trwające i teraz postanowione przepisy, przez umowy małżeńskie nie doznały zmian.

Artykuł 76.

Majątek żony bądź ruchomy bądź nieruchomy posiadany w czasie zawarcia małżeństwa, uważanym jest jako posag, wyiawszy to wszystko, coby przez umowy oddanem zostało do rozporządzenia wyłącznego żony.

Artykuł 77.

Wszystko co w czasie małżeństwa przybywa żonie przez spadek, darowiznę, lub losem, policzonem będzie do dóbr posago-

wych, chyba gdyby czyniący ostateczne woli rozporządzenie, lub darowiznę między żyjącymi, względem majątku przez niego udzielonego inaczej postanowił.

Artykuł 78.

Przez testament może żona w całości lub w części zapisać majątek posagowy mężowi, a nawet obcemu, o ile zapis takowy nie iest ograniczony prawem.

Może oraz majątkiem swoim posagowym rozporządzać żona, przez tranzakcye między żyjącymi bez ograniczenia, skoro aktowi assistuią mąż i oyciec, albo gdyby oyciec nie żył, lub nie mógł być przytomnym, ieden z najbliższych krewnych, to iest dziad; stryy, wuy, brat rodzeni żony.

Gdyby zaś żona zawierała tranzakcyę z mężem, w tenczas sporządzoną być ma w assistencyi oycy, albo gdyby oyciec

nie żył, lub nie mógł być przytomnym w assystencyi dwóch krewnych wyżej wyrażonych. W braku dopiero wspomnianych krewnych żony, transakcja poddana jest ograniczeniom w następujących artykułach wyrażonym.

Artykuł 79.

Żona może za upoważnieniem od męża, albo gdyby ten nie zezwalał za pozwoleniem Sądu, uczynić udział z dóbr nieruchomych posagowych dziecku lub dzieciom któreby miała z poprzedzającego małżeństwa; lecz jeżeli ma tylko upoważnienie od Sądu, zachować powinna użytkowanie mężowi, bez uszczerbku iednak alimentów należących się dziecku lub dzieciom.

Artykuł 80.

Żona może także za upoważnieniem od męża uczynić udział dóbr nieruchomych

mych posagowych wspólnym dziecku lub dzieciom.

Artykuł 81.

Dobra nieruchome posagowe mogą być jeszcze za pozwoleniem Sądu i za poprzędnieniem urzędowém oszacowaniem sprzedane:

- a) Dla wydobycia z aresztu męża lub żony.
- b) Dla zapłacenia długów żony, gdy te mają datę poprzedzającą kontrakt małżeński, albo dla zapłacenia długów tych osób, z których majątku był ustanowiony posag, gdy te długi mają datę poprzedzającą ustanowienie posagu.
- c) Dla zapłacenia długów które są przywiązane do successyi na żonę spadłéy.
- d) Dla zrobienia wielkich popraw koniecznych, aby ocalić dobra nieruchome posagowe.

e. Gdy nieruchomość znajduje się w niepodzielności z trzeciemi, a nie może być w naturze podzieloną.

We wszystkich tych przypadkach powyższa wartość z przedaży nad uznane potrzeby, zostanie posagowa i iako taka obroconą będzie na korzyść żony.

Artykuł 82.

Nieruchomość posagowa zamieniona być może przez obojga małżonków za inną nieruchomość téż saméj wartości, przynajmniej co do czterech z pięciu części; gdy użyteczność téj zamiany dowiedziona będzie, i Sąd do takowéj zamiany małżonków, po oszacowaniu przez biegłych których wyznaczy, urzędownie upoważni.

W tym przypadku nieruchomość przyięta w zamianę będzie posagową.

Równie pozostałość wartości gdy iaa będzie, uważaną jest iako posagowa

i obroconą być powinna na korzyść żony.

Artykuł 83.

Dobra nieruchome posagowe żony nie mogą być obciążane, ani przez męża ani przez żonę, ani przez oboje razem, wyjąwszy następujące przypadki:

a. Żona za pozwoleniem męża może zaciągnąć dług, aby uczynić udział majątku dziecku lub dzieciom wspólnym, lub tym któreby miała z poprzedzającego małżeństwa.

b. Żona za pozwoleniem Sądu może zaciągnąć dług na opędzenie potrzeb wymienionych w art. 81. pod literami a, b, c, d.

Artykuł 84.

Kapitały które są zapisane na imię żony lub iéy spadkodawcy, albo czyniące

go dla nię dorowiznę, nie mogą być ściągane, przelewane, lub alienowane w inny sposób, ani obciążane przez męża, żonę, lub oboje razem, wyjąwszy przypadki w artykule poprzedzającym pod literami *a. b.* wymienione. Prócz tych przypadków żona za pozwoleniem Sądu i poprzedniem temuż Sądowi wykazaniem innego bezpiecznego umieszczenia, bądź u kogo trzeciego, bądź u męża samego, może wspólnie z mężem ściągać kapitały:

1. Gdy iest niebezpieczeństwo straty.
2. Gdy dłużnik wypowiada kapitał.
3. Gdy mąż na majątku swoim równe bezpieczeństwo pokazuje.

Artykuł 85.

Dobra nieruchome któreby mąż kupił, lub kapitały któreby ulokował z majątku posagowego żony, nie staną się ię włością, jeżeli nie były na ię imię zapi-

sanemi, ale żona staie się wierzycielką męża.

Artykuł 86.

Mąż nie może czynić w Sądzie bez wpływu żony, ilekroć rzecz idzie o własność majątku posagowego.

Artykuł 87.

Jeżeli w umowach małżeńskich postanowionem iest, że będzie między małżonkami wspólność majątku, a małżonkowie nie umówili między sobą szczególnych warunków wspólności, prawa dotąd trwające, będą służyły za zasadę z następującymi odmianami.

Artykuł 88.

Dobra nieruchome, kapitały hypotekowane obydwóch małżonków które się im należy w czasie zawarcia małżeństwa, albo późnię przybyły przez spadek lub

darowiznę, nie wchodzą do wspólności majątku; należące do żony, uważane są iako dobra posagowe podlegające przepisom wyżej wymienionym o majątku posagowym.

Artykuł 89.

Zapisy dożywocia czynione być tylko mogą podług przepisów kodexu cywilnego; wszelkie zapisy, dożywocia przed zaprowadzeniem kodexu cywilnego uczynione, są ważnemi, o ile się nie sprzeciwiają prawom podczas ich zawarcia obowiązującym.

Artykuł 90.

Stosownie do artykułów 5. i następujących wszelkie czynności małżonków zdziałane przed zawarciem małżeństwa, lub w czasie zawartego małżeństwa, o ile ich wpływ rozciąga się dóbr nieruchomości lub praw hipotekowanych, powinny

być wniesionemi do ksiąg hipotecznych.

Artykuł 91.

W czasie małżeństwa, żona choć w asystencyi męża czyniąca, nie może się obowiązywać względem majątku posagowego, iak tylko urzędownie.

Artykuł 92.

Przy zawarciu związków małżeńskich, czuwanie nad zabezpieczeniem majątku przyszłej żony, zostawia się iey oycu.

Gdy oyciec nie jest przy życiu, a przyszła żona doszła już do lat, sama o sobie radzić powinna; gdy jest nieletnią, opieka nie jest mocną oddawać posagu w gotowiznie do rąk męża bez hipotecznego zabezpieczenia, chyba gdyby przyszły los i powołanie małżonków zależało od użycia majątku żony, a mąż nie był w stanie postarać się o zabezpieczenie, i rada fami-

liyna za potwierdzeniem Sądu, upoważniła opiekuna do wydania majątku bez hypoteki.

Artykuł 93.

Przepisy kodexu względem opieki zachowują się w swęj mocy z następującymi odmianami.

Artykuł 94.

Opiekun który nie jest z mocy prawa do opieki powołanym, powinien mieć radę familiynę nominacyą.

Nominacya rady familiynę wyrazić powinna rozciągłość władzy mianowanego przez siebie opiekuna, która zależeć będzie od wysokości kaucyi przez niego hypotecznie zabezpieczonej.

Artykuł 95.

Jeżeli kaucya odpowiada tylko ilości

przychodu rocznego małoletniego, wtedy bez upoważnienia szczególnego rady familiynę opiekun nie jest mocen prócz intraty innych pobierać wpływów, a płacący takowe opiekunowi, staie się w tym razie odpowiedzialnym.

Artykuł 96.

Opiekun przecież powinien się starać o sposobność użytecznego umieszczenia takowych wpływów, i propozycje swe przedstawić pod roztrząśnienie rady familiynę. Gdy rzecz idzie o podniesienie kapitału hypotekowanego i przeniesienie go na inne miejsce, powinny być zachowane formalności, iakie są przepisane na przypadek gdy imieniem nieletniego ma być zawierana komplanacya.

Artykuł 97.

Jeżeli kaucya odpowiada ilości całego

ruchomego majątku i kapitałów hypotekowanych, wtedy opiekun bez upoważnienia rady familiynéj mocen iest pobierać wszelkie wpływy, kapitały ściagać, takowe podług upodobania umieszczać na procent.

Artykuł 89.

Rozpoznanie dostateczności kaucyi należeć będzie do rad familiynych, których decyzye uznaiące dostateczność kaucyi, ulegać będą zatwierdzeniu Sądu.

Artykuł 99.

W każdym razie gdy opiekun bądź mianowany, bądź powołany przez prawo do opieki widzi potrzebę użycia kapitału, przekładaiąc niedostatek rocznego dochodu na potrzeby nieletniego, powinien uzyskać upoważnienie rady familiynéj zatwierdzone przez Sąd.

Artykuł 100.

Gdyby opiekun nie był w stanie stać się kaucyi hypotecznie zabezpieczonéj, lub nie życzył sobie obciążać swego majątku, w takim razie upoważni go rada familiyna tylko do pobierania ratami summ przeznaczonych na same bieżące potrzeby nieletniego.

Artykuł 101.

Opiekun przez prawo do opieki powołany uwolnionym iest od kaucyi. Opiekun mianowany od oycy, może być przez tegoż od kaucyi uwolnionym. Gdyby iednak pierwszy lub drugi opiekun źle zarządzając małoletniego majątkiem, wystawiał tenże na niebezpieczeństwo, powinien być przez przydanego opiekuna, doniesionym radzie familiynéj, która ograniczy władzę opiekuna, gdyby kaucyi odpowiadający zło-

żyć nie chciał, a nawet odebrać mu może sprawowanie opieki.

Artykuł 102.

Spraw które się toczą o kapitały hypotekowane, opiekun mianowany wprowadzać nie może, ani zezwalać na ściągające się do tychże żądanie, bez upoważnienia rady familiynéy.

Artykuł 103.

Opiekun mianowany obowiązany jest corok składać radzie familiynéy rachunek z administracyi swoiéy.

Artykuł 104.

Przepisy powyższe stosują się oraz do przypadku, gdy opieka sprawowana jest nad osobą pozbawioną własnéy woli.

Artykuł 105.

Wyroki Sądowe uznające pozbawienie

woli lub mianujące doradcę sądowego, powinny być wciągnięte do ksiąg hypotecznych właściwych, jeżeli osoba której przydany jest doradca, posiada majątek nieruchomy, lub kapitały hypotekowane (art. 11. 12)

Artykuł 106.

Ponieważ władza męża rozporządzania majątkiem żony, i władza opiekuna rozporządzania majątkiem nieletniego lub bezsamowolnego przez niniejsze prawo ograniczoną została; hipoteka zatym prawna na majątku nieruchomym mężów i opiekunów, stosować się tylko do tych przypadków będzie, gdzieby mąż i opiekun pomimo ograniczonéy władzy stali się odpowiedzialni, albo gdzieby im majątek bez zabezpieczenia poręczonym został. W tych przypadkach mogą żądać iéy wpisania krewni bądź męża, bądź żony, i krewni

małoletniego, a w braku krewnych przyjaciół ich, same nawet żony, małoletni, i obrońca sprawy publicznej.

Artykuł 107.

Gdyby wpis rozciągnięty był nad ilość potrzebną do zabezpieczenia hipoteki prawnej, mąż i opiekun żądać mogą zmniejszenia.

Artykuł 108.

Prócz kaucyi, którą poborcy i rządcy odpowiedzialni składają na zabezpieczenie skarbu, gmin i instytucji publicznych, jest jeszcze cały ich majątek obciążony hipoteką prawną; lecz ta zyskuje dopiero swój skutek na dobrach i kapitałach hipotekowanych, przez uczynienie wpisu do ksiąg hipotecznych (art. 11. 12.) Nie wpisane, nie mogą w niczem naruszać praw trzeciego dobrą wiarą nabytych i do ksiąg hipotecznych wniesionych.

Artykuł 109.

O każdy wpisany do ksiąg hipotecznych hipotekę prawną, powinien być dłużnik uwiadomiony przez urzędowe wręczenie.

Artykuł 110.

Hipoteki prawne gdyby nie były wpisane do ksiąg hipotecznych, lub gdyby dobra i kapitały na ich zaspokojenie nie starczyły, mają pierwszeństwo po zaspokojeniu długów hipotekowanych i przywilejów, przed wszystkimi długami osobistymi, których data jest późniejsza. Ma pierwszeństwo przed długami niehipotekowanymi:

- a. Hipoteka prawna małoletnich i bezwłasnowolnych na majątku opiekuna, od dnia w którym opieka przyięta.
- b. Hipoteka mężatek z powodu ich po-

sagów i umów małżeńskich na majątku ich mężów, od dnia zawarcia małżeństwa.

Co do summ posagowych które otrzymała żona ze spadku lub darowizn w czasie małżeństwa, tylko od dnia otwarcia spadku, albo od dnia w którym darowizna skutek wzięła.

c. Hypoteki własności publicznej, gminów i instytucji publicznych, na majątku poborców i rządców odpowiedzialnych, od dnia rozpoczęcia urzędu lub administracji.

O D D Z I A Ł II.

O hypotekach sądowych.

Artykuł 111.

Hypoteka sądowa, wypływa z wyroku prawomocnego.

Skutek hypoteki Sądowej zależy od wpi-

wpisania wyroku do ksiąg hypotecznych. Gdyby majątek teraźniejszy nie był wystarczającym na zaspokojenie długu, mocen jest wierzyciel wpisać hypotekę sądową na majątku później uzyskanym.

Wyroki Sądu Polubownego w ten czas dopiero wpisane być mogą do księgi hypotecznej, gdy na nich położony jest od zwyczajnego Sądu nakaz wykonania.

Wyroki Sądów zagranicznych w ten czas dopiero wpisane być mogą do księgi hypotecznej, gdy właściwy Sąd uznał je za obowiązujące do wykonania, wyjąwszy wyroki zagraniczne tych krajów, względem których prawa polityczne, lub traktaty inaczejby postanowiły.

O D D Z I A Ł III.

O hypotekach umownych.

Artykuł 112.

Niemający zdolności rozporządzenia
Tom V. do Nru 21.

swym majątkiem, nie może zaciągać obowiązku hipotecznego.

Artykuł 113.

Zyskujący hipotekę od właściciela dóbr nieruchomości lub praw hipotekowanych, którego prawo jest zawieszone przez pewny warunek albo ulegające rozwiązaniu w pewnych przypadkach, zyskuje ją z takimi samymi ograniczeniami, skoro te ograniczenia są wiadomymi z wykazu hipotecznego.

Artykuł 114.

Dobra małoletnich, bezwłasnowolnych, dobra nieprzytomnych, póki posiadanie ich powierzone jest tylko tymczasowo, nie ulegają ciężarom hipotecznym tylko dla przyczyn, i w formach ustanowionych przez prawo, albo na mocy wyroków.

Artykuł 115.

Taka tylko umowna hipoteka jest wa-

żną która zawarta w kancelaryi dobrom właściwej, albo będąc zawartą w innej kancelaryi, lub za granicą, bądź w tytule urzędowym ustanawiającym wierzytelność, bądź w urzędowym akcie późniejszym, wyraża w szczególności naturę i położenie każdej z nieruchomości rzeczywiście należących do dłużnika, na których on hipotekę wierzytelności przyjmuje. Każde z dóbr jego terazniejszych może być inniennie poddane hipotece. Na dobra których własność jest dopiero spodziewana, nie można zaciągać obowiązku hipotecznego.

Artykuł 116.

W przypadku gdyby nieruchomość obciążona hipoteką spaliła się, albo zagnęła, albo tak dalece podupadła iżby się stała niewydostarczającą na zabezpieczenie wierzytelności, wierzyciel ma prawo upominać się o dodatkowe zabezpieczenie albo o zapłatę, gdyby dłużnik odmówił dodatkowego zabezpieczenia.

Artykuł 117.

Hypoteka umowna tyle tylko jest ważna, ile summa dla której na hypotekę zezwolono, jest oznaczona.

Artykuł 118.

Nabyta hypoteka rozciąga się do wszelkich polepszeń, jakie nastąpiły w nieruchomości hypoteką obiętej.

D Z I A Ł VI.

O wykreśleniu wpisów.

Artykuł 119.

Przez zaspokoienie wierzytelności hypotecznie zabezpieczonej, umarza się prawo rzeczowe wierzyciela.

Artykuł 120.

Gdyby iednak dłużnik nie postarał się o wykreślenie wierzytelności z ksiąg hypotecznych, a trzecia osoba podług

formy prawnej, w dobrą wierzę weszła w czynności z wierzycielem, dłużnik nie może się zasłaniać zaspokoieniem długu przeciw tej osobie, chyba gdyby do ksiąg było wniesione ostrzeżenie o zaspokoieniu długu. Wierzyciel może zezwolić na wykreślenie wpisu choćby nie był zaspokoionym.

Artykuł 121.

Wierzyciel który wykreślonym został z hypoteki, nie może z tego samego tytułu wrócić się do niej, iak tylko za wyrokiem sądu lub zezwoleniem dłużnika; nim zaś pierwsze lub drugie nastąpi, mocen iest podać ostrzeżenie do ksiąg hypotecznych dla zabezpieczenia, sobie przyswoitego mieysca. Gdy iednak po wykreśleniu wierzytelności i przed podaniem ostrzeżenia, osoba trzecia polegając na pewności ksiąg hypotecznych uzyskała w dobrą wierzę prawo hypoteczne, wierzyciel chcący się wrócić do hypoteki, po-

winien się wpisać w miejsce niezajęte przez osobę trzecią.

Artykuł 122.

Zastrzega się wierzycielowi którego dług nienależnie wykreślonym został zwrot do osób, z których winy wykreślenie nastąpiło.

Artykuł 123.

Prawa hipotekowane niepotrzebują odnowienia wpisu do póki nie zostały wykreślonemi z ksiąg hipotecznych; nie może być nawet początku przedawnienia.

Artykuł 124.

Co się jednak dotyczy zaległych pro wizyi, i części długu która nie mogła być zaspokoioną z nieruchomości, może dłużnik zasłaniać się przedawnieniem, od czasu, gdy już dobra przeszły w ręce trzeciego.

D Z I A Ł VII.

O uskutecznieniu wpisu na dobrach nieruchomych, lub kapitałach hipotekowanych należących do spadku.

Artykuł 125.

Na przypadek śmierci właściciela dóbr nieruchomych, lub iakiego prawa hipotekowanego, każdy interessent mocen iest podać do ksiąg hipotecznych urzędowy akt zeyścia. Odtąd wszelkie wpisy wstrzymane, a do wykazu hipotecznego zapisanemi będą słowa:

Toczy się postępowanie spadkowe.

Artykuł 126.

Sukcessor chcący uzyskać przepisanie tytułów spadkodawcy służących na swoją osobę, zgłosi się do aktów hipotecznych, złoży dowody okazujące prawo do spadku.

Artykuł 127.

Wiadomość o otwarciu spadku, ogło-

szoną będzie urzędownie przez gazety i przez właściwy dziennik Woiewódzki, z wyznaczeniem terminu rocznego. Ogłoszenie nastąpi co kwartał.

Artykuł 128.

Przed upłynieniem terminu, każdemu któryby sądził mieć lepsze lub równe prawo do spadku, wierzycielom nieboszczyka i legataryuszom, wolno się zgłosić do aktów wieczystych, podać swe prawa, i załączyć dowody. W terminie wszyscy stanąć powinni osobiście lub przez pełnomocników urzędownie do téj czynności umocowanych.

Artykuł 129.

Jeżeli się nie zgłosi inny suksessor, jeżeli się nie zgłoszą wierzyciele, legataryusze, lub między zgłaszającymi się nastąpi w całości lub w części układ; stosowne do żądania uczynione będą wpisy do księgi wieczystej, i wykazu hipotecznego;

go; jeżeli się nie zgodzą, również uczynione będą wpisy z ostrzeżeniem o sporze; rozstrzygnięcie zaś sporu odesłanem będzie do drogi sądowej. Gdyby wpis sporny się utrzymał, ocalone jest dla niego miejsce, w które wciągnięty został.

Artykuł 130.

Pisarz aktowy lub Regent wspólnie ze stronami ułoży wykaz hipoteczny projective, a wpisanie jego zatrzymanem będzie dopóki całej czynności nieroztrąśnie zwierzchność hipoteczna.

Artykuł 131.

Gdy po uznaniu zwierzchności hipotecznej wykaz hipoteczny do ksiąg wciągnięty został, może się jeszcze zgłosić suksessor sądzący mieć lepsze lub równe prawo, wierzyciel i legataryusz, i poszukiwać swych praw przeciw suksessorowi do ksiąg wpisanemu i uznanemu, oraz na dobrach i należnościach hipote-

kowanych, jeżeli dobra i należności nie przeszły w ręce trzeciego, lub obciążone nie zostały dla trzeciego, który działał w dobrej wierze.

D Z I A Ł VIII.

O ostrzeżeniach (protestacjach.)

Artykuł 132.

Ostrzeżenia są trojakiego rodzaju:

- a. Gdy złożony jest akt obowiązujący, lub wyrok prawomocny, których skutkiem jest pozbawienie woli, śmierć cywilna, lub zawieszenie w używaniu praw cywilnych, przydanie doradcy, odstąpienie dóbr na rzecz wierzycieli, (*cessio bonorum*).
- b. Gdy złożony jest akt, który dowodzi o wytoczonem postępowaniu, dla którego wstrzymane być powinny czynności hipoteczne, iako to: akt zeyścia, akt sądu handlowego ostrzega-

jący o wytoczonem processie konkursowym.

- c. Gdy złożony jest póżew strony, która w drodze sądowej wykazać chce iakie prawo do dóbr lub należytości hipotekowanych.

Artykuł 133.

W przypadku pierwszym, wciągnięcie wyroku lub aktu do ksiąg hipotecznych zapobiega wszelkim następującym czynnościom, mogącym zmierzać ku uchyleniu skutków wyroku lub aktu. Jak dalece zaś poprzedzające czynności wzruszonemi być mogą, w tym względzie prawa dotąd obowiązujące, zawierają przepisy w miejscach właściwych.

Artykuł 134.

W drugim przypadku, wciągnięcie aktu zeyścia zawiesza tylko skutek działań aż do uporządkowania spadku. Wciągnięcie ostrzeżenia o wytoczonem konkursie, zapobiega działaniom podupadłego dłużnika,

mogącym przynieść szkody dla wierzycieli, oraz działaniom wierzycieli, chcącym uzyskać przed innemi pierwszeństwo.

Artykuł 135.

Sąd handlowy nakazując podług art. 13. księgi III. kodexu handlowego przyłożenie pieczęci, upoważni oraz Kommissarza upadłości, aby podał do ksiąg hipotecznych nieruchomości lub kapitału hypotekowanego, o których Kommissarz ma już wiadomość, lub późniéj ją powziąć może, ostrzeżenie iż konkurs otworzonym został. Od chwili uczynionego ostrzeżenia nie mogą być przez osobę w majątku podupadłą, żadne umowy w kancelaryi właściwéj zawierane, ani zawarte w innych kancelaryach do ksiąg wpisanemi.

Co się dotyczy umów poprzedzających 10. dniami otwarcie konkursu, jeżeli podupadły dłużnik darem zapisał komu jaką wierzytelność, lub dobra nieruchome, czynność podobna uważaną będzie za niebyłą i skutku żadnego niemającą, co do osoby

przyimuiący darowiznę. Co się zaś dotyczy obowiązków titulo oneroso zaciągniętych, te na wniosek wierzycieli podpadają nieważności, skoro Sądowi dowiedzionem będzie iż noszą cechę oszukaństwa. Przepisy powyższe względem nieważności umów, nie ściągają się iednak do osoby trzeciego, któryby nie wiedząc o upadłości dłużnika, niezmownie, zgoła w dobrą wiarę, przed podaniem ostrzeżenia nabył hipotekę nie od osoby w majątku podupadłej, ani tytułem daru.

Artykuł 136.

Gdy oskarżony ulegnie karze do której przywiązana jest śmierć cywilna, może być takowy wyrok, gdy się stał prawomocnym, wniesionym do ksiąg hipotecznych przez stronę interessowaną dla rozpoczęcia postępowania przepisanego działem siódmym.

Obronca zaś sprawy publicznej, z urzędu powinien takowy wyrok, iako też i wyrok stanowiący zawieszenie w używa-

niu praw cywilnych, podać do ksiąg hypotecznych.

Artykuł 137.

Gdy strona prywatna chce podać ostrzeżenie, aby sobie zabezpieczyć skutek praw rzeczowych lub excepcyą, na przypadek uzyskania pomyślnego wyroku w drodze sądowej, powinna przez illacyą uczynić wniosek do sądu, i okazać dowody iéy żądanie popierające. Uzyskawszy rezolucyą pozwalającą wnieść do ksiąg hypotecznych ostrzeżenie, obowiązana iest takową złożyć w Kancellaryi Ziemiańskiéy, oraz pozew stronie przeciwnéy wręczony i kwit Pisarza Sądu, iż zapłacony został wpis; w hypotecznym wykazie uczynioną będzie wzmianka o treści prawa. Jeżeli pomyślny wyrok nastąpi, pierwszeństwo przysądnego prawa liczyć się będzie od daty podanego ostrzeżenia. Jeżeli ostrzegający upadnie w sprawie, wpis wykreślonym będzie. Nadto przegrywający zmuszony być może aresztem osobistym do wynad-

grodzienia szkód. Gdy z powodu sprawy przed Sąd karzący wytoczonéy, strona pokrzywdzona chce sobie zabezpieczyć ilość wynadgrozienia, mocna iest uczynić ostrzeżenie w księdze hypotecznéy na mocy rezolucyi właściwego sądu karzącego. Wydanie pozwu nie będzie potrzebném, jeżeli w drodze karzącéy razem szkody i stracone korzyści przyznanemi będą.

Artykuł 138.

Wyrok przysądzaający należność osobistą, nim się stał prawomocnym, może być wniesionym do ksiąg hypotecznych, dla uzyskania miejsca w hipotece gdy zmienionym nie będzie i stanie się prawomocnym.

Artykuł 139.

Wszelkie do ksiąg hypotecznych zaniezione ostrzeżenia, nim do wykazu hypotecznego wciągniętemi będą, poddane być powinny pod uznanie zwierzchności hypotecznéy, która przestrzegać będzie dopeł-

nienia przepisów; na mocy których zanie-
sionemi być mogą.

D Z I A Ł IX.

*O stopniowém zaprowadzeniu nowe-
go porządku hipotecznego.*

O D D Z I A Ł I.

*O załatwieniu czynności poprzedzających ter-
min prekluzyjny.*

Artykuł 140.

W częściach kraju ulegających porządko-
wi hipotek Pruskich, wszelkie czyn-
ności poprzedzające zaprowadzenie praw
konstytucyjnych Xięstwa Warszawskiego,
które podane zostały do registratury hy-
potecznej, mają pierwszeństwo od daty
ówczesowego podania. Każda strona inte-
ressewana, któraby nie była zapewnioną,
iż czynność do registratury podana wcią-
gnięta została do ksiąg hipotecznych, obo-
wia-

wiązaną, jest oświecić się w biurze kon-
serwatora hipotek o skutku podania, i żą-
dać, albo uskutecznienia wpisu podług
przepisanego porządku, albo oddania na
powrót dokumentu, na którym prócz zapi-
saney prezentaty i numeru dawnego dzien-
nika, konserwator położy numer swego
regestru, literami, i podpisze się. Re-
gistr takowych zawartych przed epoką
praw konstytucyjnych Xięstwa Warsza-
wskiego a niewpisanych czynności, powi-
nien być okazany przez konserwatora ka-
żdemu mającemu potrzebę oświecenia się
o stanie hipotek poprzedzających rzeczo-
ną epokę.

Artykuł 141.

Przepisy poprzedzającego artykułu sto-
sują się oraz do czynności pochodzących
z epoki zaprowadzenia praw konstytucyi-
nych Xięstwa Warszawskiego, skoro po-
danemi były do bióra konserwatora przed
uregulowaniem ksiąg témże prawem naka-
Tom V. do Nru 21.

zanych, o ileby się już nie znajdowały w tychże księgach.

Artykuł 142.

Wszelkie tytuły do własności dóbr nieruchomości, pochodzące z epoki praw konstytucyjnych Xięstwa Warszawskiego, lub z epoki Rządu Austriacko-Gallicyjskiego, powinny być wniesionemi do ksiąg konserwatora hipotek, z upłynieniem najdalej roku iednego, od dnia ogłoszenia niniejszego prawa. Po upłynieniu tego czasu, ten tylko będzie mocen zarządzać własnością dóbr nieruchomości, i przeciw takiemu tylko uczynione być mogą wpisy hipoteczne, którego księga konserwatora iako właściciela wymieni.

Artykuł 143.

Od dnia ogłoszenia niniejszego prawa, aż do zaprowadzenia nowego porządku hipotecznego, wszelkie czynności między żyjącemi o własność dóbr nieruchomości,

zawierane być powinny w formie urzędowej; a dopóki nie zostały podane do Bióra Konserwatora i wciągnięte do rejestrów, uważane są iako stosujące się do osób tylko, niestanowiące prawa rzeczowego.

Artykuł 144.

Wszelkie tajne czyli prawne hipoteki pochodzące z epoki zaprowadzenia praw konstytucyjnych Xięstwa Warszawskiego, aż do dnia ogłoszenia niniejszego prawa, powinny być wpisane do rejestrów hipotecznych w przeciągu najdalej roku iednego bez obowiązku opłaty stępla, a od dnia ogłoszenia niniejszego prawa nie będą miały miejsca hipoteki prawne, iak tylko z obowiązkiem wpisania ich do ksiąg.

O D D Z I A Ł II.

O terminie prekluzyiny.

Artykuł 145.

Celem ustalenia własności dóbr nieru-

chomych i praw hipotecznych, od dnia 24 Czerwca 1819 począwszy, przeznaczają się termin prekluzji dla każdego Woiewództwa w następujący kolei.

Dla Woiewództwa Mazowieckiego od 1. Lipca 1819 do 1. Lipca 1820.

Dla Woiewództwa Kaliskiego od 1. Lipca 1820 do 1. Stycznia 1821.

Dla Woiewództwa Płockiego i Augustowskiego od 1. Stycznia 1821 do 1. Stycznia 1822.

Dla Woiewództwa Podlaskiego od 1. Stycznia 1822, do 1. Stycznia 1823.

Dla Woiewództwa Lubelskiego od 1. Stycznia 1823. do 1. Stycznia 1824.

Dla Woiewództwa Sandomirskiego od 1. Stycznia 1824 do 1. Stycznia 1825.

Dla Woiewództwa Krakowskiego od 1. Stycznia 1825 do 1. Stycznia 1826.

Wszystkie czynności czasu prekluzyjnego będą wykonane przez oddzielne Kommissye, które wyznaczają dla każdej nieruchomości dzień pewny poprzednio ogłoszony urzędownie przez Gazety i przez

Dziennik właściwy Woiewódzki, między początkiem i końcem czasu prekluzyjnego. Po ukończeniu działań Kommissyi, rozpocznie się urzędowanie kancelaryi właściwych, i zwierzchności hipotecznej, przez właściwy Sąd sprawowany.

Artykuł 146.

Wszystkie dobra nieruchome posiadane przez osoby prywatne, których własność może być przenoszona na kogo innego, i które mogą być obciążanemi, powinny być zapisane do nowych ksiąg hipotecznych (Art. 52.)

Artykuł 147.

Każdy właściciel dóbr w art. 146. wymienionych, obowiązany jest w dniu przez Kommissyą wyznaczonym, a najpóźniej przed upłynieniem czasu prekluzyjnego dla Woiewództwa, w którym położone są dobra, zamierzonego, złożyć do ksiąg hipotecznych dowody, na których opiera się jego prawo własności.

Artykuł 148.

Właściciel któryby nie dopełnił obowiązku publicznego art. 147. nakazanego, zagnalonym będzie do wykonania w ten sposób:

- a. Kommissya wyznaczy inny termin przed upłynieniem czasu prekluzyjnego pod zagrożeniem kary pieniężnej od 20 do 600 zł. polsk.
- b. Na przypadek niedopełnienia obowiązku w tymże terminie, kara pieniężna ściągnięta, a drugi termin pod zagrożeniem podwójnej kary wyznaczonym będzie.

Artykuł 149.

Gdyby właściciel był nieletnim lub bezwłasnowolnym, środki rygoru zastępowanymi będą do opiekunów.

Artykuł 150.

Właściciel niezostający pod opieką, pozbawionym jest wszelkich dobrodzieństw

prawnych względem wierzycieli, którzyby nie byli w stanie uzyskać zabezpieczenia swych wierzytelności, dla niedopełnionego przez właściciela obowiązku, względem utwierdzenia praw własności.

Artykuł 151. .

Każdy któryby sądził mieć lepsze lub równe prawo do własności dóbr nieruchomości, lub iakie prawo rzeczowe, ściągające się do gruntu, lub praw hipotecznych, wyłączając takie przywileje, które nadal jeszcze istnieć będą podług niniejszego prawa, obowiązany jest również zgłosić się w czasie oznaczonym, i złożyć dowody oryginalne na poparcie swego prawa.

Artykuł 152.

Jeżeli prawo zgłaszającego się zapisaniem jest do księgi hipotecznej, pod powagą prawa pruskiego prowadzonej, nikomu nie będzie wolno wznowiać takich

roszczeń względem których już nastąpiła prekluzya, ani takich czynić pretensyi lub zarzutów, które podług przepisów prawa pruskiego nie mogą być dopuszczone; toż samo stosuje się do hipotek pod powagą prawa tak zwaney staréy Galicyi prowadzonych.

Artykuł 153.

Jeżeli prawo zgłaszającego się, w księgach polskich wieczystych pod panowaniem Rządu Austriacko-Galicyskiego utrzymywanych, w epoce tegoż panowania, lub w epoce poprzedzającej zapisaniem jest, domniemanie jest za prawnością aktu. Czyniący przeciw takowemu prawu zarzut prawem dozwolony, powinien go udowodnić, i drogą prawa sposobem w dziale VIII. przepisany, w przeciągu sześciu miesięcy od upłynienia czasu prekluzyjnego licząc, popierać; inaczey protestacya wykreśloną będzie na żądanie strony interessowaney.

Artykuł 154.

Każdy z interessowanych w art. 151. wymienionych, któryby się nie zgłosił w dniu oznaczonym, a najpóźniéj przed upłynieniem czasu prekluzyi, uważanym jest iakoby się zrzekł prawa rzeczowego.

Prawo iego stanie się osobistém w ten sposób, iż może być w każdym czasie wykonaniem przeciw temu który był osobiście obowiązany, lub iego successorom uniwersalnym; lecz nie może być wniesionem do ksiąg hipotecznych, gdyby już dobra przeszły w ręce trzeciego; a choćby się jeszcze znajdowały w ręku osobiście zobowiązanego, wciągnięcie do ksiąg hipotecznych nie może szkodzić ani zabierać pierwszeństwa temu, który uzyskał wpis poprzedzający.

Artykuł 155.

Zgłaszającym się służy takie pierwszeństwo, iakie zawarowane jest prawami téj epoki, z której pochodzi ich należność,

lub późniejszy, gdy w niej inną przybrała postać.

Artykuł 156.

Zgłaszający się po dniu oznaczonym, ale jeszcze przed upłynieniem czasu prekluzji, powinien wezwać wszystkich na których prawa ma wpływ jego pretensya do stawienia się przed Kommissją, i ponieść będzie wszelkie koszta.

Artykuł 157.

W czasie przez prekluzją zamierzonym każdy interessowany stanąć powinien osobiście, lub przez pełnomocnika do téj czynności urzędownie i szczególnie umocowanego, i obrać sobie zamieszkanie w kraju. Dokumenta przez składającego, i Członka Kommissyi przyjmującego akt, oznaczonemi i złożonemi będą do zbioru dokumentów, gdzie pozostaną iak oryginały (art. 24).

Artykuł 158.

Po przyjęciu dowodów od osób zgła-

szających się i zapisaniu ich żądań do księgi transakcyi wieczystych, jeżeli te osoby składają wpisy hypoteczne pod powagą prawa pruskiego uzyskane, Członek Kommissyi, Pisarz lub Regent przełoży na oyczysty język treść dokumentów zapisaną w księdze hypotecznej, a uwagi stawiających ściagać się tylko będą do rzetelności tłómaczenia lub nowych zmian, którym uległy te czynności. Jeżeli zaś takowe dokumenta nie opierają się na wpisach, pod powagą prawa pruskiego uzyskanych, Członek Kommissyi Pisarz lub Regent ułoży projekt do wykazu hypotecznego, a uwagi interessowanych ściagać się będą, albo do pierwszeństwa, albo do należności samego prawa, albo do rzetelności umieszczony treści, o ile prawa dla każdego aktu właściwe dozwalaia czynienia jeszcze takich uwag.

Artykuł 159.

Oświadczenia interessowanych bądź zgodne, bądź różniące się, będą zapisa-

nemi w księdze tranzakcyi wieczystéy. W przypadku niezgodności, uczyniona będzie w projekcie do wykazu hipotecznego wzmianka o sporze, a rozwiązanie sporu należeć będzie do właściwéy drogi Sądowéy.

Artykuł 160.

Upłynienie czasu prekluzyi, i niezgłoszenie się pretendentów umacnia prawa zgłaszających się, jeżeli te oparte są na tytule prawnym, przed Kommissyą udowodnionym. W żaden zaś sposób, zgłaszający się nie może bez udowodnienia tytułu prawnego uzyskać prawa własności, lub innego iakiego prawa hipotecznego.

Artykuł 161.

Członki Kommissyi Pisarz lub Regient przyjmując akta po ukończeniu każdego szczególnego dzieła, oddać je powinni do składu Kommissyi, która w tych przypadkach gdzie nie ma sporu, w oznaczyć się

mającym przez procedurę komplecie, roztrząśnie i zatwierdzi tytuł zgłaszającego się właściciela, i tytuły osób żądających wpisu do nowych ksiąg. Zatwierdzenie Kommissyi, będzie rękomyią wiary publiczney. (Art. 20.)

D Z I A Ł X.

O prawidłach zastosowania niniejszego prawa.

Artykuł 162.

Przepisy prawa niniejszego ściągają się tylko do nieruchomości i hipotek ziemskich, tudzież miast w których zasiada Sąd Ziemski.

Artykuł 163.

Tytuł XVIII. księgi 3. kodexu cywilnego przestaje być obowiązującym, w każdym Województwie od chwili, gdy

prawo obecne przyjdzie do wykonania w kolej przepisany artykułem 145.

Od teyże chwili wszelkie przepisy do tychczasowych praw ninieyszemu prawu przeciwnie, przestaną być obowiązującymi.

Przepisy powyższych artykułów 123. 140. 141. 142. 143. i 144. będą wykonywane w całym kraju od daty ogłoszenia ninieyszego prawa.

Po rozważeniu ninieyszey Uchwały, i po nadaniu iey mocy prawa, przez Sankcyą Naszą Królewską, stosownie do artykułu 150 Statutu Organicznego o reprezentacyi Narodowy, zalecamy i rozkazujemy, aby toż prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, umieszczone było w Dzienniku Praw, i przesłane do Senatu, Rady Stanu, Kommissyów Rządowych i wszystkich władz krajowych, w szczególności zaś zalecamy

Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości, prawo ninieysze iako mające wszelką moc obowiązującą, ogłosić.

Dan w Warszawie d. $\frac{14}{24}$ Kwietnia 1818.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla

Minister Sekretarz Stanu
(L. S.) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
Ig. Sobolewski.

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu General Brvgady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
W. Sobolewski.

Sekretarz Jeneralny
J. H a n k i e w i c z.

Dzień ogłoszenia dnia 20. Lipca 1818 roku.

153669

WYKAZ RZECZY.
zawartych w tomie V.

Prawa uchwalone na Seymie.

Kodex prawa karzącego w Królestwie
Polskiem
od str. 1 do 292.

Prawo o ustaleniu własności dóbr nieru-
chomych, o waleiach i hypote-
kach w miejsce tytułu XVIII. księgi
III. kodexu cywilnego.
od str. 293 do 387.
